

**Д О К Л А Д
ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНА
И ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА
ПРЕЗ 2020 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	3
Глава първа.	
ДЕЙНОСТТА НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД ПРЕЗ 2020 г.	4
I. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ, ПРОБЛЕМИ, ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	4
II. НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ	19
III. ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ	67
IV. ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ	99
Глава втора.	
ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	115
I. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ	115
II. ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА, ПОСТАВЕНИ В ГОДИШНИТЕ ДОКЛАДИ	124
Глава трета.	
НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЛИЩАТА	130
I. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ	130
II. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ. ВЪПРОСИ, ПОСТАВЕНИ В ДОКЛАДИТЕ НА СЪДИЛИЩАТА	134
Глава четвърта.	
КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ. ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ ОТ ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД	138
I. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА	138
II. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА	140
III. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО ТЪРГОВСКИ ДЕЛА	143
Глава пета.	
КОМУНИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА СЪДИЛИЩАТА ПРИ ИЗВЪНРЕДНА ЕПИДЕМИЧНА ОБСТАНОВКА	146
ПРИЛОЖЕНИЯ	151

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2020 г. е изготвен от председателя на Върховния касационен съд (ВКС) в съответствие с нормата на чл. 114, ал. 2 от Закона за съдебната власт.

Съдебната статистика в него, на която са базирани представените данни, е изведена от приложените към документа справки с информация за дейността на Върховния касационен съд през 2020 г., изготвени от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ (ИСКСС) във ВКС, както и приетите с решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) по Протокол № 12/13.04.2021 г. обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2020 г., изготвени съгласно чл. 30, ал. 5, т. 13 от Закона за съдебната власт (ЗСВ). Таблиците представят детайлно работата на апелативните, окръжните, военните, специализираните наказателни и районните съдилища. В част от приложенията, изготвени от ВСС, е налична и информация за административните съдилища, но в настоящия доклад, изготвен от председателя на ВКС, са представени и коментирани само данните за Върховния касационен съд, апелативните, окръжните, военните, специализираните наказателни и районните съдилища.

За източник на информация в документа са използвани Годишният доклад за дейността на Върховния касационен съд през 2020 г. и годишните доклади за изминалата година на апелативните съдилища.

В изпълнение на задълженията си, регламентирани в ЗСВ, председателите на съдилища в Република България публикуват ежегодно в интернет сайтовете на съответните съдебни звена годишните доклади, приети от общите събрания на съдиите, респективно от Пленума на ВКС. Изготвянето и през 2021 г. на тези доклади (отразяващи дейността за 2020 г.) протече в условията на извънредна епидемична обстановка, обявена с Решение № 325 на Министерския съвет от 2020 г., последователно удължавана с последващи решения. Въпреки това председателите на апелативните съдилища успяха да изготвят в срок и да предоставят на председателя на ВКС годишните си доклади, приети от общите събрания на съдилищата. Годишният доклад за дейността на Върховния касационен съд през 2020 г. е приет от Пленума на ВКС на 20.04.2021 г.

В Доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2020 г. са обобщени основните тенденции, базирани на статистическите данни за постъпленieto, образуването и движението на делата в Република България през изминалата година, кадровата обезпеченост и натовареността на съдиите.

Глава първа.

ДЕЙНОСТТА НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД ПРЕЗ 2020 Г.

Годишният доклад за дейността на Върховния касационен съд (ВКС) през 2020 г. е изготвен от председателя на съда в съответствие с разпоредбата на чл. 114, ал. 1, т. 15 от Закона за съдебната власт, като се базира и на предоставените от заместниците на председателя отчети за работата на Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на ВКС. Документът е приет от Пленума на Върховния касационен съд на 20.04.2021 г.

I. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ, ПРОБЛЕМИ, ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

1. Статистически данни за образуваните и свършените дела през годината, служебна ангажираност на върховните съдии

За поредна година се констатира намаляване на делата за разглеждане от съдиите, правораздаващи във Върховния касационен съд. Следва да се отбележи обаче трайната тенденция, очертана през последните години, значително да се увеличават делата с висока правна и фактическа сложност. В разделите на годишния доклад, отчитащи дейността на трите колегии в съда, са посочени и конкретните данни, подкрепящи тази констатация. Там са цитирани и статистическите данни за натовареността на съдиите, които по щат са 110 броя.

Обобщена информация за постъпилите и решените дела във Върховния касационен съд през 2020 г. е представена в Справка 1, изготвена от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ (ИСКСС).

Към 1 януари 2020 г. несвършените дела, останали за разглеждане и решаване през годината, са 4344 бр. (при 4181 бр. през 2019 г., 4024 бр. през 2018 г. и 4260 бр. през 2017 г.).

Постъпилите дела през 2020 г. – 7799 бр., бележат сериозното намаление от 1445 дела в сравнение с 2019 г., когато постъпилите дела са 9244 бр. (през 2018 г. те са 9483 бр., а през 2017 г. са 9758 бр.).

Общият брой на делата за разглеждане през изминалата година е 12 143 (при 13 425 бр. през 2019 г., 13 507 бр. през 2018 г. и 14 018 бр. през 2017 г.). Намалението с 1282 бр. на делата за разглеждане от ВКС в сравнение с предходната година е съществено, като количеството на тези дела започва плавно да доближава натовареността на най-висшата съдебна инстанция до нормалната за върховен съд. Заради пандемичната ситуация през 2020 г. обаче и свързаните с нея ограничения по отношение на правораздавателната дейност не може да бъде направен обоснован извод за тенденция към значимо трайно намаляване на делата за разглеждане. Всички сравнения на данните за 2020 г. с предходните години, както и

анализирането им, без да се отчита ефектът на мерките за ограничаване на разпространението на COVID-19, ще са спекулативни.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ 2020 г. СПРАВКА 1. Постъпления, завършени дела, висящи дела, допълнителни данни

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
ПОСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШЕНИ ДЕЛА, ВИСЯЩИ ДЕЛА, ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2020 - 31.12.2020 . Справка 1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА

1.1.1	Несвършени касационни дела в началото на периода	3635
1.1.2	Несвършени частни производства в началото на периода	709
1.1.4	Несвършени дела в началото на периода	4344

ДЕЛА ПОСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.2.1	Касационни дела постъпили през отчетния период	5179
1.2.2	Частни производства постъпили през отчетния период	2620
1.2.3.1	Протести	112
1.2.3.2	Възобновявания	82
1.2.3.3	Жалби	1345
1.2.3.4	Дела за подсъдност	375
1.2.4.1	Молби за отмяна	292
1.2.4.2	Спорове за подсъдност между общите и административните съдилища	39
1.2.4.3	Обжалване на решение на дисциплинарната комисия на Нотариалната камара	6
1.2.4.5	Прехвърлени търговски дела в ГК	0
1.2.7	Дела постъпили през отчетния период	7799
1.5.10	Постъпили преписки в регистратурата	9105
1.5.11	Прекратени преписки	1306

СВЪРШЕНИ ДЕЛА ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.3.1	Свършени касационни дела със съдебен акт по същество	1766
1.3.2	Свършени частни производства със съдебен акт по същество	1795
1.3.3	Свършени дела със съдебен акт по същество ОБЩО	3561
1.3.4	Дела разгледани по чл.288 ГПК (общо)	4058
1.3.5	Недопуснати до касационно обжалване дела	3858
1.3.6	Прекратени касационни дела	376
1.3.7	Прекратени частни производства	214
1.3.8	Прекратени дела ОБЩО	590
1.3.9	Свършени касационни дела	5328
1.3.10	Свършени частни производства	2681
1.3.11	Свършени дела ОБЩО	8009

НЕСВЪРШЕНИ ДЕЛА В КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.4.1	Несвършени касационни дела в края на периода	3496
1.4.2	Несвършени частни производства	614
1.4.4	Несвършени дела	4110

ВСИЧКО ДЕЛА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

1.2.8	Всичко за разглеждане касационни производства	8814
1.2.9	Всичко за разглеждане частни производства	3329
1.2.10	Всичко дела за разглеждане	12143

Разбира се, трябва да се подчертае за пореден път, че работата на върховните съдии не се изчерпва с пряката правораздавателна дейност. Върховният касационен съд продължава активно да упражнява своето конституционно правомощие да уеднаквява съдебната практика чрез тълкувателната си дейност. Съдиите от ВКС имат и множество ангажменти, свързани с участието им в работни групи и други междуинституционални формати, подготвяне и изпращане на становища до Конституционния съд и такива в рамките на съгласувателни процедури, изготвяне на становища по законопроекти и участие при обсъждането им в комисиите на Народното събрание, членства в различни междуинституционални органи, участия като лектори в обучения, семинари и конференции, анализ на съдебна практика и подготвяне на отговори по въпросници от върховни съдилища от държави – членки на Европейския съюз, постъпили във ВКС в рамките на членството му в Мрежата на председателите на върховните съдилища в ЕС, участие в държавни изпитни сесии и в помощни атестационни комисии.

При всички посочени задължения, несвързани пряко с правораздавателната дейност, но ангажиращи експертен ресурс за продължителен период от време и с различна тематика, през 2020 г. съдиите от ВКС са решили общо 8009 дела. Свършените дела показват намаление с 1037 бр. в сравнение с 2019 г., когато те са 9046 бр. (през 2018 г. са 9145 бр., а през 2017 г. са 9802 бр.).

Останалите несвършени дела към 31 декември 2020 г. са 4110 бр., което е добър показател по отношение на бързината на правораздаването във ВКС, като се има предвид, че в края на 2019 г. несвършените дела са с

234 бр. повече – тогава са 4344 бр. (при 4181 бр. през 2018 г. и 4024 бр. през 2017 г.).

Статистически данни за делата за разглеждане във Върховния касационен съд и за свършените дела по години

Година	2020	2019	2018	2017
Несвършени дела към 1 януари	4344 бр.	4181 бр.	4024 бр.	4260 бр.
От тях:				
- касационни дела	3635 бр.	3560 бр.	3514 бр.	3644 бр.
- частни производства	709 бр.	621 бр.	510 бр.	616 бр.
Постъпили дела през годината	7799 бр.	9244 бр.	9483 бр.	9758 бр.
От тях:				
- касационни дела	5179 бр.	5965 бр.	6227 бр.	6370 бр.
- частни производства	2620 бр.	3279 бр.	3256 бр.	3388 бр.
Общ брой на делата за разглеждане	12 143 бр.	13 425 бр.	13 507 бр.	14 018 бр.
От тях:				
- касационни производства	8814 бр.	9525 бр.	9741 бр.	10 014 бр.
- частни производства	3329 бр.	3900 бр.	3766 бр.	4004 бр.
Свършени дела през годината	8009 бр.	9046 бр.	9145 бр.	9802 бр.
От тях:				6516 бр.
- касационни дела	5328 бр.	5877 бр.	6144 бр.	3 286 бр.
- частни производства	2681 бр.	3169 бр.	3001 бр.	
Несвършени дела към 31 декември	4110 бр.	4344 бр.	4181 бр.	4024 бр.
От тях:				
- касационни дела	3496 бр.	3635 бр.	3560 бр.	3514 бр.
- частни производства	614 бр.	709 бр.	621 бр.	510 бр.

Посочените данни с постигнатите резултати през 2020 г. доказват, че положените усилия, насочени към по-бързо решаване на делата във Върховния касационен съд, дават траен резултат. Затова трябва да продължи прилагането на въведените мерки от ръководството на съда за постоянно наблюдение върху забавените актове, наложени още през 2015 г. със заповед на председателя на ВКС и запазени през всяка следваща година. С оглед на своевременното изготвяне на съдебните актове по обявените за решаване дела във Върховния касационен съд периодично през 2020 г. са издавани заповеди на председателя на ВКС за изготвяне от зам.-председателите на съда на доклади с информация за

необявените в срок актове по дела, разгледани в открити и закрити заседания. На база на данните в тези доклади са издавани персонални заповеди за предприемане на действия от всеки съдия с неизготвени в срок актове.

Добрите резултати на българския Върховен касационен съд по отношение на бързината на правораздаването са отбелязани в първия Доклад относно върховенството на закона, публикуван от Европейската комисия през 2020 г. В частта от документа, посветена на ефикасността на съдебната ни система, се казва: „Липсата на данни относно гражданските и търговските съдилища от първа и втора инстанция все още възпрепятства наблюдението на ефективността на правосъдието. Процесът на събиране на статистически данни чрез обобщени статистически данни не позволява разбивка на спорните и на безспорните граждански и търговски дела (първа и втора инстанция) и не позволява точна оценка на цялостната ефикасност на съдебната система¹. Налице са обаче две положителни промени. Що се отнася до продължителността на производствата пред Върховния касационен съд, България се справя добре в сравнение с останалите държави членки² ...“.

2. Тълкувателна дейност

Върховният касационен съд и през 2020 г., в условията на пандемия и въведени мерки, целящи ограничаване на разпространението на COVID-19, продължава да изпълнява конституционното си правомощие да уеднаквява съдебната практика като важна предпоставка за предвидимост на правосъдието и повишаване на общественото доверие към правораздаването. За поредна година върховните съдии отделят много време и енергия, за да изпълняват професионално и с нужната задълбоченост ангажимента си да разрешават чрез механизмите на тълкувателните решения съществуващите противоречия и неправилна практика при правоприлагането.

Общо образуваните тълкувателни дела във ВКС през 2020 г. са 13 броя – 2 тълкувателни дела пред Общото събрание на Наказателната колегия (ОСНК), 3 тълкувателни дела пред Общото събрание на Гражданската колегия (ОСГК), 1 тълкувателно дело пред Общото събрание на Търговската колегия (ОСТК) и 7 тълкувателни дела пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии (ОСГТК).

През 2020 г. във ВКС са приети общо 3 тълкувателни решения – 2 от Общото събрание на Гражданската колегия и 1 от Общото събрание на Търговската колегия.

Пълните списъци с образуваните тълкувателни дела и с приетите решения/постановления са посочени в разделите от доклада, в които се отчита работата на трите колегии.

¹ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графика 6.

² Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2020 г., графика 7.

3. Искания до Конституционния съд на Република България

През 2020 г. ВКС отправи две искания до Конституционния съд срещу т. нар. кариерни бонуси, предвидени в Закона за съдебната власт.

На 26 май 2020 г. Пленумът на Върховния касационен съд отправи искане до Конституционния съд да бъде обявена за противоконституционна нормата на пар. 4 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗСВ) за изменение разпоредбата на чл. 28 от ЗСВ в частта ѝ, предвиждаща при изтичане на мандата на член на Висшия съдебен съвет или при предсрочното му прекратяване последният да се възстановява... „или с една степен по-висока от заеманата преди избора длъжност в органите на съдебната власт“ (<http://www.vks.bg/novini/iskane-ks-zsv-2020.html>). Конституционният съд образува дело по искането, но впоследствие Народното събрание промени текста на атакуваната норма, което доведе до прекратяване на делото.

Затова на 20 декември 2020 г. Пленумът на ВКС отправи ново искане до Конституционния съд – да бъдат обявени за противоконституционни разпоредбите на чл. 28 и чл. 50 от Закона за съдебната власт в частите им, предвиждащи при изтичане или предсрочното прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет, на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС, същите да могат да бъдат назначени (възстановени) на длъжност с една степен по-висока от заеманата преди избора им длъжност в органите на съдебната власт, както и в частите им, предвиждащи възстановяването им на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт (http://www.vks.bg/novini/ks_karierni-bonusi.html). Конституционният съд образува ново дело.

В Доклада относно върховенството на закона, публикуван от Европейската комисия през 2020 г., в частта, свързана с уредбата на допълнителните възнаграждения и повишаването на магистратите в България, също се обръща специално внимание на искането на Върховния касационен съд до Конституционния съд. В документа се казва: „...Освен това след неотдавнашно изменение на Закона за съдебната власт (ЗСВ)³ членовете на ВСС може автоматично да бъдат повишавани на по-висока длъжност в края на мандата им. Това породило опасения в светлината на препоръките на Съвета на Европа⁴ и може да засегне независимостта на съдебната власт, като се има предвид структурата на конституционноустановения правен ред в България, както беше посочено от Върховния касационен съд⁵...“.

³ Закон за изменение и допълнение на ЗСВ – <https://www.parliament.bg/bg/laws/ID/157167>.

⁴ Венецианска комисия (CDL-AD(2010)004, т. 23 – 24).

⁵ Искане от Пленума на Върховния касационен съд до Конституционния съд, отправено на 27 май 2020 г. <http://www.vks.bg/novini/2020-05-27-iskane-KC-ZSV-2020.pdf>.

4. Избор на членове на Комисията по атестирането и конкурсите при Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет

През 2020 г. поради липсата на достатъчно кандидати Пленумът на Върховния касационен съд избра само един съдия – със специализация по гражданско право, за член на Комисията по атестирането и конкурсите (КАК) при Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. Съгласно Вътрешните правила за организацията на дейността на КАК Пленумът на ВКС избира за нейни членове четирима действащи съдии, разпределени така: двама съдии със специализация по гражданско право, един съдия със специализация по наказателно право и един съдия със специализация по търговско право.

През 2020 г., както и през 2019 г., интересът на съдиите от ВКС и от апелативните съдилища (които е логично да бъдат членове на този важен орган), а дори и на съдиите от окръжните съдилища, е изключително нисък и това води до невъзможност Пленумът на ВКС да попълни състава на КАК с нужния брой компетентни, натрупали опит и професионализъм колеги. Вероятно липсата на кандидати е причинена от създадените проблеми пред предишни членове на КАК – подценяване на труда им и пренебрежително отношение от страна на членове на ВСС към професионалната квота в комисията и към самата Комисия по атестирането и конкурсите при Съдийската колегия.

5. Дейности, свързани с Плана за действие за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от януари 2017 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка

Сред мерките от Плана за действие за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от януари 2017 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, приет в изпълнение на решение на Министерския съвет № 139/23.02.2017 г., по които Върховният касационен съд е посочен като отговорна институция, са: Мярка 20 „Ежемесечно публикуване в страницата на ВКС в интернет на предстоящите за разглеждане дела, свързани с корупционни престъпления“; Мярка 21 „Незабавно публикуване в страницата на ВКС в интернет на решенията, постановени по дела за корупционни престъпления“; Мярка 41 „Ежемесечно публикуване в страницата на ВКС в интернет на предстоящите за разглеждане дела, свързани с организирана престъпност“; Мярка 42 „Незабавно публикуване в страницата на ВКС в интернет на решенията, постановени по дела за организирана престъпност“.

В изпълнение на задълженията по тези мерки със Заповед № 474/01.03.2017 г. на председателя на ВКС е одобрен Единен каталог на корупционните престъпления, по който се води статистика във Върховния касационен съд.

И през 2020 г. в интернет страницата на ВКС продължи публикуването на актуални списъци на делата за организирана престъпност и на тези, свързани с корупционни престъпления – по месеци и по съдилища, предоставили информацията за съответния апелативен район, както и за специализираните наказателни и военните съдилища. Там се публикуват и постановените решения по наблюдавания тип дела – корупционни и свързани с организирана престъпност.

През 2020 г. са постановени 33 решения от съдебни състави на Върховния касационен съд по корупционни дела. С 19 от решенията са потвърдени актовете на въззивната инстанция, с 8 от тях актовете на въззивния съд са отменени и делата са върнати за ново разглеждане, с 4 от решенията актовете на въззивната инстанция са изменени, а с 2 от тях са възобновени наказателните производства (<http://www.vks.bg/dela-za-korupcionni-prestaplenia-reshenia/2020.pdf>).

През 2020 г. са постановени 14 решения от състави на Върховния касационен съд по дела за организирана престъпност. С 9 от решенията са потвърдени актовете на въззивната инстанция, с 3 от тях е отменено решението на въззивния съд и делото е върнато за ново разглеждане, с 1 решението на въззивната инстанция е изменено, а с 1 решение искането за възобновяване на дело е оставено без уважение (http://www.vks.bg/dela-za-organizirana-prestapnost-reshenia/OPG_2020.pdf).

6. Работа в условията на пандемия

През м. март 2020 г. при обявяването на извънредно положение в България от Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет са приети Мерки за превенция и ограничаване на разпространението на COVID-19 за съдилищата. С тях за периода на извънредното положение е преустановено разглеждането на почти всички дела с изключение на изрично изброени видове дела, които изискват спешно произнасяне.

След края на извънредното положение с решение на Министерския съвет от 14 май 2020 г. е обявена извънредна епидемична обстановка, която продължава и до момента. Разликата е, че тежат всички процесуални срокове, образуват се дела и се провеждат съдебни заседания.

През м. май 2020 г. от Съдийската колегия са приети Правила и мерки за работа на съдилищата в условията на пандемия, свързани с ограничаване на достъпа до съдебните сгради и съдебните зали, начина на протичане на откритите съдебни заседания, подаването и получаването на съдебни книжа по електронен път, призоваването и др.

Предизвикателствата, с които се справя съдът в тези условия, както и създадената чрез заповеди на председателя и разпореждания на неговите заместници организация на работа в трите колегии, са описани подробно в съответните раздели на доклада.

Заради спазването на посочените ограничения през 2020 г. във ВКС стартира провеждането на дистанционни заседания чрез видеоконферентна връзка по тълкувателни дела на общите събрания на съдиите от

съответните колегии. Заседания чрез видеоконферентна връзка са проведени и по две тълкувателни дела, образувани пред общото събрание на съдиите от колегии на двете върховни съдилища в България. Чрез такава връзка през 2020 г. започва да се провежда и Пленумът на ВКС.

За постигане в максимална степен при наложените ограничения на изпълнението на конституционния принцип за публичност при разглеждането на делата е създаден канал на ВКС в YouTube. В условията на пандемия през май 2020 г. Върховният касационен съд е първият български съд, излъчил онлайн (с картина и звук) съдебно заседание по дело с обществен интерес чрез канала си (<https://www.youtube.com/channel/UCVVuprY2clDxfurCg07spnQ>). Видеото от това заседание е гледано над 3200 пъти. Към момента на писане на настоящия доклад не се излъчват заседания в канала на ВКС в YouTube, тъй като е разрешен достъпът на журналисти в съдебните зали след предварително изпратена заявка за присъствие в залата.

7. Проблеми в работата на ВКС и на съдилищата, причинени от решения на ВСС – ЕИСС, Модел 4 за реформа на съдебната карта, отнемане на стопанисването на Съдебната палата

През 2020 г. – прибързано, в условията на пандемия и без достатъчно време за предварително използване само в тестова среда, стартира внедряването на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), за да бъдат спазени сроковете по проекта за нейното изработване и изплащане на средствата по договора с „Информационно обслужване“ АД. След този (фал)старт от редица съдилища са изпратени сигнали за сериозни проблеми със системата, които могат да блокират тяхната работа. Сред тях е и Върховният касационен съд.

В процеса на обучение на съдиите и съдебните служители от трите колегии на ВКС за работа с ЕИСС се констатира, че цялостната концепция на системата и нейните функционалности не са съобразени с организационните и процесуални правила за работа във ВКС. Поради това по предложение на ръководителите на трите колегии и на основание чл. 114, ал. 1, т. 3 от ЗСВ от председателя на ВКС е свикано на 09.09.2020 г. заседание на Пленума на Върховния касационен съд за обсъждане на въпроси, свързани с предстоящото внедряване на ЕИСС. Предложенията на Пленума на ВКС за изключването на съда от приетия с решение от 23.07.2020 г. на Пленума на ВСС график за внедряване на ЕИСС във всички съдилища, както и за отлагане внедряването на ЕИСС във ВКС, не са приети. На проведеното на 16.09.2020 г. заседание на Пленума на ВСС е взето решение за спиране на въвеждането на нови дела в ЕИСС за периода 18.09.2020 – 10.12.2020 г. във всички съдилища с изключение на пилотните, както и на съдилищата, които изразят желание да продължат въвеждането на нови дела в ЕИСС. Взето е решение за сформирание на работна група със задача да изготви предложения за всички необходими

промени в ЕИСС, които да бъдат възложени за доработка на „Информационно обслужване“ АД.

Съгласно посоченото решение на Пленума на ВСС и Заповед № 839/21.09.2020 г. на председателя на ВКС за участие в работната група от страна на ВКС са определени съдиите Тотка Калчева – председател на I т. о. в Търговската колегия, Мими Фурнаджиева от Гражданската колегия, Бисер Троянов от Наказателната колегия и съдебни служители. След интензивна работа на представителите на ВКС са изготвени доклад до председателя на съда относно: липсващи функционалности за управление на системата, които следва да се разработят (44 констатации), недостатъци на системата – при извършването на справки, при модула за справки и статистика, при регистратурата за класифицирана информация и др. (общо 16 констатации), както и подробно становище от съдиите от ВКС, членове на работната група, до Пленума на ВСС, публикувано на интернет страницата на ВКС на 21.10.2020 г. (<http://www.vks.bg/novini/2020-10-21-Stanovishte-VKS-EISS.pdf>).

Становището е внесено от председателя на ВКС за обсъждане в заседанието на Пленума на ВСС, насрочено за 22.10.2020 г. С него върховните съдии алармират, че внедряването на системата ще наруши процесуалните права на гражданите. В документа се казва: „Внедряването на ЕИСС и работата на членовете на работната група за изготвяне на препоръки относно липсващи функционалности и несъвършенства на системата, постави пред нас въпроси, които, от една страна, имат значение за преценката на съответствието на изработката с възлагането по договора и техническото задание към него, но от друга страна, са основополагащи за работата в електронна среда на съдиите и съдебните служители при спазване на действащите процесуални норми и уредбата в ЗСВ, както и с оглед бъдещи законодателни промени с цел защита на правата и законните интереси на страните при упражняване на материалните и процесуалните си права.“. В становището следват и конкретни предложения до Висшия съдебен съвет и правни съображения за разрешаването на поставените въпроси. Два са основните акцента в него:

1. Внедряването на ЕИСС в този вид и сега ще наруши процесуалните права на страните по съдебни дела.

Уредбата в Глава 18 „а“ на ЗСВ за образуването на електронни дела от 01.01.2021 г. противоречи не само на процесуалните закони в частта относно изготвянето на съдебните актове по начина, разработен в ЕИСС, но дори и след тяхното евентуално изменение, противоречи на основните начала на гражданския и наказателния процес. Разписаните в ЗСВ норми относно образуването на електронни дела и ако същите се тълкуват, че изцяло следва да се преустанови създаването на дела на хартиен носител, нарушават принципа на състезателното начало съгласно чл. 8, ал. 3 ГПК относно задължението на съда да осигури възможност на страните да се запознаят с исканията и доводите на насрещната страна, с предмета на делото и неговото движение, както и да изразят становище по тях. Нормите нарушават и принципа на равенството на страните в процеса по чл. 9 ГПК

и чл. 11, ал. 2 и чл. 12, ал. 2 НПК относно осигуряването на равна възможност на страните да упражняват предоставените им права, както и нарушават принципите на Хартата на основните права на Европейския съюз.

2. Единната информационна система на съдилищата е неприложима при действащото в Република България законодателство.

За делата, образувани като първоинстанционни на хартиен носител до 01.01.2021 г., ЕИСС изисква подписването с електронен подпис на всички съдебни актове, но едновременно с това и изготвяне на актове на хартиен носител, които се прилагат в хартиеното дело с оригинални мастилени подписи на съдебния състав. „Създаването на два оригинала – писмен (хартиен) със саморъчни мастилени подписи и електронен с електронни подписи, противоречи на процесуалните закони. Това открива и възможности за спорове, включително и съдебни производства относно автентичния текст на постановения съдебния акт при различие между двата оригинала“, категорични са върховните съдии.

Законодателят предвижда извършването в електронна форма на всички процесуални действия от съда, но не предоставя идентичната възможност на страните. От становището става ясно, че поради тази причина ЕИСС изпълнява функциите само на деловодна система за съдилищата и на информационна за страните.

По отношение на законодателната уредба върховните съдии обобщават, че за решаването на посочените от тях въпроси са необходими изменения в подзаконовата нормативна база, включително издадените въз основа на ЗСВ от ВСС Правилник по чл. 360к ЗСВ и наредбите по Глава 18 „а“ на ЗСВ, както и евентуално да се предприемат действия по изменение на ЗСВ.

„Констатираните от нас проблеми в законодателната уредба, рефлектиращи и върху изготвянето на ЕИСС, както и множеството препоръки за създаване на липсващи функционалности в системата и за нейни доработки, направени от цялата работната група, налагат вземане на решение от ВСС за отлагане на цялостното използване от съдилищата на ЕИСС, както и предприемане на законодателни изменения относно срока на влизане в сила на разпоредбата на чл. 360з, ал. 1 ЗСВ.“, пише в становището.

В края на декември 2020 г. от ВСС е приет план за възобновяване на образуването на дела в ЕИСС съобразно степента на натовареност на съдилищата, като за ВКС е определена датата 01.06.2021 г. Съгласно т. 1.2 от решението по Протокол № 31/17.12.2020 г. работната група, съгласувано с „Информационно обслужване“ АД, следва да изготви график за задължително обучение на магистратите и съдебните служители от обучители и „Информационно обслужване“ АД за съответната група съдилища преди възобновяване на работата на ЕИСС.

И друго знаково прибързано решение на кадровия орган на съдебната система предизвика изключително сериозно недоволство сред съдиите. Мнозинството в Съдийската колегия и в Пленума на ВСС взе решение да

предприеме реформа на съдебната карта, която е изключително спорна и с голяма вероятност да застраши както достъпа на гражданите до съд, така и да създаде сериозни сътресения, дори да блокира работата на съдилищата. Става въпрос за изборния Модел 4 за оптимизация на съдебната карта на съдилищата (<http://www.vss.justice.bg/page/view/106485>). В основата му стои идеята окръжните съдилища да станат основни първоинстанционни, а районните да поемат само леки дела. Част от съдиите ще бъдат повишени (районни съдии – в окръжните съдилища, а окръжни съдии – в апелативните), което създава притеснения за заобикаляне на конкурсното начало за израстване. Предвижда се много от районните съдилища да станат териториални отделения.

Одобряването на този подход е направено изненадващо прибързано (в условията на пандемия) и без широко обсъждане с магистратите, с другите юридически гилдии, с другите власти и с местните общности, както и с ясното съзнание, че тази реформа няма как да бъде осъществена в рамките на мандата на действащия Висш съдебен съвет.

От Съюза на съдиите в България алармират в свое становище, изпратено до Съдийската колегия на ВСС, че предложенията за реформа на съдебната карта създават риск от „индустриализиране“ на правосъдието.

Недоволството на българските магистрати срещу „авангардния“ подход на ВСС (обявяван многократно от членове на ВСС за подкрепян от съдийската гилдия) в края на март 2021 г. безпрецедентно е декларирано от над 500 магистрати от 71 съдилища чрез внасянето във Висшия съдебен съвет на становище срещу одобрения Модел 4 за реформа на съдебната карта. Подписалите документа съдии от цялата страна, са от всички нива – от районен съд до върховните съдилища, включително ръководителите на трите колегии на Върховния касационен съд. Основното възражение на съдиите е срещу предложението за промяна на родовата подсъдност, според която районните съдилища ще гледат само леки дела. В становището се казва: „Ниската правна и фактическа сложност на делата в посочените примери биха довели до загуба на правни умения за анализ на факти или невъзможност за придобиване на такива умения, подвеждането им под правните норми и тълкуването на последните, допускане на процесуални нарушения, налагащи повторно разглеждане на делата, особено когато тази еднотипна дейност продължава с години (при обсъжданията беше посочено, че един съдия ще работи между осем и десет години на ниво районен съд по мнение на вносителите, като по места този период може да се окаже значително по-продължителен). Еднотипността на работата ще доведе и до демотивация на настоящите съдии, а наред с това ще направи по-малко привлекателна съдийската професия за добре подготвените млади юристи, които биха могли да намерят извън системата по-задълбочена от юридическа гледна точка професионална реализация.“. Според магистратите Модел 4 ще доведе до създаването на съдии „второ качество“ – непостоянен състав на съответния съд, като се сочи опасността това да окаже влияние върху съдийската независимост. По отношение на заложеното като цел на модела „отпушване“ на кариерното израстване на

съдиите в становището се казва, че предвижданото масово повишение на съдии ще доведе за дълъг период от време до липса на възможност за кариерно израстване на неповишените магистрати, особено в малките съдилища, които и по принцип се характеризират с по-малко текучество на кадри, т. е. ще се стигне отново до пълно и дългосрочно „запушване“.

Негативно становище срещу одобрения Модел 4 изразява и Висшият адвокатски съвет. В него акцент е поставен върху достъпа до правосъдие на гражданите и бизнеса, който ще бъде силно засегнат с промяната на родовата подсъдност и прехвърлянето на голяма част от делата в окръжните съдилища, които ще станат основни първоинстанционни, а районните ще се превърнат в териториални отделения.

Изминалата година е белязана с още едно прибързано решение на Пленума на ВСС, безспорно целящо съвсем демонстративно унижение на Върховния касационен съд, извършено в синхрон с тогавашния министър на правосъдието Данаил Кирилов и с главния инспектор в Инспектората към ВСС (ИВСС) Теодора Точкова. Заради заснет музикален клип в Съдебната палата в гр. София с решение на Пленума на ВСС от 30.04.2020 г. е отнето стопанисването на сградата от председателя на ВКС Лозан Панов и е възложено на председателя на Софийския апелативен съд Даниела Дончева.

Междувременно от главния инспектор в рамките на заседание на Пленума на ВСС е обявено, че ИВСС се е самосезирал и стартира проверка срещу председателя на ВКС за накърняване на престижа на съдебната власт. Разбира се, българското общество така и не получи информация за финала на тази проверка (прекратена през 2020 г. поради липса на данни за извършено нарушение), което е в пълен синхрон с наложеното от главния инспектор публично мълчание по отношение на проверките за почтеност и конфликт на интереси, за установяване на накърняващи престижа на съдебната власт действия и за проверките, свързани с нарушаване на независимостта на магистратите.

8. Грубо нарушаване на независимостта на съда от страна на представители на другите власти

През 2020 г., съвсем не като изключение, представители на другите власти продължават да се намесват в независимостта на съдебната система чрез свои публични коментари по отношение на решения на съда.

По предложения на председателя на ВКС и на Екипа за реакция при възникване на криза от Съдийската колегия на ВСС с решение по Протокол № 38/03.11.2020 г. е приета декларация, с която е изразена институционална подкрепа към съдиите от съдебния състав с председател Веска Райчева от IV-то гражданско отделение на ВКС по повод изявление на Валери Симеонов – заместник-председател на 44-то Народното събрание на Република България, за в. „24 часа“, публикувано на 24.10.2020 г. (<http://www.vss.justice.bg/root/f/upload/29/Deklaciq.pdf>).

В предложението на председателя на ВКС до Съдийската колегия се казва:

„Още в първите страници на Доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 г., приет само преди месеци от настоящото Народно събрание, заместник-председател на което е Валери Симеонов, подчертах абсолютно недопустимата тенденция българските съдии да работят в условията на изключително агресивна медийна среда. Изрично отбелязах, че често средствата за масово осведомяване отразяват изявления и атаки на представители на другите власти, насочени срещу съдии, като целта е да се възпита покорство у магистратите и по този начин методично да бъде ликвидирана независимостта на съда.

Виждаме, че тази тенденция продължава в още по-сериозни мащаби и в момента, когато всички ние сме ангажирани с анализирането на първия Доклад относно върховенството на закона в България, с писането и съгласуването на стратегии за преодоляване на посочените в него проблеми, одобряване на поредните екшън планове и мерки. Подчертавам, че в този доклад се посочва: „Цялостната структура на ВСС би могла да ограничи способността му да гарантира независимостта на съда срещу натиск от страна на изпълнителната, законодателната или съдебната власт, включително главната прокуратура и самия ВСС. Рискът за независимостта на съда се доказва от броя на съдиите, подложени на нападки и целенасочени критики въз основа на съдържанието на техните решения, или от реториката, използвана неотдавна от публични личности.“. В Доклада относно върховенството на закона в бележка под линия е посочен „скорошен пример за злонамерена реторика от страна на изпълнителната власт, подкрепена от представител на ВСС“ – изказване на бившия министър на правосъдието Данаил Кирилов на заседание на Комисията по правни въпроси на Народното събрание, когато беше обсъждан посоченият вече от мен Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 г.

Напомням всички тези факти, за да призова Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет ясно да покажем с навременни действия – преди приемането на поредните мерки по планове и стратегии, че няма да позволим да се накърняват независимостта на българския съд, авторитетът на правосъдието в Република България и доброто професионално име на колегите върховни съдии, а и на съдиите от предходните две съдебни инстанции, които са се произнесли непротиворечиво по отношение на предявени от Валери Симеонов иски срещу Станислав Трифонов и „БТВ Медиа груп“ ЕАД. Дължим на българските съдии защита срещу недопустими, груби и безпочвени изявления като това на заместник-председателя на Народното събрание в публикувания на 24.10.2020 г. материал в онлайн изданието на в. „24 часа“ със заглавие: „Симеонов след решението на ВКС за Слави Трифонов: Вече всеки може да бъде оклеветен и обруган“ (<https://www.24chasa.bg/novini/article/9151410>). Медията цитира следните думи на Валери Симеонов: „Такова съдебно решение би било позор за селски съд в Буркина Фасо. Решението е изключителен позор за

съдебната система и екзекуция на закона – достатъчно е човек да го прочете, нищо повече. Но все пак това е за тези, които обичат да четат, а на тези, които не обичат, бих им препоръчал да видят на коя дата е проведено заседанието и на коя дата е публикувано определението на Върховния касационен съд четвърто екзекуторско отделение. Чували ли сте за решение на ВКС, което е два дни след провеждане на заседанието? Аз такъв случай не знам, което ме убеждава, че решението е било написано предварително, вероятно под диктовка и просто е било препечатано, пуснато и публикувано на втория ден. Извинявайте, но за това време стенографката не може да прехвърли на нормален български текста от съответните коментари и разисквания. Както се казва, мастилото още не е изсъхнало, а определението вече е публикувано. Работата е стъкмена предварително.“

Ако сега замълчим и не подкрепим ясно и категорично българските съдии, изпълняващи законосъобразно и съвестно професионалните си задължения, но станали обект на недопустими квалификации и оценки за решенията им от висш представител на законодателната власт – страна по дело, всички прокламирани досега и предвиждани за реализиране в бъдеще мерки за върховенството на закона ще са само кухи, бюрократични фрази, с които няма как да заблудим партньорите ни в Европейския съюз.

Знаете, че в момента се провежда съгласувателната процедура по проект на решение на Министерския съвет за одобряване на „План за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 г. относно върховенството на закона за 2020 г.“. Затова предлагам сега да излезем с позиция, в която да обявим за недопустими, безпочвени и некомпетентни коментарите, направени от заместник-председателя на Народното събрание Валери Симеонов по отношение на тричленния състав на Върховния касационен съд, постановил Определение № 625/22.10.2020 г. по гр. дело №1894/2020 г., с което не е допуснато касационно обжалване на решението по гр. дело № 3114/2019 г. на Софийския апелативен съд. Само така ще покажем на българското общество, че всички граждани са равни пред закона и депутатите (а и всички други представители на законодателната, изпълнителната и съдебната власт) не се ползват с никакви привилегии, когато влязат в храма на Темида. Ще защитим съдиите, които имат смелостта и авторитета да доказват това с актовете си.

Предлагам също решението на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да бъде изпратено на Народното събрание на Република България и на Министерския съвет – да го имат предвид, когато се обсъждат мерки в отговор на препоръките в Доклада на Европейската комисия относно върховенството на закона в България за 2020 г.“.

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Относно: включване на точка в дневния ред на заседанието на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС), което ще бъде свикано за 3 ноември 2020 г., за приемане на позиция на Съдийската колегия на ВСС по отношение на недомисли, гроби и безпочвени изявления срещу съдебен състав на Върховния касационен съд от страна на заместник-председателя на Народното събрание Валери Симеонов в публикувания на 24.10.2020 г. материал в онлайн изданието на в. „24 часа“ със заглавие: „Симеонов след решението на ВКС за Слави Трифонов: Вече всеки може да бъде оклеветан и обруган“

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ,

Още в първите страници на Доклада за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 г., приет само преди месеци от настоящото Народно събрание, заместник-председател на което е Валери Симеонов, подчерта абсолютно недоумствата тенденция българските съдии да работят в условията на изключително агресивна медийна среда. Нарича отбелязва, че често средствата за масово осведомяване отразяват извления и атаки на представителите на другите власти, насочени срещу съдии, като цела е да се възлита покорство у магистратите и по този начин методично да бъде ликвидирана независимостта на съда.

Виждаме, че тази тенденция продължава в още по-сериозни мащаби и в момента, когато всички ние сме ангажирани с анализирания на първия Доклад относно върховенството на закона в България, с писането и съгласуването на стратегии за продължаване на посочените в него проблеми, одобряване на поредните съвещателни мерки. Подчертавам, че в този доклад се посочва: „Цялостната структура на ВСС би могла да ограничи способността му да гарантира независимостта на съда срещу натиск от страна на изпълнителната, законодателната или съдебната власт, включително главната прокуратура и самия ВСС. Рисъкът за независимостта на съда се доказва от броя на съдиите, подложени на нападки и целенасочени критики въз основа на съдържанието на техните решения, или от реториката, използвана неотдавна от публични личности“. В Доклада относно върховенството на закона в бележка под линия е посочен съкратен пример за злонамерена реторика от страна на изпълнителната власт, подкрепена от представител на ВСС – изказване на бившия министър на правосъдието Даниел Кирилов на заседание на Комисията по правни въпроси на Народното събрание, когато беше обсъждан посоченият вече от мен Доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2019 г.

Напомявам всички тези факти, за да призова Съдийската колегия на Висшия

съдебен съвет ясно да покажем с навремени действия – преди приемането на поредните мерки по плановете и стратегията, че няма да позволим да се накърняват независимостта на българския съд, авторитетът на правосъдието в Република България и доброто професионално име на колегите върховни съдии, а и на съдиите от предходните две съдебни инстанции, които са се пропъснали непротиворечиво по отношение на предвидени от Валери Симеонов иковете срещу Станислав Трифонов и „БТВ Медиа груп“ ЕАД. Дължим на българските съдии защита срещу недомисли, гроби и безпочвени изявления като това на заместник-председателя на Народното събрание в публикувания на 24.10.2020 г. материал в онлайн изданието на в. „24 часа“ със заглавие: „Симеонов след решението на ВКС за Слави Трифонов: Вече всеки може да бъде оклеветан и обруган“ (<https://www.24chasa.bg/novini/article/9151410>). Медията цитира следните думи на Валери Симеонов: „Такова съдебно решение би било позор за селски съд в Бургиня Фасо. Решението е изключителен позор за съдебната система и екзекуция на закона – достатъчно е човек да го прочете, нищо повече. Но все пак това е за тези, които обичат да четат, а не тези, които не обичат, бих им препоръчал да видят на коя дата е проведено заседанието и на коя дата е публикувано определението на Върховния касационен съд четирото ексекторско отделение. Чували ли сте за решение на ВКС, което е два дни след провеждане на заседанието? Аз такъв случай не знам, което ме убеждава, че решението е било написано предварително, вероятно под диктовка и просто е било препечатано, пуснато и публикувано на втория ден. Извинявайте, но за това време стенографката не може да превържи на нормален български текста от съответните коментари и разсъждения. Както се казва, мастилното още не е изсъхнало, а определението вече е публикувано. Работата е съвсемна предварително“.

Свободата на изразяване на мнение е един от основополагащите принципи на демократичното общество. Тази свобода включва и коментариране на съдебните решения, разбира се, но базирано на факти и аргументи, а не на персонални нападки и обидни квалификации към съдиите и на внушения за съдържанието на постановените актове. Ако сега замълчим и не подкрепим ясно и категорично българските съдии, изпълняващи законнообразно и съвестно професионалните си задължения, но станали обект на недомисливи квалификации и оценки за решенията им от висши представители на законодателната власт – страна по дело, всички продължаващи и предвидени за реализиране в бъдеще мерки за върховенството на закона ще са само кухи, бюрократични фрази, с които няма как да заблудим партньорите ни в Европейския съюз.

Знаете, че в момента се провежда съгласувателната процедура по проект на решение на Министерския съвет за одобряване на „План за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 г. относно върховенството на закона за 2020 г.“. Затова предлагам сега да излезем с позиция, в която да обвийм за недопустими, безпочвени и некомпетентни коментарите, направени от заместник-председателя на Народното събрание Валери Симеонов по отношение на тричленния състав на Върховния касационен съд, постановел Определение № 625/22.10.2020 г. по гр. дело №1894/2020 г., с което не е допуснато касационно обжалване на решението по гр. дело № 3114/2019 г. на Софийския апелативен съд. Само така ще покажем на българското общество, че всички граждани са равни пред закона и депутатите (а и всички други представители на законодателната, изпълнителната и съдебната власт) не се ползват с никакви привилегии, когато владат в храма на Темпла. Ще защитим съдиите, които имат смелостта и авторитета да доказват това с актовете си.

Предлагам също решението на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да бъде изпратено на Народното събрание на Република България и на Министерския съвет – да го имат предвид, когато се обсъждат мерки в отговор на препоръките в Доклада на Европейската комисия относно върховенството на закона в България за 2020 г.

Очевидно приеманите от Съдийската колегия на ВСС позиции и декларации по никакъв начин не оказват влияние върху представителите на другите власти, защото в момента на писането на настоящия доклад, в рамките на предизборната кампания за Народно събрание, заместник министър-председателят по общественения ред и сигурността и министър на отбраната Красимир Каракачанов си позволи да се намеси в работата едновременно на ВКС и на Конституционния съд.

В публикувано в профила му във Фейсбук обръщение (написаното не подхожда като изказ за годишен доклад на съд и поради това не е цитирано тук) Красимир Каракачанов, именно в качеството му на заместник министър-председател, както подчертава, оспорва предвиденото в Конституцията на Република България правомощие на Върховния касационен съд да отправя искания до Конституционния съд (чл. 150, ал. 1 от основния закон, Решение № 3/05.04.2005 г. по Конституционно дело № 2/2005 г.), както и конституционното задължение на ВКС да осъществява върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите от всички съдилища (чл. 124 от Конституцията).

Посоченото в обръщението искане до Конституционния съд е за тълкуване на норми от Конституцията и за установяване на съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с Хартата на основните права на Европейския съюз на понятието „пол“, възприето от основния закон.

Искането е формулирано от Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС с оглед нуждите на тълкувателно дело, образувано поради констатирана противоречива съдебна практика по въпроса „Допустимо ли е и при какви предпоставки съдът да допусне по реда на Закона за

гражданската регистрация промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален?“.

По искането е образувано конституционно дело, като произнасянето по неговата допустимост е правомощие на Конституционния съд, а не на представителите на изпълнителната власт.

Обръщението на заместник министър-председателя едновременно се намесва в работата и засяга независимостта на две институции – на Върховния касационен съд, оспорвайки правомощията на съда да сезира Конституционния съд и да образува тълкувателни дела, и на Конституционния съд – да се произнесе без политически или обществен натиск по допустимостта на искането.

За пореден път се налага да бъде напомнено и в този годишен доклад, че свободата на изразяване на мнение е един от основополагащите принципи на демократичното общество, но той не може да бъде използван превратно от представители на другите власти, за да бъде накърнявана независимостта на съдебната система, когато тя изпълнява конституционните си правомощия. Иначе отново ще сме свидетели на сериозни критики и в следващия Доклад за върховенството на закона в Република България.

II. НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата за разглеждане през 2020 г. в Наказателната колегия на Върховния касационен съд и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2020 г. От тях: - касационни дела - частни производства	293 бр. 268 бр. 25 бр.
Постъпили дела през 2020 г. От тях: - касационни дела - частни производства	1035 бр. 632 бр. 403 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2020 г. От тях: - касационни производства - частни производства	1328 бр. 900 бр. 428 бр.
Свършени дела през 2020 г. От тях: - свършени касационни дела - свършени частни производства	1062 бр. 650 бр. 412 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2020 г. От тях: - касационни дела - частни производства	266 бр. 250 бр. 16 бр.

1. Кадрова обезпеченост

По щат съдиите в Наказателната колегия на Върховния касационен съд са 31, включително заместник-председателят на ВКС и ръководител на Наказателната колегия. Щатът не е изцяло зает, поради което и през 2020 г. колегията работи в намален състав от съдии.

а) Освободени през 2020 г. съдии от Наказателната колегия на ВКС на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ поради навършване на 65-годишна възраст

С решение на Комисията по атестирането и конкурсите при Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (КАК при СК на ВСС) по т. 2.3 от проведеното на 07.11.2016 г. заседание на административните ръководители на органите на съдебната власт е указано да се спира разпределението на дела по отношение на магистратите в съответния съд при предстоящо навършване на 65-годишна възраст, както следва: за наказателни дела в срок до шест месеца и за всички останали дела в срок до два месеца преди настъпването на основанието за освобождаване по чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ. В изпълнение на указанията е издадена Заповед № 1949/22.11.2016 г. на председателя на Върховния касационен съд, съгласно която в указаните от КАК срок и начин следва да се преустанови постъплението на дела на съдиите, на които предстои навършване на 65-годишна възраст.

По повод Заповед № 950/22.03.2019 г. на председателя на ВКС във връзка с организацията за разпределение на делата в НК при предстоящо освобождаване на съдия на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ ръководителят на НК е застъпил становище, че в рамките на указания в решението на КАК по т. 2.3 от проведеното на 07.11.2016 г. заседание и в заповедта на председателя на ВКС от 22.11.2016 г. максимален шестмесечен срок, конкретните срокове и начин на спиране на разпределението на дела по отношение на съдиите, на които предстои навършване на 65-годишна възраст, следва да се уточняват от ръководителя на колегията след съгласуване със съответния съдия в зависимост от специфичните за всеки отделен случай обстоятелства – обща натовареност на колегията, персонална натовареност на съдията, присъщата му експедитивност при изготвяне на съдебните актове (както и уменията за оптимална организация на работата на останалите членове на състава), вида и тежестта на делата, които са му вече разпределени на доклад и др. И в двата акта, цитирани по-горе, като основание за преустановяване на постъплението е залегнало изискването разпределението на наказателни дела да се спира „в срок до шест месеца ... преди настъпването на основанието за освобождаването им по чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ“, т. е. за срок, не по-дълъг от шест месеца. Определеният шестмесечен период е максимално допустимата продължителност на срока на спиране на постъплението, от което се ползва съдията преди освобождаването му. Този срок не е „бонус“, а рационално организационно

средство, за да се осигури възможност за приключване на делата преди освобождаването. Използваната в решението на КАК и в заповедта на председателя формулировка позволява разпределението на дела да се преустановява и за разумен по-кратък срок, предхождащ събитието във връзка с навършване на възрастта. Отчитайки своеобразието на касационното производство по НПК, в което поначало не се събират доказателства (извън случаите по чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК), шестмесечният период в много случаи се явява неоправдано дълъг, като не обслужва ефективно целта си.

През 2020 г. на основание чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ (поради навършване на 65-годишна възраст) от заеманата длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд са освободени съдия Елена Авдева от Второ наказателно отделение (II н. о.), считано от 18.07.2020 г., и съдия Николай Дърмонски от I н. о., считано от 06.08.2020 г.

Съгласно цитираните решение на КАК при СК на ВСС и заповед на председателя на ВКС с Разпореждане № 4 от 17.01.2020 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на НК съдия Захарова, след съгласуване със съдия Авдева и председателя на II н. о. съдия Галина Тонева, е преустановено компютърното разпределение на всички категории дела на случаен принцип по отношение на съдия Авдева, считано от 17.01.2020 г., като участието ѝ в насрочените съдебни заседания, както и във формираните на случаен принцип съдебни състави на II н. о., е продължило до 26.02.2020 г. С Разпореждане № 9 от 04.02.2020 г. на зам.-председателя на ВКС и ръководител на НК, след съгласуване със съдия Дърмонски и председателя на I н. о. съдия Евелина Стоянова, е преустановено компютърното разпределение на всички категории дела на случаен принцип по отношение на съдия Дърмонски, считано от 05.02.2020 г., като участието му в насрочените съдебни заседания, както и във формираните на случаен принцип съдебни състави на I н. о., е продължило до м. юни 2020 г.

По предложения на председателя на ВКС на основание чл. 303, ал. 2, т. 2, б. „а“ и чл. 303, ал. 3, т. 1 от ЗСВ съдия Елена Авдева и съдия Николай Дърмонски са поощрени от СК на ВСС с отличия „служебна благодарност и грамота“, „личен почетен знак: първа степен – златен“, както и с парична награда за проявен висок професионализъм, безупречно и образцово изпълнение на служебните задължения и високи нравствени качества.

б) Нов председател на Трето наказателно отделение

След пенсионирането на съдия Харалампиев на 19.08.2019 г., до 31.05.2020 г. включително, административната длъжност „председател на Трето наказателно отделение“ е вакантна, като съответните задължения се осъществяват извънредно от ръководителя на колегията съдия Галина Захарова и председателя на II н. о. съдия Галина Тонева.

След изслушване по реда на чл. 111, ал. 2, т. 4 от ЗСВ на заседание на Пленума на ВКС, проведено на 26.05.2020 г., със Заповед № 631 от 27.05.2020 г. на председателя на ВКС съдия Лада Паунова от III н. о. е

назначена на административна длъжност „председател на Трето наказателно отделение“ на ВКС, считано от 01.06.2020 г.

в) Повишаване в длъжност на класираните кандидати за заемане на длъжността „съдия“ в НК на ВКС съгласно обявения конкурс с решение на СК на ВСС по Протокол № 49/05.12.2017 г. (обн. ДВ, бр. 1/02.01.2018 г.)

С влязло в сила решение на СК на ВСС по Протокол № 24, т. 10.2 от 23.07.2019 г. на основание чл. 160 вр. чл. 190, ал. 3 от ЗСВ съдия Петя Колева-Рушанова от Апелативния специализиран наказателен съд (АСНС) е повишена в длъжност „съдия“ във ВКС, НК. Въз основа на това решение и на основание чл. 161, ал. 3 от ЗСВ на 10.01.2020 г. председателят на ВКС издава по отношение на съдия Колева-Рушанова акт за заемане на длъжността „съдия“, считано от същата дата. С разпореждане на ръководителя на колегията през 2020 г. съдия Колева е разпределена за временно участие в съдебните заседания на II н. о.

г) Приложение на разпоредбата на чл. 193, ал. 6 от ЗСВ по конкурс за повишаване в длъжност „съдия“ в НК на ВКС, обявен с решение на СК по Протокол № 49/05.12.2017 г. (обн. ДВ, бр. 1/02.01.2018 г.), командировани съдии в НК на ВКС

През 2020 г. по реда на чл. 193, ал. 6 от ЗСВ СК на ВСС е повишила в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд, Наказателна колегия, петима съдии. С влезли в сила решения на СК на ВСС са назначени съдия Елена Каракашева – заместник на административния ръководител, зам.-председател на Софийския апелативен съд (встъпила в длъжност на 14.08.2020 г.), и съдия Деница Вълкова – административен ръководител – председател на Апелативен съд – Бургас (встъпила в длъжност на 08.09.2020 г.).

С разпореждания на ръководителя на НК през 2020 г. съдиите Елена Каракашева и Деница Вълкова са разпределени за временно участие в съдебните заседания на I н. о.

С решение (невлязло в сила към настоящия момент) по Протокол № 37/27.10.2020 г., публикувано на 29.10.2020 г., са повишени в длъжност „съдия“ във Върховния касационен съд, Наказателна колегия, и съдиите Димитрина Ангелова от Софийския градски съд, Мария Митева от Софийския апелативен съд и Татяна Грозданова от Окръжен съд – София. Със съответни заповеди на председателя на ВКС по предложение на ръководителя на НК съдиите Ангелова, Митева и Грозданова са командировани на незаети щатни бройки за цялостно изпълнение на длъжността „съдия“ във ВКС, Наказателна колегия (съдия Ангелова, считано от 15.10.2020 г., съдия Митева – от 19.10.2020 г., и съдия Грозданова – от 23.11.2020 г.).

Считано от 18.05.2020 г. до датата на встъпването ѝ в длъжност „съдия“ във ВКС, НК, командирована на длъжността „съдия“ във ВКС, НК, на незаета щатна длъжност е и съдия Елена Каракашева.

2. Организация на работата в Наказателната колегия на ВКС в условията на пандемия

На 11.03.2020 г. от Световната здравна организация е обявена глобална пандемия от COVID-19, белязала цялата изминала 2020 г. По предложение на Министерския съвет на основание чл. 84, т. 12 от Конституцията на Република България и във връзка с разрастващата се пандемия от COVID-19, с Решение на Народното събрание (обн. ДВ, извънреден бр. 22/13.03.2020 г.) е обявено извънредно положение върху цялата територия на Република България, считано от 13 март до 13 април 2020 г. С Решение на Народното събрание по предложение на Министерския съвет и на основание чл. 84, т. 12 от Конституцията срокът на обявеното извънредно положение е удължен до 13.05.2020 г. (обн. ДВ, бр. 33/07.04.2020 г.). Приет е Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., и за преодоляване на последиците (загл. доп. ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г., с изм. и доп.).

На основание чл. 114, ал. 1, т. 1 от ЗСВ във връзка с решения на СК на ВСС, свързани с въвеждане на мерки за организацията на работата на съдилищата с оглед предотвратяване разпространението на COVID-19, както и съобразно препоръките на Националния оперативен щаб, създаден със заповед на заместник на министър-председателя, решението на Народното събрание за обявяване на извънредно положение, решението на Народното събрание за удължаване на извънредното положение, а след това – извънредната епидемична обстановка, обявена и удължавана от Министерския съвет на основание заповеди на министъра на здравеопазването, Правилата и мерките за работа на съдилищата в условията на пандемия (приети с решение на СК на ВСС по Протокол № 15/12.05.2020 г., изменени и допълнени с решение по Протокол № 16/19.05.2020, изм. и доп. с решение по Протокол № 17/02.06.2020 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 39/10.11.2020 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 40/17.11.2020 г.)⁶, от председателя на ВКС са издадени множество заповеди по организационни въпроси, въз основа на които са издадени и съответните разпореждания на ръководителя на НК за организацията на работа в колегията.

а) Организация на работата в Наказателната колегия в периода на извънредното положение (13.03.2020 г. – 13.05.2020 г.)

Основните акценти в дейността на колегията през този период са:

- преустановяване на провеждането на общи събрания на съдиите и служителите във ВКС, строги хигиенни правила и изисквания в общите части, съдебните зали и работните помещения, ограничаване на достъпа на

⁶ Освен на интернет страницата на ВСС Правилата са публикувани в интернет сайта на ВКС, Секция „Пресофис“.

граждани до съдебните зали с изключение на страните по конкретните дела (съобразно Заповед № 530/11.03.2020 г. на председателя на ВКС);

- преустановяване на разглеждането на всички касационни наказателни дела с изключение на посочените в решението от 15.03.2020 г. на СК на ВСС, допълнено и актуализирано с решения по Протокол № 10/16.03.2020 г., от работно заседание на колегията от 26.03.2020 г. и по Протокол № 11/31.03.2020 г.;

- отсрочване на делата след 13.05.2020 г.;

- определяне на дежурни съдебни състави по изготвен извънреден график за разглеждане на неотложни производства;

- въвеждане на дежурства по график на съдебните помощници, секретарите, деловодителите, куриерите в НК и регистратурата за класифицирана информация (РКИ) – режим за достъп;

- изготвяне на обявените за решаване съдебни актове по възможност дистанционно, извън съдебната сграда;

- след 02.04.2020 г. – възобновяване на работата по постъпилите касационни дела и преписки без дела в периода 13.03.2020 – 01.04.2020 г.;

- след 06.04.2020 г. – предприети действия по определяне на докладчици и отразяване на съответните вписвания в деловодната система по образуваните касационни производства.

В изпълнение на решение на СК на ВСС от извънредно заседание, проведено на 15.03.2020 г., и Заповед № 541/15.03.2020 г. на председателя на ВКС във връзка с решение от 13.03.2020 г. на Народното събрание на Република България (обн., ДВ, бр. 22 от 13.03.2020 г.) относно обявяването на извънредно положение, с оглед правомощията на заместника на председателя на ВКС и ръководител на НК по чл. 109, ал. 3 от ЗСВ и Раздел III от Правилата за образуване и разпределение на делата във ВКС, с Разпореждане № 15/16.03.2020 г. е разпоредено да се преустанови разглеждането на всички видове касационни наказателни дела за периода 16.03.2020 – 13.04.2020 г. включително, с изключение на спешни частни производства, свързани със спор за подсъдност или промяна на местна подсъдност по дела за мерки за неотклонение, принудителни медицински мерки и други производства, включени в т. 1 от решението на СК на ВСС от 15.03.2020 г., както и евентуални искания по чл. 270 от НПК по неприключени касационни производства.

За разглеждането на неотложните производства са определени дежурни съдебни състави по изготвен извънреден график.

Всички наказателни дела, извън конкретизираните в т. 1 от решението на СК на ВСС, насрочени по предварително изготвените графици за провеждане на съдебните заседания в трите отделения на НК, общо 94 броя касационни наказателни дела, са отсрочени от председателите на I н. о. (27 бр.) и II н. о. (26 бр.), а по отношение на III н. о. (41 бр.) – от ръководителя на колегията. Новите дати са определени за втората половина на месеците април и май 2020 г., като приоритетно (за м. април) са насрочени делата със задържани лица.

На съдиите от НК е указано да съобразяват ограничението по т. 12 от решението на СК на ВСС от 15.03.2020 г., като осъществяват служебните си функции по изготвяне на обявените за решаване съдебни актове по възможност дистанционно, извън съдебната сграда.

С Разпореждане № 18/17.03.2020 г. на ръководителя на колегията са посочени конкретни мерки за ефективно обезпечаване на въведените ограничения на достъпа до служебните помещения на съда, от една страна, за да се улесни дейността на оправомощените органи по осъществяване и контрол на въведения пропускателен режим в периода на извънредното положение, а от друга – за да не се създават излишни пречки за достъпа на съдиите до служебните помещения на съда в случай на необходимост (когато е наложителна преценка на вида и характера на подлежащите на пренасрочване дела, при наличието на материали, представляващи класифицирана информация по обявените за решаване дела или при значителен обем на делата, по които предстои изготвянето на съдебни актове и др.). В тази насока дежурните съдебни секретари изготвят и ежедневно актуализират списъци с имената на съдиите и съдебните служители от НК, които на следващия работен ден ще разполагат с достъп до съдебната сграда. В списъците за съответния работен ден фигурират имената на ръководителя на НК и председателите на отделения, дежурните съдии и съдебни служители съобразно изготвените графици, както и съдиите и служителите, които предварително са заявили необходимост от достъп до служебните помещения на съда. При необходимост от осигуряване на достъп на лица извън зам.-председателя, председателите на отделения и ангажираните с дежурства, съдиите и служителите уведомяват дежурния съдебен секретар до 13.00 ч. на предходния работен ден за включване в списъка за достъп за следващия работен ден, като до 15.00 ч. изготвените списъци се предават от дежурните секретари на главния секретар на ВКС или на служител от „Човешки ресурси“ за надлежно и своевременно уведомяване на служителите на „Съдебна охрана“.

Със Заповед № 564/31.03.2020 г. на председателя на ВКС на основание чл. 114, ал. 1, т. 1 от ЗСВ във връзка с решение от 26.03.2020 г., взето на извънредно работно заседание на СК на ВСС, с което решенията по Протоколи № 9/15.03.2020 г. и № 10/16.03.2020 г. са допълнени с т. 19, е отменена т. 3 от Заповед № 544/16.03.2020 г. на председателя на ВКС и е възложено на зам.-председателите да създадат необходимата организация за образуване на касационни производства по постъпили книжа от 13.03.2020 г. до 01.04.2020 г., както и за обявяване на постановените съдебни актове по граждански, търговски и наказателни дела при съобразяване на въведените ограничителни мерки за безопасност. В изпълнение на заповедта на председателя на ВКС и отчитайки горепосочените решения на СК на ВКС от работно съвещание на колегията от 26.03.2020 г. и Протокол № 11/31.03.2020 г., ръководителят на НК на ВКС с Разпореждане № 19/3.04.2020 г. актуализира организацията на работа в НК, отчитайки спецификата на дейността по разглеждане на наказателни дела:

- по отношение на постъпилите в НК наказателни дела в периода, посочен в Заповед № 564/31.03.2020 г. на председателя на ВКС (13.03.2020 – 01.04.2020 г.), общо 32 броя, от които 21 бр. от общ характер и 11 частни наказателни производства, е осъществена предварителна проверка за формална допустимост на сезиращите документи на основание чл. 40 от Правилника за администрацията на Върховния касационен съд (ПАВКС) от дежурните съдебни помощници (двама на брой). Съобразно установения ред делата съответно са проверени и образувани от председателите на отделения в НК в касационни производства при наличие на необходимите законови предпоставки за това;

- считано от 06.04.2020 г. по образуваните касационни производства от оторизираните дежурни деловодители са предприети действия за случаен избор на докладчици и отразяване на съответните вписвания в деловодната система;

- след разпределянето на делата по отделения съобразно определения по компютърен път докладчик, те са съхранявани при председателите на отделенията, без да се насрочват, доколкото към момента на постановяване на разпореждането не е отменено действието на т. 1 от решението на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г. с последващите допълнения и актуализации, а не са известни и законодателните решения, свързани с евентуално удължаване на срока на обявеното извънредно положение, както и с евентуално изменение и допълнение на ЗМДВИП (в частност чл. 3 относно спиране течението на сроковете по отношение на наказателните производства);

- поради същите основания временно – до последващо разпореждане, обусловено от динамичното развитие на ситуацията в страната и евентуално издаването на други указания във връзка с администрирането на делата, от ръководителя на колегията е разпоредено съдиите и съдебната администрация да продължат да спазват указанието, залегнало в т. 13 от допълненото и актуализирано решение на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г. относно дистанционната работа на съдиите по обявените за решаване дела и предаване на изготвените съдебни актове и обявяване на резултатите по тях след отпадане на извънредното положение. Ръководителят на НК указва да се обявяват и да се извършват необходимите последващи действия по администриране на решените дела (производства от общ характер и частни такива) с финализирани съдебни актове, включително експедирането им към съответните съдебни органи, само по отношение на спешните производства, разгледани и решени съгласно предвидените изключения в актуализираното решение на СК на ВСС от 15.03.2020 г., т. 13, както и по отношение на делата с постановени откази за образуване на касационно производство в хипотезите, при които се касае до недопустимост на сезиращите процесуални документи.

С Решение на Народното събрание, прието на 03.04.2020 г. (обн., ДВ, бр. 33/7.04.2020 г.), е удължен срокът на обявеното извънредно положение върху цялата територия на Република България до 13.05.2020 г. Във връзка с работата на съдилищата в рамките на извънредното положение с решение

от заседание на СК на ВСС от 07.04.2020 г. са отменени т. 5 от предходно решение на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г. (да не се образуват в дела входящите книжа с изключение на производствата по т. 1, 2 и 3 от решението) и т. 13, изр. 2 от същото решение (изготвените съдебни актове да се предават и обявяват в срочните книги след отпадане на извънредното положение). В изпълнение на указанията, залегнали в посоченото решение на СК на ВСС, както и на Заповед № 564/31.03.2020 г. на председателя на ВКС относно създаването на необходимата организация за образуването на касационни производства и за обявяването на постановените съдебни актове при съобразяване на въведените ограничителни мерки за безопасност, с Разпореждане № 20/08.04.2020 г. на председателя на НК е актуализирано Разпореждане № 19/03.04.2020 г., прилагано в Наказателна колегия от 01.04.2020 г.

Организацията на работа в Наказателната колегия е актуализирана така:

- с оглед удължаването на срока на извънредното положение е удължен с един месец и периодът, през който в НК не се разглеждат касационни наказателни дела в открити съдебни заседания до посочената в решението на Народното събрание крайна дата – 13.05.2020 г., с изключение на неотложните производства;

- всички наказателни дела, извън неотложните производства, вече насрочени по предварително изготвените графици за провеждане на съдебните заседания в НК за месец април, са отново отсрочени от председателите на I н. о. и II н. о., както и от ръководителя на НК – по отношение на III н. о., за дати след 13.05.2020 г., на които заседават съответните избрани на случаен принцип докладчици. Делата от тази група възлизат общо на 72 броя (26 броя на I н. о., 11 броя на II н. о., 35 броя на III н. о.). Новите дати са определени преимуществено за м. май 2020 г., като дати през м. юни са фиксирани по изключение само по три дела. На дежурните съдебни служители е указано незабавно след пренасрочването на делата да уведомят страните за разпорежданията за отсрочване на заседанията през м. април и новите дати за разглеждане на делата;

- неотложните производства, както и преди, се разглеждат и решават от дежурни съдебни състави по изготвен извънреден график за времето от 13 април до 13 май 2020 г. За същия период са съставени и утвърдени от главния секретар на ВКС и нови графици на дежурствата на съдебните помощници, съдебните секретари, деловодителите, куриерите в НК и РКИ;

- поради отпадането на ограничението по т. 5 от решението на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г. в Разпореждане № 20/08.04.2020 г. е указано да се предприемат действия по проверка на формалната допустимост и образуване на касационни производства по всички постъпили в НК на ВКС дела, включително и по постъпилите след 1 април 2020 г., както и на делата, постъпващи тепърва, като проверката по чл. 40 от ПАВКС се извършва от дежурните съдебни помощници, а председателите на отделения образуват, респективно отказват образуване на делата, в указана в разпореждането последователност – съобразно

поредността на входящия регистрационен номер, започвайки от делата, постъпили в периода от 01.04.2020 г.;

- по образуваните дела съгласно Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС и техническото приложение към тях дежурните съдебни служители предприемат необходимите действия за осъществяване на случаен избор на докладчици в указана в разпореждането последователност;

- след определянето на докладчици и съответните вписвания в деловодната система образуваните през периода на извънредното положение касационни производства подлежат на насрочване от председателите на отделения за дати след определените по отсрочените от м. април 2020 г. дела;

- с оглед отмяната на изр. 2 на т. 13 от актуализираното решение на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г. съответните дежурни съдебни служители предприемат необходимите действия по обявяване на изготвените и подписани съдебни актове по чл. 416, ал. 7 от НПК, по тяхното публикуване и връщане на изпращащите съдебни органи при спазване на указанията, залегнали в обстоятелствената част на разпореждането;

- с разпореждането е указано връщането на делата на съдебния орган, от който са постъпили (включително и в случаите на отказ да се образува касационно производство), както и изпращането им на ВКП в предвидените случаи, да се осъществява при максимално спазване на мерките за безопасност, като се избягва едновременно изпращане на по-голям брой дела на един и същ орган на съдебната власт (повече от четири броя) с цел да се предотвратят евентуални затруднения в дейността на други органи на съдебната власт и необходимостта от ангажиране на допълнителен кадрови ресурс от тяхна страна;

- на съдиите е указано образуваните, разпределени на съответните докладчици и насрочени в закрити заседания частни касационни производства, извън неотложните, да се разглеждат и решават по възможност дистанционно или през периодите на определените дежурства на съдиите, за да се спазва ограничението за достъп до съдебната сграда по т. 12 от актуализираното решение на СК на ВСС от 15.03.2020 г.;

- по отношение на работните дни в периода до края на обявеното извънредно положение е запазен въведеният режим за достъп, а със Заповед № 576/08.04.2020 г. на председателя на ВКС е отменен ограниченият режим на достъп на магистрати и служители в празнични и почивни дни в сградата на Съдебната палата.

За периода от 13.03.2020 г. до 10.04.2020 г.:

- председателите на I н. о. и II н. о. и ръководителят на НК са постановили общо 166 броя разпореждания за пренасрочване на дела в открити съдебни заседания;

- съдиите от НК са изготвили общо 48 броя съдебни актове по обявени за решаване наказателни дела извън спешните производства, от които резултатите са обявени по 14 броя;

- в НК са постъпили общо 41 броя дела, от които 28 от общ характер и 13 частни производства;

- в периода са образувани, решени и обявени 5 броя дела, всички частни производства, с неотложен характер.

б) Организация на работата в Наказателната колегия след периода на извънредното положение през 2020 г., но в условията на извънредна епидемична обстановка до края на изминалата година

Основните акценти в дейността на колегията през този период са:

- строги хигиенни правила;

- насрочване на делата в съдебните заседания през по-голям времеви интервал;

- мерки за осигуряване на публичност на правораздаването – проведени през месец май 2020 г. онлайн съдебни заседания по дела с обществен интерес, както и публикуване на протоколи по дела с обществен интерес на интернет страницата на ВКС;

- преодоляване на забавянето при разглеждането на делата – извънредни съдебни заседания през месеците май, юни и юли 2020 г.;

- създаване и поддържане на регистър на отложените дела;

- въвеждане на мерки с временен характер при случаи на карантиниране на инфектирани с COVID-19 и принудително изолирани поради контактност съдии от НК;

- провеждане на ОСНК чрез видеоконферентна връзка;

- дежурства по график на съдебните помощници, секретарите, деловодителите, куриерите в НК и РКИ в периода и след 13.05.2020 г. с изключение на периода 31.08.2020 – 23.10.2020 г.

След възобновяването на разглеждането на наказателни дела във ВКС за периода след 13.05.2020 г. съгласно Правилата и мерките за работа на съдилищата в условията на пандемия, приети на заседание на СК на ВСС, проведено на 12.05.2020 г., и в изпълнение на Заповед № 609/13.05.2020 г. на председателя на ВКС с Разпореждане № 31/13.05.2020 г. на ръководителя на колегията е въведена организация за работа, съответстваща на дейността по разглеждане на наказателни дела.

През м. май 2020 г. в колегията по предварително изготвен график са насрочени общо 17 открити съдебни заседания на следните дати: за I н. о. – на 15-ти, 18-ти, 20-ти, 22-ри, 27-ми, 29-ти май; за II н. о. – на 15-ти, 18-ти, 20-ти, 27-ми, 29-ти май; за III н. о. – на 19-ти, 21-ви, 22-ри, 26-ти, 28-ми и 29-ти май 2020 г., в които са подлежали на разглеждане общо 113 броя наказателни дела (38 броя на I н. о., 26 броя на II н. о., 49 броя на III н. о.).

Във връзка с допускане на участниците в съответните наказателни производства до съдебната сграда е взето предвид, че в значителна част от случаите призоваванията им са осъществени по телефон, факс или друг начин извън установения от чл. 178, ал. 1 от НПК. За да не се пречат достъпът до съдебните зали на лицата, ангажирани в насрочените наказателни производства, които не са разполагали с призовка или друг

писмен документ, удостоверяващ участието им в насроченото дело, дежурните съдебни секретари предоставят на служителите на охраната чрез главния секретар на ВКС списъци на подлежащите на разглеждане дела от съставите на ВКС на съответните дати, в които се отразяват данни за номерата на делата и призованите лица. Във всички случаи на проблеми във връзка с достъпа на лица до съдебната зала за насрочените дела в съдебните заседания незабавно са уведомявани съдебните състави, за да не се допусне нарушаване на правото на защита и лично участие, както и неоснователно отлагане на дела по причина недопускане на служебни защитници, новоупълномощени защитници и други участници в съответните производства (невключени в списъка на призованите лица).

На заседание на СК на ВСС, проведено на 12.05.2020 г., на съдилищата са дадени указания да избягват насрочването на по-голям брой дела в един и същи ден и час. Подлежащите на разглеждане от съдиите в Наказателната колегия през м. май 2020 г. дела са насрочени още през м. април 2020 г., преди датата на заседанието на СК на ВСС на 12.05.2020 г., съгласно утвърдената в НК практика, като при определянето на часовете на заседанията не е съобразено даденото в тази насока указание на Съдийската колегия. Необходимост от поредно отсрочване на делата по тази причина обаче не е констатирана, тъй като фоайето на IV етаж и съдебните зали, отредени за заседанията на НК (№ 22, № 23 и № 24), позволяват спазването на мерките за безопасност. Осигуряването на реда и спазването на мерките от изчакващите повикване участници в наказателните производства, насрочени за м. май на едни и същи дати и в един и същи час, е осъществено със съдействието на отделен съдебен служител, определен от председателя на ВКС. Председателите на отделения и съдиите са уведомени при бъдещо отлагане и насрочване на дела да съобразяват инструкциите на СК за поетапно насрочване на делата през по-голям времеви интервал (препоръчително 20 – 30 минути). Всички заседания по делата след м. май 2020 г., включително и към настоящия момент, се провеждат съобразно указанията на СК на ВСС, като в зависимост от броя на участниците в наказателните производства в един и същ час се насрочват не повече от три дела. В зависимост от броя на призованите лица по всяко дело в съдебните зали се допускат едновременно участниците по общо до три дела при задължително спазване на предвиденото от здравните власти отстояние. Поредността на разглеждане на делата се определя от председателите на съдебните състави, като първоначално се разглеждат делата със задържани лица. Конкретната оперативна преценка за организацията при разглеждане на делата във всеки отделен случай се осъществява от председателите на съответните съдебни състави, които контролират реда на протичане на съдебните заседания. Повикването на изчакващите по делата страни се осъществява посредством системите за външно озвучаване.

На началника на Отдел ИСКСС и секретаря на НК е възложено изготвянето на образец на електронен регистър на отложените наказателни дела, в който се отразяват данни за отложените дела по номера на делата,

съдии – докладчици, дата на насрочване, причини на отлагане, нова дата на насрочване. След утвърждаването на регистъра на отложените наказателни дела секретарят на НК изпраща ежемесечно справки за отложените дела на СК на ВСС.

Съобразно р. III, т. 2 от Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС, утвърдени със Заповед № 1771/16.07.2018 г. на председателя на ВКС, в колегията се сформират на случаен принцип по компютърен път съдебните състави за второто шестмесечие на 2020 г. За да се осигури своевременно разглеждане на делата при поредно отлагане на вече отсрочваните дела при действието на извънредното положение, делата със задържани лица, като и в други случаи на преценена спешност, в разпределението са включени компютърни конфигурации на съдебни състави и за месеците юли и август 2020 г. След изготвянето на графика на съдебните заседания и определянето на компютърните конфигурации на съдебните състави за второто шестмесечие на 2020 г. от председателите на отделения са определени дати за провеждане на по две съдебни заседания за всяко отделение, когато приоритетно да бъдат насрочвани, респективно отлагани, дела от групата на вече отсрочваните по време на извънредното положение, като се осигурява предимство на производствата със задържани лица. С цел преодоляване на натрупването на отсрочени дела в резултат на преустановеното провеждане на открити съдебни заседания за периода на извънредното положение служителите от Отдел ИСКСС сформират на случаен принцип персонални състави за провеждане на допълнителни заседания през м. юни и м. юли 2020 г.

За обезпечаване произнасянето на касационната инстанция в производства по обжалване и протестиране на мерки за неотклонение по чл. 340, ал. 3 от НПК с Разпореждане № 38/28.05.2020 г. на ръководителя на НК са сформирани дежурни съдебни състави, които да заседават в периода от 13 юли до 11 септември 2020 г. Съгласно разпореждането, в случай че през горепосочения времеви интервал във ВКС постъпят и бъдат образувани частни производства, свързани със спор за подсъдност или промяна на местна подсъдност, по мерки за неотклонение, принудителни медицински мерки и други производства, които изискват спешност при произнасянето на касационната инстанция, разпределянето им също се извършва измежду дежурните съдии през съответния период.

в) Осигуряване на публичността на правораздаването след края на извънредното положение – онлайн съдебни заседания по дела с обществен интерес, публикуване на протоколи от заседания по такива дела в интернет страницата на ВКС

В специално създаден канал на ВКС в YouTube на 18.05.2020 г. е излъчено съдебното заседание по наказателно дело № 50/2020 г. (<https://www.youtube.com/channel/UCVVuprY2clDxfurCg07spnQ>). Делото е образувано по касационна жалба на Румяна Ж. срещу въззивното решение

от 22.11.2019 г. по в.н.о.х.д. № 230/2019 г. на Апелативния специализиран наказателен съд, с което е увеличен срокът на наложените с присъдата на Специализирания наказателен съд по н.о.х.д. № 3074/2018 г. пробационни мерки „задължителна регистрация по настоящ адрес“ и „задължителни периодични срещи с пробационен служител“ на 1 година и 6 месеца. Подсъдимата е осъдена за престъпление по чл. 290, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК за това, че в качеството си на длъжностно лице – прокурор в Окръжна прокуратура – Добрич, при условията на продължавано престъпление, пред съд и друг надлежен орган на властта, като свидетел устно и съзнателно е потвърдила неистина. В проведеното на 18.05.2020 г. съдебно заседание е даден ход по същество и делото е обявено за решаване. В страницата на ВКС в интернет е публикуван своевременно и пълният протокол от заседанието⁷.

От съдебния състав на ВКС по наказателно дело № 53/2020 г. срещу акушерката Емилия К. за опит за убийство с особена жестокост на малолетната Никол Д. е взето решение по време на насроченото за 22.05.2020 г. от 11.30 ч. заседание по делото в съдебната зала да бъдат допуснати заявите писмено желание да присъстват журналисти – при спазване на съответните здравни мерки. С оглед на предварително заявеното несъгласие на защитника на подсъдимата и повереника на частните обвинители и граждански ищци да бъдат заснемани съдебният състав приема, че възможността за публично отразяване на процеса чрез видеострийминг не може да бъде използвана. Според тричленния състав на ВКС непосредственото присъствие на журналистите в съдебната зала и незабавното публикуване на протокола от съдебното заседание в пълна степен гарантират публичността на процеса. От 11.30 ч. заседанието е предавано чрез аудиострийминг, без изображение, в канала на ВКС в YouTube (<https://www.youtube.com/channel/UCVVuprY2clDxfurCg07spnQ>). Протоколът от заседанието е публикуван след заличаване на личните данни в рамките на същия ден.⁸

На 20.05.2020 г. във ВКС е проведено заседание по друго наказателно дело с обществен интерес – № 1090/2019 г., образувано по касационни жалби от подсъдимия Божидар А. и конституираните частните обвинители и граждански ищци срещу решението от 19.07.2019 г. по в.н.о.х.д. № 241/2018 г. на Апелативен съд – Пловдив. С него е потвърдена присъдата по н.о.х.д. № 488/2016 г. на Окръжен съд – Пловдив, с която подсъдимият е признат за виновен в извършването на престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 6 и 12 вр. чл. 115 вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ НК (убийство в парк „Родопи“, Пловдивска област, извършено със средство, опасно за живота на мнозина – ловна пушка, и в условията на опасен рецидив). Протоколът от съдебното заседание е публикуван незабавно след изготвянето му в страницата на ВКС в интернет⁹.

⁷ <http://www.vks.bg/novini/protokol-ndelo-50-2020.html>.

⁸ http://www.vks.bg/novini/emilia_k.html и <http://www.vks.bg/novini/protokol-ndelo-53-2020.html>.

⁹ <http://www.vks.bg/novini/protokol-ndelo-1090-2019.html>.

г) Временни организационни мерки за работа при карантиниране на съдии, заболели от COVID-19, и съдии, изолирани поради контактност с инфектирани лица

Съобразно Заповед № 928/12.11.2020 г. на председателя на ВКС, издадена в изпълнение на чл. 114, ал. 1, т. 2 и ал. 5 от ЗСВ, и с оглед указания на СК на ВСС във връзка с прилагането на Правила и мерки за работа на съдилищата в условията на пандемия, приети с решение на СК на ВСС по Протокол № 15/12.05.2020 г., изменени и допълнени с решение по Протокол № 16/19.05.2020 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 17/02.06.2020 г., изм. и доп. с решение по Протокол № 39/10.11.2020 г., ръководителите на трите колегии на ВКС предоставят информация в кабинета на председателя всеки понеделник до 10.00 ч. за броя на съдиите, заболели от COVID-19, и броя на съдиите, карантинирани поради контактност със заразени лица, която се обобщава от Сектор „Правен и човешки ресурси“ и се предоставя на ВСС по утвърден образец на справка.

С оглед зачестилите случаи на заболели и изолирани поради контактност съдии на 29.10.2020 г. посредством видеоконферентна връзка е проведено Общо събрание на Наказателната колегия по организационни въпроси. Съдиите от НК единодушно приемат при отсъствие на съдия поради заболяване или контактност със заразено лице в периода на извънредната епидемична обстановка, делата, разпределени на случаен принцип на негов доклад, да се отсрочват от председателите на отделения или от ръководителя на колегията за следващата най-близка възможна дата по предварително определения график на заседанията, като заместващият съдия на мястото на отсъстващия се определя на случаен принцип измежду всички съдии в колегията, по отношение на които не са налице пречки за участие, като на негов доклад не се възлагат дела за разглеждане.

На основание решение на ОСНК по организационни въпроси, прието неprisъствено на 10.11.2020 г., е издадена Заповед № 935/17.11.2020 г. на председателя на ВКС за прилагане на превантивни мерки и методи на работа в условията на извънредна епидемична обстановка. За периода до 31.03.2021 г. в НК са въведени временни организационни мерки, а именно: временно редуциране на броя на провежданите в НК открити съдебни заседания; изготвяне на графици на работа на съдиите за разглеждане на насрочените дела при провеждане на ограничен брой открити съдебни заседания (по три за всяко отделение) със запазване на установеното индивидуално натоварване с нови дела. На проведеното неprisъствено заседание ОСНК съдиите единодушно решават да се измени решението на ОСНК от 29.10.2020 г. в частта относно начина на определяне на заместващ член на състава, като комплектуването на съдебните състави с нов член (без доклад) на мястото на заболели или изолирани като контактни колеги се осъществява с разпореждане на ръководителя на колегията или на председателите на отделения измежду определените за дежурни съдии, по отношение на които няма пречки по чл. 29 от НПК за участие в разглеждането на съответните дела.

Съобразно предприетите нови мерки от председателите на отделения са изготвени графици за провеждане на по три открити съдебни заседания за всяко отделение за времето от м. декември 2020 г. до м. март 2021 г. включително, при спазване на формираните по компютърен път поименни конфигурации на съдебните състави за съответния период.

3. Постъпления

а) Организация по образуване и насрочване на делата

През 2020 г. при образуването на делата продължава последователно да се следва редът за осъществяване на предварителен контрол за формална допустимост, наложен като трайна практика от предходни периоди и регламентиран в чл. 40 от ПАВКС. Първоначалната проверка на предпоставките за формална допустимост на производствата пред ВКС е възложена на съдебните помощници на НК (при въведен режим на работа на дежурства – на определените дежурни съдебни помощници), на чийто доклад делата се разпределят на случаен принцип. След проучване на съдържанието на сезиращите процесуални документи и материалите по делата съдебните помощници докладват на съответния председател на отделение. С негово разпореждане се образува касационно производство или се постановява отказ за образуване на касационно производство, като делата се връщат на съответните съдилища за отстраняване на констатираните пропуски или се изпращат на компетентния съд.

Въпреки въведената извънредна епидемична обстановка своевременно, с необходимата експедитивност и задълбоченост, се отговаря на всички подадени жалби и молби на граждани до ВКС, които са от компетентност на НК. При необходимост преди изготвянето на отговор се събира и обобщава информация от съдебни органи и други институции.

През 2020 г. по постъпили дела са постановени 190 мотивирани разпореждания, като разпорежданията за отказ по постъпили 1259 преписки в регистратурата на ВКС са 224 броя.

Съдебните секретари на НК продължават да водят въведения от 01.01.2017 г. отделен регистър на постановените разпореждания по постъпващите за образуване в колегията дела и преписки, изготвяни от заместник-председателя на ВКС и от председателите на отделения.

И през 2020 г. в съответствие с чл. 9 от ЗСВ в НК стриктно се спазва изискването за електронно разпределение на делата на принципа на случайния подбор. За него се използва Централизираната система за случайно разпределение на делата (<http://webrand.justice.bg/>), въведена в експлоатация с оглед решение на ВСС от 01.10.2015 г. по Протокол № 37/29.09.2015 г., която генерира докладчика и номера на делото, след което информацията се прехвърля в Автоматизираната система за управление на делата на ВКС (АСУД). На случаен принцип, по електронен път, се определят и формират съдебните състави в трите наказателни отделения. Принципът на случайно разпределение на делата се прилага в съчетание с въвеждането в софтуерния продукт на АСУД на показателите за

фактическа и правна сложност на делата. Техните коефициенти се определят от председателите на отделения при образуването на делата съгласно утвърдени критерии.

Със Заповед № 407/02.03.2018 г. на председателя на ВКС на основание чл. 114, ал. 1, т. 2 и ал. 5 от ЗСВ, писмо от Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) и при съобразяване на Вътрешните правила за случайно разпределение на делата при ВКС, Правилата за разпределяне, образуване и подреждане на делата в Гражданска и Търговска колегии и Правилата за разпределяне, образуване и формиране на съдебни състави в НК, както и с оглед необходимостта от систематизирането им, на работна група, състояща се от по един представител от всяка колегия, е възложена задача да изготви проект на Вътрешни правила за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС¹⁰. Изготвените Правила за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС, след обсъждането им от съдиите от ВКС, са утвърдени със Заповед № 1771/16.07.2018 г., в сила от същата дата. Те се състоят от четири раздела: I. Общи правила; II. Правила за разпределяне, образуване и подреждане на делата в Гражданска и Търговска колегия; III. Правила за разпределяне, образуване и формиране на съдебни състави в Наказателна колегия; IV. Правила при спорове за подсъдност между ВКС и Върховния административен съд, респективно между общите и административните съдилища. Регламентът на правилата за разпределяне, образуване и формиране на съдебни състави в НК кореспондира по съдържание с предписанията, залегнали в посоченото по-горе Разпореждане № 34/11.05.2017 г.

Със Заповед № 2323/01.10.2018 г. на председателя на ВКС е утвърдено Техническо приложение към Правилата, проектът на което е изготвен от комисия, създадена със Заповед № 1881/27.07.2018 г., председателствана от заместник-председателя и ръководител на НК.

Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС и Техническото приложение към тях са публикувани на интернет страницата на ВКС, Раздел „Нормативна уредба“ – „Вътрешни правила на съда“.

Образуваните с определени съдии – докладчици и обработени в служба „Наказателни съдопроизводства“ дела се насрочват в открито съдебно заседание, а делата по частни производства – в закрито заседание¹¹.

¹⁰ До 15.07.2018 г. в НК действа Разпореждане № 34/11.05.2017 г. на ръководителя на колегията (заменило Разпореждане № 7/22.04.2013 г., т. 8 от което е изменена с Разпореждане № 101/24.11.2016 г. на ръководителя на НК), уреждащо по обобщен начин компютърното формиране на съдебните състави по отделения в колегията на случаен принцип, конкретните дати на провеждане на съдебните заседания, избора на нови съдии за участие във вече сформирани състав при невъзможност на съдия за участие в съдебно заседание, реда на участие на ръководителя на колегията в съдебни заседания, както и начина на формиране на съдебните състави при разглеждане на дело в открито съдебно заседание от петчленен състав с оглед изискванията на разпоредбата на чл. 28, ал. 4 от НПК.

¹¹ Обжалваемостта пред ВКС на определението на въззивния съд, постановено по реда на чл. 340, ал. 3 от НПК, е предвидена с измененията и допълненията на НПК, ДВ, бр. 42/2015 г. До края на м. март 2018 г. в открито съдебно заседание се постановяват и определенията на ВКС по реда на чл. 340, ал. 3 от НПК по дела, образувани по жалба или протест срещу актове на въззивната инстанция във връзка с мерки за

От 2016 г. в НК на ВКС се поддържа регистър на отводите на съдиите, постановени на основание чл. 29, ал. 2 от НПК. През 2020 г. в НК на ВКС са постановени 8 броя самоотводи на съдии по възложени за разглеждане пред ВКС дела.

б) Разрешения за използване на специални разузнавателни средства по чл. 174, ал. 6 от НПК от зам.-председателя на ВКС, ръководещ Наказателната колегия

През 2020 г. не са образувани частни дела, свързани с даване на разрешение за използване на специални разузнавателни средства (СРС) от заместник-председателя на ВКС, ръководещ Наказателната колегия.

На 02.03.2020 г. от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства е извършена годишна проверка на организацията на дейността в РКИ и въведените механизми за отчетност, като не са констатирани нарушения и не са отправени препоръки.

в) Брой на образуваните дела и средна натовареност на съдиите от Наказателната колегия

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2020 г. Справка 6.1
Индивидуални параметри за магистратите - движение на делата

НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ - ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2020 - 31.12.2020. СПРАВКА 6.1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

Магистрат	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7	6.8	6.9	6.10	6.13	6.14	6.15	6.16	6.17	6.18	6.19	6.20	6.21	6.23.1	6.23.2	6.23.3	6.23	6.24
Галина Захарова	14	0	14	14	0	14	14	0	14	24	1	0	1	15	0	15	13	0	13	15	0	3	18	20
Галина Тонева	2	0	2	2	0	2	4	0	4	80	0	0	0	4	0	4				4	0	61	65	4
Евелина Стоянова	4	0	4	11	0	11	15	0	15	76	0	0	0	15	0	15				15	3	35	53	21
Лада Паунова	15	3	18	23	5	28	23	8	31	82	3	0	3	26	8	34	12	0	12	26	8	40	74	44
Ружена Керанова	12	0	12	28	18	46	28	17	45	43	0	0	0	28	17	45	12	1	13	28	17	0	45	41
Татяна Къччева	7	1	8	27	17	44	25	18	43	52	1	0	1	26	18	44	8	0	8	26	19	2	47	40
Билана Чочева	22	1	23	4	4	8	23	4	27	37	0	0	0	23	4	27	3	1	4	23	4	0	27	8
Блага Иванова	9	1	10	26	18	44	20	16	36	51	1	0	1	21	16	37	14	3	17	21	16	2	39	47
Жанина Начева	11	2	13	27	18	45	26	18	44	15	0	0	0	26	18	44	12	2	14	26	18	1	45	36
Теодора Стамболова	3	1	4	28	19	47	23	18	41	35	0	1	1	23	19	42	8	1	9	23	19	1	43	30
Кети Маркова	12	0	12	9	11	20	21	11	32	27	0	0	0	21	11	32				21	11	0	32	20
Мина Топузова	6	1	7	26	17	43	19	16	35	36	0	1	1	19	17	36	13	1	14	19	17	0	36	30
Даниела Атанасова	16	2	18	27	19	46	25	20	45	44	0	0	0	25	20	45	18	1	19	25	20	1	46	42
Бисер Троянов	9	2	11	25	17	42	26	19	45	30	0	0	0	26	19	45	8	0	8	26	19	0	45	51
Румен Петров	7	1	8	25	17	42	22	17	39	42	4	1	5	26	18	44	6	0	6	26	18	0	44	36
Спас Иванчев	12	0	12	23	16	39	31	16	47	42	0	0	0	31	16	47	5	0	5	31	18	6	55	49

неотклонение на подсъдимите лица. С решение на ОСНК от 22.03.2018 г. по въпроса за произнасянето на ВКС по частни производства на основание чл. 340, ал. 3 вр. чл. 309, ал. 2 от НПК относно разглеждането на мерки за неотклонение на подсъдимите след постановяване на съдебен акт от въззивната инстанция е утвърдена практиката тези производства да се разглеждат в закрито съдебно заседание.

Антоанета Данова	12	1	13	20	17	37	23	18	41	46	0	0	0	23	18	41	9	0	9	23	18	5	46	51
Петя Шишкова	10	1	11	26	18	44	24	18	42	50	1	0	1	25	18	43	11	1	12	25	18	0	43	31
Мая Цонева	7	1	8	24	18	42	20	18	38	35	2	0	2	22	18	40	9	1	10	22	18	0	40	47
Валя Рушанова	6	1	7	27	17	44	24	18	42	66	0	0	0	24	18	42	9	0	9	24	20	1	45	37
Милена Панева	3	0	3	16	13	29	10	13	23	41	0	0	0	10	13	23	9	0	9	10	13	3	26	26
Христина Михова	8	0	8	26	19	45	28	17	45	48	1	0	1	29	17	46	5	2	7	29	17	0	46	36
Красимира Медарова	8	0	8	25	18	43	24	18	42	62	0	0	0	24	18	42	10	0	10	24	18	5	47	43
Невена Грозева	6	2	8	26	17	43	25	19	44	51	1	0	1	26	19	45	6	0	6	26	20	0	46	46
Надежда Трифонова	11	1	12	27	16	43	29	17	46	52	1	0	1	30	17	47	8	0	8	30	17	0	47	49
Петя Колева	0	0	0	27	17	44	22	16	38	52	0	0	0	22	16	38	5	1	6	22	16	2	40	34
Елена Каракашева	0	0	0	20	13	33	10	13	23	39	0	0	0	10	13	23	11	0	11	10	13	5	28	29
Деница Вълкова	0	0	0	9	7	16	4	7	11	19	0	0	0	4	7	11	5	0	5	4	7	0	11	7
Димитрина Ангелова	0	0	0	13	5	18	2	5	7	9	0	0	0	2	5	7	11	0	11	2	5	15	22	16
Мария Митева	0	0	0	11	6	17	4	5	9	3	0	0	0	4	5	9	7	1	8	4	5	0	9	9
Татяна Грозданова	0	0	0	5	2	7	2	2	4	7	0	0	0	2	2	4	3	0	3	2	2	0	4	5
Даниел Луков	12	2	14	2	2	4	11	4	15	26	1	0	1	12	4	16				12	4	0	16	12
Николай Дърмонски	14	0	14	1	1	2	14	1	15	21	0	0	0	14	1	15				14	1	2	17	6
Елена Авдева	10	1	11	2	1	3	12	2	14	32	0	0	0	12	2	14				12	2	0	14	8
Общо:	268	25	293	632	403	1035	633	409	1042	1375	17	3	20	650	412	1062	250	16	266	650	421	190	1261	1011

През отчетния период в НК на ВКС са постъпили общо 1035 дела, от които 632 са касационни дела – по Глава двадесет и трета „Касационно производство“ и Глава тридесет и трета „Възобновяване на наказателни дела“ от НПК, а 403 броя са частни производства.

Съотношението с предходни години е онагледено в следващата таблица:

Година	Постъпили дела
2020	1035
2019	1229
2018	1252

Съгласно статистическите данни, предоставени от Отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“ при ВКС, през отчетния период са разгледани общо 1328 дела.

Средномесечната натовареност на съдиите в колегията през отчетния период е около 3,6 броя дела¹² (касационни дела и касационни частни производства), по които са докладчици и са изготвяли окончателен съдебен акт.

Посочените данни очертават намаляване на месечното натоварване на съдиите, което през 2019 г. е около 4,2, а през 2018 г. – около 4,6 броя дела.

От съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение най-много дела през годината (47 броя) е получил един съдия, по 46 броя са получили двама съдии, по 45 броя – двама съдии, и по 44 броя – петима съдии.

Констатира се завишена средномесечна натовареност при четирима върховни съдии извън съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение:

- един съдия със средномесечна натовареност с 4,7 броя дела (при отчетени 10 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 47 броя дела, 9 дела са с най-високи коефициенти за сложност – 2 броя със сложност „5“ и 7 броя със сложност „4“;

¹² Средномесечната натовареност с брой дела е определена съгласно Справка 6.2 – к. 6.29 спрямо броя на съдиите с пълни 12 месеца получено разпределение (14 съдии за 2020 г.).

- един съдия със средномесечна натовареност от 4,4 бр. дела (при отчетени 10 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 44 броя дела, 7 дела са с най-високи коефициенти за сложност – 1 дело със сложност „5“ и 6 дела със сложност „4“;

- един съдия със средномесечна натовареност от 4,3 бр. дела (при отчетени 4 месеца с получено разпределение), като от общо разпределени 17 броя дела – 4 дела със сложност „4“.

Председателят на колегията регулярно следи справките за разпределение на делата, които изготвя Отдел ИСКСС, и при отчитане на неравномерно натоварване на съдия от НК, съобразно Раздел XI „Особени хипотези на принципа на случайното разпределение на делата“, чл. 22, ал. 2 от Техническото приложение към Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС, утвърдено от председателя на ВКС със Заповед № 2323/01.10.2018 г.¹³, изготвя разпореждане за въвеждане на коригиращ брой дела или за временно преустановяване на постъплението на конкретни съдии. Отдел ИСКСС поддържа актуален списък на разпорежданията за промяна на параметри на компютърно разпределение.

През 2020 г. продължава отчитането на правната и фактическа сложност на делата с оглед оценката на реалната натовареност на съдиите от Наказателната колегия при осъществяването на правораздавателната им дейност¹⁴. Правната и фактическата сложност на делото са основни компоненти на критерия „сложност на делото“. Те се прилагат успоредно със стриктното спазване на принципа за случайното разпределение на делата, изведен в разпоредбата на чл. 9 от ЗСВ. Системата на правната и фактическата сложност показва положителен резултат при преценката за натовареността на магистратите, като до известна степен способства за регулирането на равномерността при натоварването на съдиите. Определянето на коефициентите се извършва от председателите на отделения при образуването на делото, по предложение на съответния съдебен помощник, съобразено с приетите правила за сформирването им. И двата коефициента са прогнозни и подлежат на промяна (с разпореждане на ръководителя на колегията) по искане на съответния съдия – докладчик в случаите, когато при проучване на делото констатира, че същото разкрива по-висока или по-ниска от определените фактическа или правна сложност. Стриктното прилагане на коефициентите като критерии за определяне на тежестта на делата съществено рефлектира върху натовареността на всеки магистрат.

С оглед на изложеното, въпреки положителните в цялост резултати, които се демонстрират на практика с въведената система на определяне на натовареността на съдиите, нейното наблюдение и контрол следва да

¹³ Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС и Техническото приложение към тях са публикувани на интернет страницата на ВКС, Секция „За съда“ – „Нормативна уредба“ – „Вътрешни правила на ВКС“.

¹⁴ По отношение на тяхната фактическа сложност с решение на ОСНК от средата на м. май 2013 г. са приети шест критерия, които се вземат предвид при определянето на фактическата сложност на делата и се прилагат, считано от 03.06.2013 г.

продължават в динамика с цел своевременното коригиране на някои от показателите или критериите и недопускане на несъразмерна свърхнатовареност по отношение на някои съдии.

И през отчетната 2020 г. всички дела са докладвани за образуване на тримата председатели на отделения: на I н. о. – съдия Евелина Стоянова; на II н. о. – съдия Галина Тонева; на III н. о. – съдия Лада Паунова, считано от 01.06.2020 г. През 2020 г., както и в предходните отчетни периоди, случаите на спорни въпроси, свързани с образуването на делата и формалната допустимост на жалби, протести и искания за възобновяване, се отнасят на вниманието на председателя на НК.

Относително същественото намаление на постъплението по брой дела до 2016 г. в сравнение с предходните периоди се дължи предимно на два основни фактора: 1) законодателни изменения – прехвърлянето по законодателен път на компетентността за значителна част от производствата за възобновяване на наказателни дела на съответните апелативни съдилища и ограничаването на обхвата на касационното обжалване; и 2) въведената практика за постановяване на откази за образуване на касационни производства от ръководителя на НК и председателите на отделения. За периода след 2016 г. се очертава устойчива обща тенденция на относително запазване на обема на постъплението с плавно леко намаляване. През отчетната година обаче е манифестиран по-съществен спад в постъплението – със 194 броя дела, каквато амплитуда не е наблюдавана след 2016 г. (през 2017 г. постъплението на дела е намаляло с 22 бр. в сравнение с 2016 г.; през 2018 г. – с 65 бр. в сравнение с 2017 г.; през 2019 г. – с 23 броя в сравнение с 2018 г.). Установеното относително рязко намаление в показателите на постъплението към настоящия момент представлява нестабилна величина, доколкото не е потвърдена в темпорално отношение. Този феномен може да се обясни с новия обективен фактор с интензивно влияние – пандемичната обстановка. Периодите на преустановяване на разглеждането на наказателни дела в открити съдебни заседания в първоинстанционните и въззивните съдилища несъмнено рефлектират върху ритмичността на процеса по разглеждане и решаване на делата и броя на решените дела, а оттам – оказват влияние върху постъплението на Наказателната колегия на касационната инстанция.

В същото време не са допуснати компромиси при предварителната проверка за формална допустимост на постъпващите касационни протести и жалби. От съществено значение за поддържането на постъплението в относително стабилни рамки е много големият брой постановени мотивирани откази за образуване на касационно производство – 224. При тази съдебна дейност предварително се селектират недопустимите и нередовни жалби/протести/искания за възобновяване, вместо впоследствие да се оставят без разглеждане или образуваните касационни производства да се прекратяват.

Независимо от спада на общия брой на постъпилите касационни дела очертаната от предходни периоди тенденция към нарастване на броя на

делата с висока фактическа и правна сложност („4“ и „5“) се утвърждава. През 2019 г. увеличението е драстично, с около 59%: постъпили са общо 167 броя дела с висока фактическа и правна сложност при 105 броя през 2018 г., 94 броя през 2017 г. и 100 броя през 2016 г. През 2020 г. отново се констатира увеличение на постъплението на такива дела, като спрямо 2019 г. то е около 17%: за отчетния период са постъпили общо 196 броя дела с висока фактическа и правна сложност (164 броя, класифицирани с коефициент на сложност „4“ и 32 броя – с коефициент на сложност „5“). Посочените данни обуславят извод, че обсъжданият показател бележи тенденция на трайна устойчивост. В такъв аспект се установява, че дейността по решаване на делата значително се усложнява – както от фактическа, така особено от правна страна.

г) Видове образувани дела

Анализът на постъпленията на делата в НК е основан на статистическите данни за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. (Справка 3.1), предоставени от Отдел ИСКСС към ВКС. В справката, в сравнителен аспект, са отразени и съответните статистически данни за 2019 г. и 2018 г.¹⁵ През отчетния период постъпленията на делата са регистрирани според тяхната правна квалификация, независимо от характера на производството – касационно (по Глава двадесет и трета от НПК) или по възобновяване на наказателни дела (по Глава тридесет и трета от НПК).

Според вида на престъплението, за което е постановен съдебен акт, както и през предходните години преобладават общоопасните престъпления (Глава единадесета от НК) – 208 бр. дела, при общо 230 бр. през 2019 г. и 226 бр. през 2018 г. От тях, както и през предходните отчетни периоди, най-многобройни са престъпленията по транспорта – 147 бр. за 2020 г., при 153 бр. за 2019 г. и 169 бр. за 2018 г. На второ място, както и през 2019 г., са делата за престъпления против личността (Глава втора от НК) – 143 бр., при общо 174 бр. през 2019 г. и 189 бр. през 2018 г., следвани от делата за престъпления против собствеността (Глава пета от НК) – 102 бр., при 175 бр. през 2019 г. и 158 бр. през 2018 г.

За отчетния период в НК на ВКС са постъпили 517 броя касационни жалби и 112 броя касационни протести.

За девета поредна година НК на ВКС прилага чл. 354, ал. 5 от НПК (нова – ДВ, бр. 93 от 2011 г.). Съгласно посочената разпоредба при трето постъпване на делото в касационната инстанция ВКС го решава, без да го връща за ново разглеждане, като има и правомощията на въззивна инстанция. През 2020 г. в НК са образувани общо 9 дела, подлежащи на разглеждане по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК – 4 дела по описа на I н. о. (к.н.д. № 34/2020 г., к.н.д. № 604/2020 г., к.н.д. № 867/2020 г., к.н.д. № 966/2020 г.); 3 дела по описа на II н. о. (к.н.д. № 401/2020 г., к.н.д. № 684/2020 г., к.н.д. № 832/2020 г.); 2 дела по описа на III н. о. (к.н.д. № 32/2020 г., к.н.д. № 499/2020 г.). Общият брой образувани през 2020 г.

¹⁵ Статистиката в този раздел на доклада се позовава на Методиката на изготвяне на годишните статистически данни за дейността на ВКС, приета през 2013 г.

производства по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК бележи увеличение с 3 броя спрямо 2019 г., когато са образувани общо 6 дела.

По критерий въззивни съдилища, чиито актове се атакуват по касационен ред, посочените дела, образувани през 2020 г. по чл. 354, ал. 5 от НПК, се разпределят така: по 1 дело от апелативните съдилища в София и Пловдив, от Военно-апелативния съд и Апелативния специализиран наказателен съд, 2 дела от Апелативен съд – Варна и 3 дела от Апелативен съд – Велико Търново.

От тези дела 3 бр. (к.н.д. № 34/2020 г., к.н.д. № 401/2020 г., к.н.д. № 684/2020 г.) са решени през 2020 г., 2 от делата (к.н.д. № 604/2020 г. и к.н.д. № 832/2020 г.) са решени в началото на 2021 г., 3 дела са обявени за решаване (к.н.д. № 32/2020 г., к.н.д. № 499/2020 г. и к.н.д. № 867/2020 г.), а по 1 дело (к.н.д. № 966/2020 г.) съдебното заседание е насрочено за м. април 2021 г.

От решенията през 2020 г. и в началото на 2021 г. 5 дела и обявените за решаване 3 дела, общо 8 дела, постъпили за разглеждане в НК по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК:

- по 3 дела не е провеждано съдебно следствие (к.н.д. № 684/2020 г., к.н.д. № 604/2020 г. и к.н.д. № 832/2020 г.); по 2 дела въззивната присъда е оставена в сила, а по 1 е постановена нова присъда;

- по 1 дело подсъдимият лично е оттеглил касационната жалба, подадена от защитника му, поради което с определение, постановено в открито съдебно заседание, производството пред ВКС е прекратено;

- по 1 дело е проведено съдебно следствие (к.н.д. № 34/2020 г.), като на основание чл. 354, ал. 5, изпр. 2 вр. чл. 334, т. 2 от НПК съдебният състав на ВКС е постановил нова присъда.

По 3 броя дела, подлежащи на разглеждане по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК, образувани през 2019 г. (к.н.д. № 92/2019 г., к.н.д. № 1202/2019 г., к.н.д. № 764/2019 г.), производствата пред ВКС са продължили, както следва: през 2020 г. – по 2 от тях, а през 2020 г. и 2021 г. – по 1 от тях. Две от трите образувани през 2019 г. дела са обявени за решаване, като и по двете е проведено съдебно следствие. По третото дело съдебният акт е постановен в началото на 2021 г., като с него е оставена в сила въззивната присъда, без да е провеждано съдебно следствие.

През 2020 г. по искане от осъден са образувани 2 дела (к.н.д. № 390/2020 г. по описа на I н. о. и к.н.д. № 1031/2020 г. по описа на II н. о.) на основание чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 354, ал. 5 от НПК, които съобразно разпоредбата на чл. 28, ал. 4, пр. последно от НПК се разглеждат от ВКС в състав от петима съдии. По едно от делата петчленният състав на касационната инстанция е оставил без разглеждане искането за възобновяване и е прекратил производството по описа на ВКС. Съдът е изложил съображения, че третата по ред касация, постановила решение по реда на чл. 354, ал. 5 от НПК, не е приложила закон за еднакво или по-леко наказуемо престъпление по чл. 354, ал. 2, т. 2 от НПК и не е упражнила правомощия на въззивен съд. Второто дело е образувано в самия край на

2020 г., като съдебно заседание по него е проведено през м. март 2021 г. и е обявено за решаване.

През първото тримесечие на 2020 г. е постановен съдебен акт по к.н.д. № 1013/2019 г. по описа на III н. о., също образувано с правно основание по чл. 422, ал. 1, т. 5 вр. чл. 354, ал. 5 от НПК по искане на осъдено лице, обявено за решаване в края на 2019 г. С решението на ВКС искането е оставено без разглеждане и касационното производство е прекратено. В съдебния акт е посочено, че при третото разглеждане на делото съставът на ВКС не е действал като въззивната инстанция, а е решил делото в пределите на правомощията си по Глава 23 от НПК. Правната оценка на извършеното е дадена в рамките на установените факти, разсъжденията на касационния съд са изложени при обсъждане на приложимия материален закон, поради което не може да си счита, че при произнасянето си съдебният състав е променил фактическите положения по смисъла на 354, ал. 5 от НПК.

4. Проведени заседания и приключени дела

а) Проведени открити съдебни заседания

От постъпилите през 2020 г. общо 1035 дела 632 броя, образувани по реда на Глава 23 и Глава 33 от НПК, са разгледани в открито съдебно заседание.

В началото на отчетния период са останали несвършени 293 дела, а в края му – 266 дела (касационни и частни производства). Като „несвършени“ са отчетени дела, насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание след 01.01.2021 г. или решени в открито/закрито заседание през 2020 г., по които към 01.01.2021 г. не е обявен резултат.

Значителна част от посочения общ брой несвършени дела се формира от повишеното постъпление на дела в края на годината. Тенденцията на твърда устойчивост на завишено постъпление в края на отчетния период е обективен процес, наблюдаван всяка година. Това явление не подлежи на контрол от страна на касационната инстанция, доколкото е резултат от усилията на всяка от предходните инстанции да приключи отчетната година с минимален брой висящи производства. От друга страна, посочените данни сочат, че в динамично отношение през наблюдавания период показателят за несвършени дела спрямо насрочените или обявени за решаване дела е сравнително ниска, но резистентна величина, чието оптимизиране не може да се постигне посредством усилията на касационните състави.

Друг фактор със специфично значение, идентифициран за първи път през отчетната 2020 г., е свързан с условията на работа в извънредна епидемична обстановка. Предприетите мерки за двумесечно преустановяване на провеждането на открити съдебни заседания във всички съдебни органи е основната причина от обективен характер със съществено отражение върху ритмичността на постъплението на дела. Във връзка с това особено значимо е влиянието на периода, през който

входираните книжа временно не се образуват в дела, а изготвените съдебни актове не се предават и обявяват в срочните книги до отпадане на извънредното положение (съгласно т. 5 и т. 13, изр. 2 от решение на СК на ВСС по Протокол № 9/15.03.2020 г.). След отмяната на дадените в този смисъл указания на СК на ВСС (с решение от проведено на 07.04.2020 г. заседание) обяснимо се констатира период на завишено постъпление, през който към касационната инстанция масирано се експедират вече решените и задържани от контролираните инстанции дела.

Общият брой на отлаганията на делата през 2020 г. (167 бр.) е приблизително сходен с данните от предходните два отчетни периода за 2019 г. и 2018 г. (по 179 бр.), като бележи лек спад (с 12 случая).

Причините за отлаганията на делата през 2020 г. се обособяват в следните групи:

- подобно на ситуацията през предходните две отчетни години водещо място заемат отлаганията на заседания по дела поради неявяване на защитник по уважителни причини – 58 случая общо за трите наказателни отделения;

- на второ място, както и през предходните две отчетни години, така и през настоящия отчетен период, са причините, дължащи се на неявяване на подсъдим/осъден, частен обвинител, граждански ищец или преводач по уважителни причини – 50 случая;

- на трето място по честота отлаганията се дължат на нередовно призоваване (17 пъти) и на искане на подсъдимия/осъдения за ангажиране на защитник или за определяне на служебен такъв (14 пъти);

- на следващо място съдебни заседания по дела са отлагани поради искания за събиране на нови доказателства в производства по чл. 354, ал. 5 от НПК в хипотезите на провеждане на съдебно следствие (12 случая);

- в 9 случая производства са отложени поради неявяване на защитник, без да са посочени причини за това;

- в 4 случая дела са отложени по искане на защитата за запознаване с делото или друг служебен ангажимент;

- констатирани са 2 случая на неконвоиране от затвора на подсъдим/осъден;

- касационно производство е отложено веднъж поради неизпълнена съдебна поръчка.

Съществено е да се отбележи, че през изминалата година неявяването на страни и други участници в процеса по уважителни причини във висока степен се дължи на влошено здравословно състояние, предвид епидемичната криза. Независимо от извънредната обстановка броят на отлаганията на делата дори е намалял в сравнение с предходните два отчетни периода. Поначало, предвид спецификата и характера на касационното производство и на производството по възобновяване на наказателни дела, старателната предварителна подготовка на съдебните заседания не е фактор, който съществено допринася за намаляване на честотата на отлаганията на делата. Видно е от статистическите данни, че въобще не са констатирани случаи на отлагане на дела поради пропуски на

докладчиците, свързани с несвоевременно установяване на обстоятелства от значение за решаването на делото. Поради това няма основания за препоръки към служебната дейност на съдиите от НК при организацията на оптималното провеждане на съдебните заседания.

б) Свършени дела

През 2020 г. съдиите от Наказателната колегия са разгледали 1328 дела, от които 900 дела по касационни производства и 428 дела по частни производства.

Общо свършените дела през отчетния период са 1062. Със съдебен акт по същество са приключили 1042 дела, като 633 от тях са производства по Глава 23 и по Глава 33 от НПК, а 409 – частни производства.

Общо прекратените касационни дела през годината са 17, а частните производства – 3 броя.

При сравнение с предходния отчетен период (2019 г.) се констатира намаление в общия брой на разгледаните дела – със 165 броя (1493 дела за 2019 г.), от които 150 броя касационни производства и 15 броя частни производства, както при свършените дела – спад със 138 броя (1200 дела за 2019 г.).

През по-голямата част от 2020 г., считано от момента на обявяване на извънредното положение до края на отчетния период, ръководителят на колегията и председателите на отделения планират и осъществяват необходимата организация за сформиране на дежурни съдебни състави, които да разглеждат производства по чл. 340, ал. 3, изр. 2 от НПК в случай на постъпването на такива дела във ВКС, както и частни производства, свързани със спор за подсъдност или промяна на местна подсъдност по мерки за неотклонение, принудителни медицински мерки и други производства, които изискват спешност при произнасянето на касационната инстанция.

в) Срочност на изготвяне на касационните съдебни актове

От общо 610 броя обявени за решаване дела през 2020 г. в срок до 1 месец са решени общо 304 дела, което е почти половината от обявените за решаване дела (49,84%); 89 дела са свършени в срок до 2 месеца (14,60%); 91 бр. (ок. 15%) са решени след тези срокове¹⁶.

При частните производства: от 427 броя свършени дела 363 броя (ок. 85%) са приключени в срок до 1 месец; до 2 месеца – 42 броя (9,84%); в срок над 2 месеца – 7 броя.¹⁷ Наблюдаваната от предходни отчетни периоди тенденция преобладаващата част от съдебните актове да се изготвят при съблюдаване на предвидените в закона инструктивни срокове е запазена и през 2020 г. Запазена е тенденцията до края на първото

¹⁶ Към 01.01.2020 г. необявени за НК са актове по общо 170 бр. разгледани в открити съдебни заседания дела, а към 12.03.2021 г. – 33 броя.

¹⁷ Към 01.01.2020 г. необявени за НК са актове общо по 23 броя разгледани в закрити съдебни заседания дела. Към 12.03.2021 г. в Наказателната колегия няма необявени съдебни актове по образувани през 2020 г. частни производства.

тримесечие на годината, следваща отчетния период, съдиите от Наказателната колегия да изготвят и обявяват всички съдебни актове, решения и определения, постановени по дела, разгледани през предходната 2019 г.

По отделни дела се констатира и по-голяма продължителност на периода за изготвяне на съдебните актове, които отклонения обаче се допускат изолирано по дела с висока фактическа и правна сложност, значителен по обем доказателствен материал, по които е обективно невъзможно изготвянето на съдебните актове да се извършва при спазването на инструктивните срокове по чл. 354, ал. 4 от НПК. Ограниченият брой дела от 2020 г. с надхвърлени инструктивни срокове за изготвяне на окончателния съдебен акт почти изключително са обявени за решаване в периода м. септември – м. декември 2020 г., когато в колегията се наблюдава повишена заболеваемост на съдиите, част от които са карантинирани поради инфектиране с COVID-19, а други са изолирани заради контактност със заразени лица. Друга обективна причина за забавяне при изготвянето на съдебните актове е въведената (до м. април 2021 г.) като противоепидемична мярка временна организация на работа с редуциране на броя на съдебните заседания при запазване на обичайното натоварване на членовете на съдебните състави с брой дела. Това води до двойно натоварване на съдиите с обявени за решаване дела от едно съдебно заседание, което обяснимо има и своето отражение върху сроковете на изписване на мотивите на съдебните актове. Самостоятелен фактор е многократно констатираната периодична неравномерна индивидуална натовареност на определени съдии при случайното разпределение на делата до периода на уравниване, особено при временна концентрация на висок брой дела с максимални коефициенти за фактическа и правна сложност за кратък период от време на доклад на едни и същи съдии.

г) Дела с изключителна значимост и интерес. Дела, свързани с корупционни престъпления и с организирана престъпност

В изпълнение на задълженията на ВКС по мерки 20, 21, 22, 41, 42 и 43¹⁸ от Плана за действие за 2017 г. за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от 25.01.2017 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, приет в изпълнение на Решение № 139/23.02.2017 г. на Министерския съвет, със Заповед № 474/01.03.2017 г.

¹⁸ Мярка 20 от Плана: „Ежемесечно публикуване в страницата на ВКС в интернет на предстоящите за разглеждане дела, свързани с корупционни престъпления“; Мярка 21: „Незабавно публикуване в страницата на ВКС в интернет на решенията, постановени по дела за корупционни престъпления“; Мярка 22: „Ежемесечно информиране чрез справки до ВСС и до МП за постановените съдебни актове по дела, свързани с корупционни престъпления“; Мярка 41: „Ежемесечно публикуване в страницата на ВКС в интернет на предстоящите за разглеждане дела, свързани с организирана престъпност“; Мярка 42: „Незабавно публикуване в страницата на ВКС в интернет на решенията, постановени по дела за организирана престъпност“; Мярка 43: „Ежемесечно информиране чрез справки до ВСС и до МП за постановените съдебни актове по дела, свързани с организирана престъпност“.

на председателя на ВКС е одобрен Единен каталог на корупционните престъпления, по който във ВКС се води статистика.

В интернет страницата на ВКС, Раздел „Съдебна практика“, се съдържат секции „Дела, свързани организирана престъпност“, където ежесечно се публикуват актуалните списъци на образувателните дела, свързани с организирана престъпност (мерки 41 и 42 от Плана за действие), и „Дела, свързани с корупционни престъпления“ (мерки 20 и 21 от Плана за действие), където ежесечно се публикуват актуалните списъци на делата, свързани с корупционни престъпления.

След решаването и обявяването на делата във ВКС на сайта се публикуват и съдебните решения по тях.

През 2020 г. продължава и дейността, свързана с публикуването в интернет сайта на ВКС на съдебните актове по делата с изключителна значимост и интерес. Освен прессъобщения за постановените решения на касационната инстанция с препратка към самите актове, на интернет страницата на ВКС, Секция „Пресофис“, се публикува списък на насрочените за разглеждане за съответния месец дела с обществен интерес. За всяко дело се посочват: датата на съдебното заседание и залата, в която ще бъде разгледано делото; определеният чрез случаен избор съдия – докладчик; атакуваният съдебен акт на предходната инстанция и диспозитивът му; процесуалният документ, инициращ проверка от касационната инстанция – жалба, протест, искане за възобновяване, отправеното искане към касационната инстанция; подателите на съответните жалба, протест или искане.

През 2020 г. са образувани:

- 29 дела с изключителна значимост и интерес;
- 30 дела за корупционни престъпления, като 6 от тях са идентифицирани и като дела с изключителна значимост и интерес;
- 18 дела, свързани с организирана престъпност, като 2 от тях са идентифицирани и като дела с изключителна значимост и интерес.

Обобщен списък на образувателните през 2020 г. дела за корупционни престъпления с оглед длъжността на подсъдимите лица¹⁹

Вид длъжност	Брой дела
министър	1
кмет на община	2
председател на Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“	1
главен директор на Национална компания „Железопътна инфраструктура“	1
директор на дирекция	1
изпълнителен директор на ЕАД	1
прокурор	1

¹⁹ Има и дела, при които подсъдимите или някои от тях не са имали никакви длъжностни качества.

частен съдебен изпълнител	1
полицай	5
инспектор в Областна дирекция по безопасност на храните	2
митнически инспектор	1
инспектор в ДАИ	1
управител на търговско дружество	1
главен счетоводител	1
заместник-главен счетоводител	1
председател на потребителска кооперация	2
председател на сдружение с нестопанска цел	1

Информация за постановените решения по делата с обществен интерес, делата за корупционни престъпления и делата за организирана престъпност е публикувана на интернет страницата на ВКС, Секция „Пресофис“, а самите решения – в Раздел „Съдебна практика“ – секции „Решения на ВКС по дела с изключителен интерес“, „Дела за организирана престъпност“ и „Дела за корупционни престъпления“. Там е налична и обобщена информация за постановените през 2020 г. решения по дела за организирана престъпност (http://www.vks.bg/dela-za-organizirana-prestapnost-reshenia/OPG_2020.pdf) и по дела за корупционни престъпления (<http://www.vks.bg/dela-za-korupcionni-prestaplenia-reshenia/2020.pdf>).

През 2020 г. са постановени 33 решения от съдебни състави на Върховния касационен съд по корупционни дела. С 19 от решенията са потвърдени актовете на въззивната инстанция, с 8 от тях актовете на въззивния съд са отменени и делата са върнати за ново разглеждане, с 4 от решенията актовете на въззивната инстанция са изменени, а с 2 от тях са възобновени наказателните производства.

През 2020 г. са постановени 14 решения от състави на Върховния касационен съд по дела за организирана престъпност. С 9 от решенията са потвърдени актовете на въззивната инстанция, с 3 от тях е отменено решението на въззивния съд и делото е върнато за ново разглеждане, с 1 решението на въззивната инстанция е изменено, а с 1 решение искането за възобновяване на дело е оставено без уважение.

д) Публикуване на съдебните актове на интернет страницата на ВКС след измененията и допълненията в чл. 416, алинеи 2 и 7 от НПК, обнародвани в „Държавен вестник“, бр. 63/04.08.2017 г.

Съгласно измененията и допълненията в НПК (обн. ДВ, бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г.) и в частност измененията и допълненията в чл. 416 „Действия по привеждане в изпълнение на присъдите и определенията“, както и измененията и допълненията в чл. 64 от ЗСВ, внесени с § 109 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на НПК (обн. ДВ, бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г.), по-специално изменението на ал. 1 и новата ал. 2, считано от 06.11.2017 г. подписаният от всички членове на състава съдебен акт на НК, с който

подсъдимият е признат за виновен и му е наложено ефективно наказание „лишаване от свобода“, наказание „пробация“ и наказание „лишаване от права“, се публикува на интернет страницата на ВКС и резултатът се обявява след получаване на уведомление от съответния прокурор, че са предприети действия по привеждане в изпълнение на наложеното с присъдата наказание.

И през 2020 г. в НК последователно се следва практиката, въведена от 06.11.2017 г. във връзка с измененията и допълненията на чл. 354 от НПК (обн. ДВ, бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 05.11.2017 г.), заверен препис от окончателния съдебен акт, с който се потвърждава, изменя, налага ефективно наказание „лишаване от свобода“, незабавно след постановяването му да се изпраща на Отдел „Съдебен“ на ВКП. Преписът на решението на ВКС се придружава с препис на диспозитива на първоинстанционната присъда и препис на диспозитива на въззивния съдебен акт, които секретарят заверява. Връчването на преписи от посочените съдебни актове се удостоверява със съпроводително писмо по образец (с дата, подписи и имената на съответните длъжностни лица от ВКС и ВКП, предали и приели преписите), което се прилага към копието на решението, съхранявано от съдебните секретари на НК.

5. Дейност по уеднаквяване на съдебната практика. Прозрачност на правораздаването

а) Образувани през 2020 г. тълкувателни дела по описа на Общото събрание на Наказателната колегия

По предложение на председателя на Висшия адвокатски съвет през 2020 г. са образувани Тълкувателно дело № 1 (с определени докладчици – съдия Невена Грозева и съдия Надежда Трифонова) и Тълкувателно дело № 2 (с определен докладчик – съдия Галина Тонева) по описа на ОСНК на ВКС.

Тълкувателно дело № 1/2020 г. е образувано за приемане на тълкувателно решение по въпроса: „Предоставянето по занятие на заеми/кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, представлява ли банкова дейност и нейното осъществяване без разрешение, осъществява ли състава на престъпление по чл. 252, ал. 1 НК?“.

Тълкувателно дело № 2/2020 г. е по следния въпрос, съдържащ три подвъпроса:

„1. В какви случаи и при какви условия прокурорът на основание чл. 198, ал. 1 НПК може да разреши разгласяване на материалите по разследването?“

1.1. Съвместимо ли е с презумпцията за невиновност разгласяване на материали, подкрепящи тезата на обвинението, когато това не се налага за опазване на националната сигурност или за провеждането на ефективно разследване чрез търсене на съдействие от обществото?

1.2. Допустимо ли е да се разгласяват материали по разследването, когато самото разгласяване съставлява престъпление?

1.3. Допустимо ли е разгласяване на материали, които се отнасят за трето лице извън кръга на обвиняемите в досъдебното производство?“.

б) Актуално състояние на образувани през предходни отчетни периоди тълкувателни дела по описа на ОСНК на ВКС

По искане на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 1/2019 г. (докладчик – съдия Валя Рушанова) за приемане на тълкувателно решение по противоречива практика по тълкуването и прилагането на закона по въпроси, свързани с различието в изпълнителните деяния и етапите на престъпленията по чл. 304, ал. 1 от НК и чл. 304а от НК. Поставени са следните въпроси:

„1. В какво се изразява разликата във формите на изпълнителното деяние „предложи“ и „даде“ в съставите на престъпленията по чл. 304, ал. 1 от НК и чл. 304а от НК?

2. Кога е довършен активният подкуп по чл. 304, ал. 1 от НК и чл. 304а от НК „даде дар или каквато и да е облага“ („подкуп“) на длъжностно лице?“.

След закриване на публичната част на първото заседание на ОСНК на ВКС по тълкувателното дело са проведени седем закрити заседания, а през 2020 г. – две закрити заседания, едно от които чрез видеоконферентна връзка. Последното заседание по тълкувателното дело е проведено чрез видеоконферентна връзка на 25.02.2021 г., като тълкувателното решение е обявено на 12.03.2021 г.

Тълкувателно дело № 1/2018 г. (докладчици – съдия Лада Паунова и съдия Антоанета Данова) е образувано по искане на председателя на ВКС ОСНК да даде отговор на въпроса дали е необходима отмяна изцяло или отчасти на постановления на Пленума на Върховния съд (ВС), постановени в периода 1953 – 1994 г. На 21.06.2018 г. е проведено първото заседание на ОСНК по тълкувателното дело. Следващо заседание е проведено на 14.11.2019 г.

С оглед мащабността на необходимата дейност по проучване на значителен брой постановления на ВС – 42, които ОСНК следва да прецени поотделно, през 2020 г. са проведени три закрити заседания по тълкувателното дело (на 13.02.2020 г., 20.02.2020 г. и 15.10.2020 г.). Последното заседание по тълкувателното дело е проведено чрез видеоконферентна връзка на 11.03.2021 г., като предстои обявяване на тълкувателното решение.

в) Други решения на ОСНК

На 20.02.2020 г., 15.10.2020 г., 29.10.2020 г. (чрез видеоконферентна връзка), 10.11.2020 г. (неприсъствено, „на подпис“) и на 19.11.2020 г. (чрез видеоконферентна връзка) са проведени общи събрания на колегията за обсъждане и решаване на организационни въпроси, включително свързани

с организацията на дейността по разглеждане на делата в условията на пандемия.

На 13.02.2020 г. е проведено Общо събрание на Наказателната колегия за приемане на становище по Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 054-01-7, внесен от група народни представители на 31.01.2020 г., свързан с предложени изменения и допълнения на режима на наказване на непълнолетни извършители на престъпления (чл. 63 от НК). Становището на НК на ВКС относно посочения законопроект, прието с решение на Общото събрание на Наказателната колегия, е изготвено от Аналитичното звено при НК. С него се изразява принципно отрицателно отношение по предложения законопроект.

В съответствие с решение на ОСНК от 21.02.2019 г. становища на ОСНК на ВКС по внесени законопроекти, изготвени от Аналитичното звено на колегията, се съгласуват от съдиите в НК и неприсъствено.²⁰

Становищата на НК по изпратени за съгласуване законопроекти от председателя на Комисията по правни въпроси на НС са публикувани на интернет страницата на Народното събрание по сигнатурата на съответния законопроект, включително и горепосоченият (<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/157336/>).

6. Други дейности

а) Помощни атестационни комисии в Наказателната колегия

С изменения и допълнения на ЗСВ (обн. ДВ, бр. 11/07.02.2020 г.) в чл. 39а от ЗСВ е въведена регламентация при атестирането на съдиите да участват помощни атестационни комисии в съдилищата (ПАК).

На основание чл. 114, ал. 1, т. 2 от ЗСВ вр. чл. 39а от ЗСВ и в съответствие с решенията по т. 19 от Протокол № 16/19.05.2020 г. и по т. 27 от Протокол № 17/02.06.2020 г. на СК на ВСС със Заповед № 650/02.06.2020 г. на председателя на ВКС е указано ПАК да се определят на принципа на случайния подбор за всяко конкретно атестиране в състав, състоящ се от трима редовни и един резервен член съгласно чл. 39а от ЗСВ, като се използва предоставеният от ВСС софтуер. Съгласно посочената заповед на председателя на ВКС при определянето на ПАК се съобразяват следните изисквания:

- в състава на ПАК участват съдии, разглеждащи дела от материята, относима към работата на атестиранения магистрат;

- в избора на членове на ПАК участват само титуляри на съответната длъжност, без командировани съдии;

- с оглед гарантиране на прозрачността на процедурата изборът на членовете на ПАК се осъществява от поименно назначени комисии за Гражданската, Търговската и Наказателната колегии на ВКС.

²⁰ Пълен списък на изготвените становища през 2020 г. виж в раздела от доклада, посветен на дейността на Аналитичното звено.

Въз основа на заповедта на председателя на ВКС в НК са постановени разпореждания № 42 от 08.06.2020 г. и № 53 от 04.08.2020 г. на ръководителя на НК с указания относно реда и начина на образуване и провеждане на атестационни процедури по атестиране на съдии по постъпващите в НК на ВКС атестационни преписки. Въведени са регистри за завеждане на постъпилите атестационни преписки в НК на ВКС и на издадените разпореждания на заместник-председателя на ВКС и ръководител на НК във връзка с провеждането на атестационни процедури.

През 2020 г. в Наказателната колегия са постъпили три атестационни преписки.

б) Публикуване на съдебната практика, тематични сборници със съдебна практика, ключови думи

Съществена роля за уеднаквяване на съдебната практика в страната продължава да се възлага на публикуването на тълкувателните решения, както и на принципни решения по дела в Бюлетина на ВКС. От страна на НК в редакционната колегия участват ръководителят на колегията и съдия Елена Авдева (до пенсионирането ѝ през м. юли 2020 г.). С решение на ОСНК, взето на проведено на 10.11.2020 г. неприсъствено заседание, за представител в редакционната колегия на Бюлетина на ВКС на мястото на съдия Авдева е излъчена съдия Галина Тонева, като е прието селекцията на решения за публикуване в Бюлетина да се осъществява от членовете на Аналитичното звено.

През отчетната година съдебните помощници в НК продължават системно и срочно да класират постановените в колегията съдебни актове по ключови думи, която дейност допринася за публичността и прозрачността на работата на колегията и улеснява значително търсенето на съдебна практика по определени въпроси.

в) Аналитично звено²¹

Дейността на Аналитичното звено в НК на ВКС продължава и през 2020 г. Съобразно решение на ОСНК, прието на 19.12.2019 г., за периода от 02.01.2020 г. до 31.12.2020 г. Аналитичното звено функционира в състав

²¹ Необходимостта от създаването на аналитично звено в НК на ВКС е лансирана още в доклада за дейността на колегията за 2015 г. Идеята за сформиранието му е обсъдена и подкрепена на заседания на ОСНК от м. април 2016 г. Със Заповед № 1384/29.07.2016 г. на председателя на ВКС Аналитичното звено е учредено, считано от 01.10.2016 г., като в състава му се включват съдиите Антоанета Данова и Лада Паунова. Със Заповед № 2630/23.12.2016 г. действието на предходната заповед е удължено за срок от 01.01.2017 г. до 01.10.2017 г. На ОСНК от 27.06.2017 г. е взето решение срокът на действие на Аналитичното звено да продължи с още една година (до 01.10.2018 г.) в същия състав – съдия Данова и съдия Паунова. Въз основа на решението на ОСНК и предложение на ръководителя на колегията до председателя на ВКС със Заповед № 2124/26.09.2017 г. срокът на действие на предходните заповеди е удължен до 01.10.2018 г. Въз основа на обсъждания, проведени на заседание на ОСНК от 21.05.2018 г., със Заповед № 1002/23.05.2018 г. е продължено действието на Аналитичното звено в състав – съдия Галина Захарова и съдия Галина Тонева, считано от 01.10.2018 г. до 01.10.2019 г. След избирането на съдия Галина Захарова за зам.-председател на ВКС и ръководител на НК със Заповед № 2846/03.12.2018 г. за член на Аналитичното звено на мястото на съдия Галина Захарова е определена съдия Милена Панева. Със Заповед № 2666/30.09.2019 г. е продължено действието на Аналитичното звено в състав – съдия Галина Тонева и съдия Милена Панева, считано от 01.10.2019 г. до 31.12.2019 г.

от съдиите Галина Тонева и Биляна Чочева, за което е издадена Заповед № 56/06.01.2020 г. на председателя на ВКС.

Активно действащото Аналитично звено на колегията се оказва успешен отговор за разтоварване на съдиите от НК от множество дейности извън преките им задължения по правораздаване – интензивни участия в работни групи; изготвяне на множество становища по законопроекти; становища до Конституционния съд; анализ на съдебна практика; проучване на противоречива практика с цел уеднаквяването ѝ чрез тълкувателна дейност. За периода от създаването си, освен динамичната и организирана стриктна работа, която е от изключителна помощ за колегията, представените становища във връзка със съгласувателни процедури, запитвания, отчети, лични участия и др. са високо оценени от институциите и органите извън съдебната власт.

И през 2020 г. от Аналитичното звено е изготвен значителен брой становища в областта на наказателното право и процес от името на ВКС/НК на ВКС, свързани в частност с правомощията му при прилагането на наказателното законодателство.

Изготвени становища на Аналитичното звено през 2020 г. по постъпили преписки през 2019 г.:

- становище на НК на ВКС от 17.01.2020 г. относно проект на ЗИД на Наказателния кодекс № 954-01-89, внесен от група народни представители във връзка с чл. 131, ал. 2 НК;

- становище на НК на ВКС от 17.01.2020 г. относно проект на ЗД на Наказателния кодекс № 954-01-86, внесен от група народни представители – предложение за създаването на нови ал. 5 и ал. 6 в чл. 353б от НК;

- становище на НК от 21.01.2020 г. относно проект на ЗД на Наказателния кодекс № 954-01-88, внесен от група народни представители във връзка с предложена законодателна промяна на разпоредбата на чл. 343б, ал. 3 от НК.

Изготвени становища по постъпили преписки през 2020 г.:

- становище на НК на ВКС от 29.01.2020 г. в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) относно проект на постановление на МС за изменение на Постановление № 240/24.09.2019 г. за създаване на национален механизъм за мониторинг в областта на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и независимостта на съдебната власт и на Съвета за координация и сътрудничество;

- становище на НК на ВКС от 11.02.2020 г. в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на решение на МС за одобряване на проект на ЗИД на Закона за административните нарушения и наказания;

- становище на НК на ВКС от 19.02.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект на ЗИД на НК № 054-

- 01-7, внесен от група народни представители относно редуцията на наказанията за непълнолетни по чл. 63 от НК²²;
- становище от 21.02.2020 г. във връзка с покана от омбудсмана на Република България за информация за годишния доклад относно наблюдение на Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа;
 - становище на НК на ВКС от 28.02.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект на ЗД на НК № 054-01-8, внесен от група народни представители – за приемане на нов чл. 234 от НК относно „нерегламентираните превози“ на пътници;
 - становище на НК на ВКС от 30.03.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект за ЗИД на НК № 054-01-13, внесен от група народни представители – за ревизия в нормите, засягащи давността, както и за изменения в чл. 283а от НК;
 - участие в работна група към Министерство на правосъдието за адаптиране на националното законодателство за прилагане на Регламент (ЕС) 2018/1805 относно взаимното признаване на актовете за обезпечаване и конфискация: изпратено становище до работната група на 14.08.2020 г., изпратено становище по нов вариант на ЗИД ЗПИПАОИ – 03.12.2020 г.;
 - становище на НК на ВКС от 11.05.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект за ЗИД на НК № 054-01-33, внесен от народните представители – за увеличаване на санкциите по чл. 343 и чл. 343б от НК;
 - становище на НК на ВКС от 14.05.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект за ЗИД на НК № 054-01-31, внесен от народните представители, относно завишаване санкциите по чл. 343 и чл. 343б от НК, както и относно мерките по чл. 67, ал. 3 от НК;
 - становище на НК на ВКС от 08.06.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект за ЗИД на НК № 054-01-42, внесен от група народни представители – за увеличаване на санкциите по чл. 343 и чл. 343б от НК;
 - във връзка с покана от МП за становище относно проект за тематичен конспект за изпита за придобиване на юридическа правоспособност – предложения от НК на ВКС за допълване на тематичен конспект за изпита за придобиване на юридическа правоспособност с въпроси от областта на наказателното и наказателно-процесуалното право, изпратени на 18.06.2020 г.;
 - становище на НК на ВКС от 03.07.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно проект за ЗД на НК № 054-01-52, внесен от народни представители, относно разширяване подсъдността на военните съдилища;
 - становище на НК на ВКС от 09.07.2020 г., в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на ЗИД на НК, свързан с транспониране на Директива 2013/40/ЕС на Европейска

²² Становищата на ВКС по законопроекти, изпратени от Комисията по правни въпроси на НС, са публикувани на интернет страницата на НС под сигнатурата на съответния законопроект.

парламент и на Съвета от 12.08.2013 г. относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета;

- становище на НК на ВКС от 25.08.2020 г. до МП в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на ЗИД на НПК за транспониране на Директива 2012/29/ЕС и Директива 2016/800/ЕС;

- становище на НК на ВКС от 14.10.2020 г. до МП в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на ЗИД на НПК за въвеждане на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура и транспониране на Директива (ЕС) 2018/1673 на Европейския парламент и на Съвета от 23.10.2018 г. за борба с изпирането на пари по наказателноправен ред;

- становище на НК на ВКС от 20.10.2020 г. до председателя на Комисията по правни въпроси на НС по ЗИД на НК относно транспониране на Директива 2013/40/ЕС – завишаване на санкциите на престъпления, свързани с киберсигурността;

- становище на НК на ВКС от 29.10.2020 г. до началника на политическия кабинет на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на решение на МС за одобряване на План за изпълнение на мерки в отговор на препоръките и посочените предизвикателства, съдържащи се в Доклада на Европейската комисия;

- становище на НК на ВКС от 20.11.2020 г. до заместник-председателя на Комисията по правни въпроси на НС относно ЗИД на НПК № 002-01-64, внесен от МС на 10.11.2020 г., относно транспониране на Директива 2012/29/ЕС и Директива 2016/800/ЕС;

- становище на НК на ВКС от 31.12.2021 г. до МП в рамките на съгласувателна процедура по чл. 32 от УПМСНА относно проект на ЗИД на НК, свързан с транспониране на Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13.12.2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография, и за привеждане на българското законодателство в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) 1107/2009 г. и Директива 2009/128/ЕО.

На Аналитичното звено са възложени за изготвяне следните проекти на становища по конституционни дела:

- проект на становище по Конституционно дело № 15/2019 г. относно тълкуване правомощията на главния прокурор по чл. 126, ал. 2 от Конституцията на Република България в случаите на разследвания срещу него;

- проект на становище по Конституционно дело № 1/2020 г. относно имунитета на президента на Република България.

Участия на Аналитичното звено в междуведомствени работни групи (РГ) и други работни формати:

- съдия Галина Тонева от НК и съдия Вероника Николова от ТК са представители от страна на ВКС в състава на РГ 33 „Сътрудничество в областта на правосъдието и защита на личните данни“ към Съвета по европейски въпроси, създадена на основание чл. 7, ал. 2 от Постановление № 85 на МС от 17.04.2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз във връзка с чл. 29, т. 5 от Устройствения правилник на Министерството на правосъдието. Чрез тази РГ се изразяват мнения и предложения по предлагани от МП проекти за позиции на Република България по становища и констатации на Европейската комисия, както и в рамките на законодателната процедура по приемане на нормативни актове на ЕС;

- съдия Биляна Чочева е определена за участие в РГ към МП за обсъждане на Решение на Съда на ЕС от 19.09.2019 г. по дело С-467/2018, постановено по преюдициално запитване, отправено от Районен съд – Луковит;

- РГ в изпълнение на Препоръка № 40 от Пътна карта по Мярка № 13 от Плана за действие за изпълнение на Независимия технически анализ на структурния и функционален модел на ПРБ за изготвяне на законодателни предложения, засягащи разследвания срещу председателите на ВКС и ВАС и главния прокурор, съответстващи на действащата конституционна уредба. Освен през 2019 г. работата на групата продължава работа и през 2020 г.;

- РГ към МП за транспониране на Директива (ЕС) 2016/800 относно процесуалните гаранции на децата – заподозрени или обвиняеми в наказателно производство, и Директива (ЕС) 2016/1919 относно правна помощ за заподозрени и обвиняеми в наказателно производство и за искани за предаване лица в производство по ЕЗА. Работната група е формирана през 2019 г., като нейната работа продължава и приключва през 2020 г.;

- междуведомствена РГ към МП за изготвяне на предложения за законодателни изменения в ЗСВ, НПК и НК във връзка с изпълнение на задълженията, които произтичат от Регламента (ЕС) 1939 за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейската прокуратура (ЕРРО) и Директивата (ЕС) 2017/1371 относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен път. РГ е формирана през 2019 г., като нейната работа продължава и приключва през 2020 г.;

- експертен екип към МП за изпълнение на дейността за разработването на проекта на нова Концепция за наказателна политика на Република България. Екипът е формиран през 2019 г., като неговата работа продължава и приключва през 2020 г.;

- междуведомствена РГ към МП за изготвяне на предложения за законодателни промени във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2017/541 на ЕП и на Съвета от 15.03.2017 г. относно борбата с тероризма и

за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета;

- членовете на Аналитичното звено на НК на ВКС са определени да вземат участие в междуведомствена РГ към МП, която да извърши анализ на постъпилите бележки на Европейската комисия във връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета. РГ е формирана през 2019 г., като нейната работа продължава и приключва през 2020 г.;

- във връзка с писмо на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи членовете на Аналитичното звено на НК на ВКС са определени от председателя на ВКС да вземат участие в работна група за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания, създадена със Заповед № Р-56/11.04.2019 г. на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи. РГ е формирана през 2019 г., като нейната работа продължава и приключва през 2020 г.;

- участие на членовете на Аналитичното звено на НК на ВКС в междуведомствена РГ към МП за изготвяне на нормативни изменения в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. Работната група е формирана през 2019 г., като нейната работа продължава и приключва през 2020 г.;

- РГ към МП, формирана през 2020 г., за адаптиране на националното законодателство за прилагане на Регламент (ЕС) 2018/1805 относно взаимното признаване на актовете за обезпечаване и конфискация;

- РГ към МП и ВСС относно ЗИД на НПК с цел регламентиране на правилата за упражняване на процесуални права в електронна форма – изготвен проект на ЗИД ГПК (пар. 14 от ПЗР е изменения в НПК);

- участие на съдия Галина Тонева в комисия, определена от Пленума на ВКС, за изготвяне на искане до Конституционния съд на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредби от ЗСВ (т. н. кариерни бонуси).

г) Становища във връзка с дейността на Националната комисия за борба с трафика на хора (НКБТХ)

В периода м. януари – м. ноември 2020 г. НК на ВКС е участвала със становища в случаите, когато е била сезирана от НКБТХ:

- информация по въпросник от Държавния департамент на САЩ във връзка с изготвяне на годишния Доклад за трафика на хора на Държавния департамент на САЩ за 2020 г.;

- предоставен отговор по Секция В „Измерване на резултатите от дейностите за борба с трафика“ от изпратения въпросник на Европейската комисия във връзка с изготвяне на доклад по изпълнение на Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г.

относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета за периода 2017 – 2019 г., в който Върховният касационен съд е посочен като отговорна институция наред с Министерство на правосъдието и Върховната касационна прокуратура;

- предоставена информация по компетентност по допълнителни въпроси към предварителния, трети оценъчен доклад за България по Конвенцията за борба с трафика на хора на Групата от експерти към Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора (ГРЕТА);

- предоставена информация по компетентност по въпросник на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) за степента на изпълнение на ангажиментите по линия на борбата с трафика на хора.

д) Членства в междуинституционални комисии, съвети и други участия²³

През 2020 г. продължи участието на ръководителя на НК съдия Галина Захарова като член/представител на ВКС в: Националната комисия за борба с трафика на хора към МС; Централната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към МС; Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система; Националният съвет по антикорупционни политики към МС.

Съдия Блага Иванова е член на постоянната експертна работна група към НКБТХ.

Съдия Румен Петров е представител на ВКС в Националния съвет по наркотичните вещества към МС.

Във връзка с инициатива на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи с писмо на председателя на ВКС ръководителят на Наказателна колегия съдия Галина Захарова, председателят на II н. о. съдия Галина Тонева и съдия Даниела Атанасова от III н. о. са определени за участие в междуведомствена РГ за извършване на анализ и оценка на изпълнението на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България (2015 – 2020 г.) и изготвяне на проект за нова за 2021 – 2028 г., създадена със Заповед № Р-102/20.08.2019 г. на министър-председателя на Република България. Работната група е формирана през 2019 г., като нейната дейност продължава и приключва през 2020 г.

Съдиите Галина Захарова, Галина Тонева и Даниела Атанасова са определени от председателя на ВКС за участници от състава на ВКС в сформиранията с решение по Протокол № 23/16.07.2019 г. на СК на ВСС работна група за изготвяне на анализ на степента на натовареност на военните съдилища с оглед оптимизиране на броя и структурата им. Дейността на РГ продължава и приключва през 2020 г. След решение на Комисията „Бюджет и финанси“ и по предложение от членове на ВСС на

²³ Виж и участията в РГ на Аналитичното звено на НК на ВКС, изброени в доклада.

заседание, проведено на 26.06.2020 г., на основание чл. 304, ал. 1 във вр. с чл. 303, ал. 2, т. 1 и ал. 3, т. 1 от ЗСВ съдиите Галина Захарова, Галина Тонева и Даниела Атанасова са поощрени от Съдийската колегия на ВСС с отличия „служебна благодарност и грамота“, както и с парична награда (т. 12.1, т. 12. 2 и т. 12.3 по Протокол № 22/26.06.2020 г.).

Съдия Галина Захарова, съдия Галина Тонева и съдия Лада Паунова са определени за представители от страна на ВКС за участие в РГ към МП за обсъждане на експертни предложения за изменения в Наказателно-процесуалния кодекс.

Съдия Галина Захарова и съдия Галина Тонева са определени за членове от страна на Наказателната колегия на Програмния съвет на НИП, които да участват в изработване на учебните програми на института чрез участие във формираните експертни групи.

На ниво ЕС, в рамките на Деветия кръг за взаимни оценки на държавите членки на ЕС по тема: „Инструменти на взаимното признаване в областта на лишаването от свобода и мерки, ограничаващи свободата“, съдия Биляна Чочева от II н. о. е включена в оценяващ екип от трима национални експерти (заедно с представител от Ирландия и представител от Федерална република Германия), подпомагани от персонала на Генералния секретариат на Съвета на ЕС, за оценката на Кралство Нидерландия. Съдия Красимира Медарова от III н. о. е включена в оценяващ екип от трима национални експерти, подпомагани от персонала на Генералния секретариат на Съвета на ЕС, за оценката на Република Латвия (оценъчна визита на Латвия е проведена в периода 21 – 25.09.2020 г.). Деветият кръг за взаимни оценки е посветен на практическото изпълнение и функционирането на Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13.06.2002 г. относно Европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27.11.2008 г. за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания „лишаване от свобода“ или мерки, включващи „лишаване от свобода“, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз, Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета от 27.11.2008 г. за прилагане на принципа на взаимното признаване към съдебни решения и решения за пробация с оглед на надзора върху пробационните мерки и алтернативните санкции и Рамково решение 2009/829/ПВР на Съвета от 23.10.2009 г. за прилагане между държавите – членки на Европейския съюз, на принципа за взаимно признаване към актове за налагане на мерки за процесуална принуда като алтернатива на предварителното задържане. Поради пандемията от COVID-19 през 2020 г. са проведени множество видеоконферентни срещи. Предстои експертните екипи да изготвят доклади със съдействието на Генералния секретариат на Съвета, въз основа на отговорите на оценяваните държави на въпросника за оценка, заедно с подробни отговори на последващи въпроси.

Съдия Даниела Атанасова от III н. о. участва като представител на ВКС в Междуведомствения съвет за методическо ръководство в ЕИСПП.

Съдия Бисер Троянов от II н. о. е определен за лице за контакт по въпроси от компетентността на ВКС по обхвата на Механизма за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенство на закона.

Съдия Бисер Троянов е определен за представител от страна на НК на ВКС в РГ към ВСС за извършване на преглед и актуализация на изготвените от ВСС нормативни актове по Глава 18а от ЗСВ.

Съдия Бисер Троянов е определен от страна на НК за член на работната група, формирана съгласно решение на Пленума на ВСС по Протокол № 23/16.09.2020 г., за изготвяне на препоръки относно липсващи функционалности и несъвършенства на ЕИСС, с оглед съобразяването ѝ с организацията по администриране на делата и работата на съдебните служители и магистратите според ПАВКС и Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС.

Съдия Антоанета Данова участва като представител на ВКС в РГ на МП за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица относно въвеждането на информационната система „Единен регистър на вещите лица“.

Съдия Милена Панева участва в състава на РГ към МП за изготвяне на предложения за законодателни промени в ГПК, АПК и НПК с цел регламентация на видеоконферентни връзки и тяхното използване във фазите на досъдебното и съдебно производство, включително и при трансграничното сътрудничество.

С решение по т. 1 от Протокол № 3/19.02.2020 г. на Комисията „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ (КСКНСС) към СК на ВСС е прието да се сформира работна група за изработване на Правила по приложението на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ. Същата е сформирана с решение по т. 4 от Протокол № 7/27.05.2020 г. на КСКНСС. С решение по т. 6 от Протокол № 11/7.10.2020 г. на КСКНСС към СК е прието в състава на работната група да бъдат включени и представители на ВКС и ВАС. За представител на Върховния касационен съд за участие в работната група за изработване на Правила за приложение на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ е определена съдия Деница Вълкова.

е) Участия в обучения през 2020 г., организирани от Националния институт на правосъдието

Въпреки усложненията, произтичащи от извънредната епидемична обстановка, през 2020 г. съдиите от НК на ВКС продължават активното си участие като лектори и обучаеми в организирани от НИП обучения (електронни дистанционни, уебинари, регионални, присъствени, в рамките на програмите на кандидатите за младши съдии и за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши прокурори и др.):

- съдия Галина Захарова: член на изследователска общност за изготвяне на анализ на тема „Упражняване на правомощието на българските съдилища да отправят преюдициални запитвания до Съда на ЕС по наказателноправни въпроси“ по проект „НИП – Модерна

институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“; участие като преподавател в програмата на кандидатите за младши съдии в курса за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии випуск 2019 – 2020 по темата „Ne bis in idem“, 09.03.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Процесуални гаранции в процеса на наказателното производство и права на жертвите“, организирано по проект „HELP в ЕС II“, съфинансиран от ЕС и Съвета на Европа, 25.06.2020 – 15.09.2020 г.;

- съдия Галина Тонева: член на изследователска общност за изготвяне на анализ на тема „Упражняване на правомощието на българските съдилища да отправят преюдициални запитвания до Съда на ЕС по наказателноправни въпроси“ по проект „НИП – модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Процесуални гаранции в процеса на наказателното производство и права на жертвите“, организирано по проект „HELP в ЕС II“, съфинансиран от ЕС и Съвета на Европа, 25.06.2020 – 15.09.2020 г.;

- съдия Лада Паунова: член на изследователска общност за изготвяне на анализ на тема „Прилагане на специални разузнавателни средства, поискани от прокуратурата“ по проект „НИП – Модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“; участие като преподавател в програмата на кандидатите за младши съдии в курса за задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии випуск 2019 – 2020 на тема „Специални разузнавателни средства“, 20.01.2020 г.; участие като преподавател в кръгла маса на тема „Анализ в материалноправен и процесуален аспект на институтите на условно предсрочно освобождаване, пробационните мерки по чл. 67 и чл. 70, ал. 6 от НК и замяна на наказанието „доживотен затвор“ с „лишаване от свобода“, 30.01.2020 г.; участник в електронно дистанционно обучение „Електронни доказателства, доказателства в социалните мрежи и криптовалюти“, организирано по проект „Правосъдие през XXI век – развиване на професионалната компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, 11.05.2020 – 05.06.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Разпоредително заседание по НПК“, организирано по проект „Правосъдие през XXI век – развиване на професионалната компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, 26.05.2020 – 16.06.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Събиране, обработка и съхраняване на данни от електронни устройства. Основни характеристики. Проблеми във връзка с чл. 8 от ЕКПЧ и със защитата на личните данни“, 13.10.2020 – 31.10.2020 г.; участник в уебинар „Заподозрени и обвиняеми с психосоциални нарушения и интелектуални затруднения. Идентификация, комуникация и защита на правата“,

организиран от Центъра за изследване на демокрацията съвместно с НИП, 26.10.2020 г.; участие като преподавател в уебинар „Практически въпроси по приложението на НК и НПК“, организиран по Програма за регионално обучение 2020 на НИП съвместно с Апелативен съд – Пловдив, 20.11.2020 г.;

- съдия Даниела Атанасова: участие като преподавател в кръгла маса на тема „Анализ в материалноправен и процесуален аспект на институтите на условно предсрочно освобождаване, пробационните мерки по чл. 67 и чл. 70, ал. 6 от НК и замяна на наказанието „доживотен затвор“ с „лишаване от свобода“, 30.01.2020 г.;

- съдия Бисер Троянов: участие като преподавател в присъствено обучение „Дискусия по актуални въпроси на изменение на обвинението“, организирано по проект „Правосъдие през XXI век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, гр. София, 29.10.2020 г.;

- съдия Милена Панева: член на изследователската общност за изготвяне на анализ на тема „Упражняване на правомощието на българските съдилища да отправят преюдициални запитвания до Съда на ЕС по наказателноправни въпроси“ по проект „НИП – Модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“; член на изследователска общност за изготвяне на анализ на тема „Прилагане на специални разузнавателни средства, поискани от прокуратурата“ по проект „НИП – Модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Анализ на причините за възобновяване на наказателни дела на основание чл. 422, ал. 1, т. 5 от НПК на съдилищата от Бургаския апелативен район за периода 2017 – 2018 г.“, организирано по Програма за регионално обучение 2020 на НИП съвместно с Окръжен съд – Бургас, 05.10.2020 – 07.10.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение „Наказателноправни защита на децата – жертви на престъпление“, организирано по проект Правосъдие през XXI век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, 20.10.2020 – 14.11.2020 г.;

- съдия Красимира Медарова: участник в електронно дистанционно обучение „Електронни доказателства, доказателства в социалните мрежи и криптовалути“, организирано по проект „Правосъдие през XXI век – развиване на професионалната компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, 11.05.2020 – 05.06.2020 г.; участник в уебинар на тема „Международно правно сътрудничество между България и Обединеното кралство“, организирано от Националния институт на правосъдието и Кралската прокурорска служба с подкрепата на Британското посолство, 22.10.2020 г.;

- съдия Деница Вълкова: участие като преподавател в присъствено обучение „Начално обучение на съдебни заседатели“, гр. Карнобат, 21.09.2020 г.; участие като преподавател в присъствено обучение „Начално обучение на съдебни заседатели“, гр. Бургас, 25.09.2020 г.

ж) Ангажименти на съдиите от Наказателната колегия в провеждането на държавни изпитни сесии по наказателноправни науки

Независимо от усложнената пандемична обстановка съдиите от Наказателната колегия и през изминалата година продължават да изпълняват задълженията си по чл. 11, ал. 3, т. 2, предл. 1 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „право“ и професионална квалификация „юрист“ от 1996 г. (в сила от 12.04.1996 г., приета с ПМС № 75 от 05.04.1996 г., обн. ДВ, бр. 31/12.04.1996 г., посл. доп. ДВ, бр. 50 от 02.06.2020 г. и бр. 18 от 02.03.2021 г.).

През 2020 г. 18 съдии от Наказателната колегия участват в държавни изпитни сесии по наказателноправни науки в: СУ „Св. Климент Охридски“, Университета за национално и световно стопанство, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, Бургаския свободен университет и Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ (в последния планираният за 19 – 21.11.2020 г. държавен изпит е отложен и проведен в началото на 2021 г.). В изпитните комисии са включени съдиите Галина Захарова, Галина Тонева, Мина Топузова, Николай Дърмонски, Ружена Керанова, Татяна Кънчева, Биляна Чочева, Блага Иванова, Жанина Начева, Теодора Стамболова, Румен Петров, Петя Шишкова, Валя Рушанова, Христина Михова, Надежда Трифонова, Петя Колева, Елена Каракашева и Деница Вълкова.

Съдия Милена Панева е определена за редовен член и участва в изпитната комисия към Министерството на правосъдието във връзка с провеждане на изпит за юридическа правоспособност (24.10.2020 г., 03.11.2020 г.).

7. Администриране на движението на делата от образуването до приключването им

Към 31.12.2020 г. в НК работят 7 съдебни помощници, като по щат те са 9. Изминалата година е динамична по отношение на кадровата обезпеченост на колегията със съдебни помощници, като 2 от тях са класирани и избрани на проведения конкурс за младши прокурори. На основание Заповед № 886/07.10.2020 г. на председателя на ВКС е обявена конкурсна процедура за заемане на длъжността „съдебен помощник“ към НК – две щатни бройки. Във връзка с Решение № 855 на МС от 25.11.2020 г. за удължаване срока на извънредната епидемична обстановка, Заповед № РД-01-677/25.11.2020 г. на министъра на здравеопазването и

Заповед № 966/26.11.2020 г. на председателя на ВКС е преустановено провеждането на обявените във ВКС конкурсни процедури, включително за длъжността „съдебен помощник“ в НК на ВКС. Процедурата е възобновена след отпадане на пречките за провеждането ѝ с нова заповед на председателя на ВКС, като приключва през 2021 г.

Разпределението на съдебните помощници по отделения се регулира със заповеди на председателя на ВКС или на ръководителя на Наказателната колегия. Съдебните помощници проверяват предпоставките за образуване на производство пред ВКС по постъпилите дела и изготвят писмени проекти за разпореждания – за образуване на производство пред ВКС или за отказ от образуване на производство пред ВКС; изготвят проекти на други разпореждания и отговори по жалби и молби на граждани; изготвят проекти на решения/определения по образувани пред ВКС производства по реда на Глава двадесет и трета и Глава тридесет и трета от НПК; изготвят проекти на определения по образувани пред ВКС частни наказателни производства и др. По възлагане от ръководителя на НК всички съдебни помощници извършват проучвания на съдебната практика във връзка с необходимостта от тълкувателна дейност на ОСНК на ВКС. През 2020 г. те продължават участието си в дистанционни обучения на НИП, предназначени за съдии и съдебни помощници.

През 2020 г. Наказателната колегия разполага с общо 14 служители на специализираната администрация: 7 съдебни секретари, 1 секретар на колегията; 2 куриери – общо за трите наказателни отделения, 4 деловодители – по един за всяко от отделенията, както и 1 в адвокатската стая.

8. Единна информационна система на съдилищата

Единната информационна система на съдилищата е централизирана уеб-базирана система, достъпът до която се осигурява чрез валиден квалифициран електронен подпис (КЕП).

Във връзка с въвеждането ѝ от края на м. юли 2020 г. във ВКС започна поетапно снабдяване на магистратите, съдебните помощници и служителите с КЕП. До реалното използване на ЕИСС във ВКС тя е внедрена във формат тестова среда. С решение по Протокол № 19/23.07.2020 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет е приет график за внедряване на ЕИСС във всички съдилища (с изключение на пилотните и административните съдилища, и Върховния административен съд) съгласно Приложение 2 в изпълнение на Дейност 3.3 „Внедряване на ЕИСС във всички съдилища“ от обхвата на Проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на ЕИСС“, изпълняван от ВСС по Оперативна програма „Добро управление“ 2014 – 2020, като внедряването ѝ във ВКС приключи на 17.09.2020 г.

За работа с ЕИСС от ВСС са предвидени два вида обучения: обучение на обучители с цел придобиване знания и умения за работа със

системата, както и цялостно познаване на функционалностите ѝ; обучение за потребители с цел придобиване на основни знания за функционалностите на системата съобразно различните потребителски профили. През първата седмица на м. август 2020 г. са проведени лимитирани откъм участници обучения за обучители и обучения за потребители чрез онлайн сесии в веб-базирана платформа за обучение на целеви групи. Във втората категория онлайн обучения участие вземат секретарят на НК, част от съдебните секретари, съдебните деловодители и съдебните помощници на НК. От 31.08.2020 г. стартира присъствено обучение във ВКС (за съдии, съдебни помощници, съдебни секретари, деловодители) с обучители на разработчика на системата – „Информационно обслужване“ АД.

В процеса на обучение на съдиите и съдебните служители от трите колегии на ВКС за работа с ЕИСС се констатира, че цялостната концепция на системата и нейните функционалности не са съобразени с организационните и процесуални правила за работа във ВКС. Поради това по предложение на ръководителите на трите колегии и на основание чл. 114, ал. 1, т. 3 от ЗСВ от председателя на ВКС е свикано за 09.09.2020 г. заседание на Пленума за обсъждане на въпроси във връзка с предстоящото внедряване на ЕИСС.

Предложенията на Пленума на ВКС за изключването на ВКС от приетия с решение по Протокол № 19/23.07.2020 г. на Пленума на ВСС график за внедряване на ЕИСС във всички съдилища, както и за отлагане внедряването на ЕИСС във ВКС, не са приети. На проведеното на 16.09.2020 г. заседание на Пленума на ВСС (Протокол № 23) е взето решение за спиране на въвеждането на нови дела в ЕИСС за периода 18.09.2020 – 10.12.2020 г. във всички съдилища с изключение на пилотните, както и на съдилищата, които в срок до 17.09.2020 г. писмено от председателя на съответния съд изразят желание да продължат въвеждането на нови дела в ЕИСС (т. 1.2 от Протокол № 23/16.09.2020 г.). На същото заседание е взето решение за сформиране на работна група със задача да изготви предложения за всички необходими промени в ЕИСС, които да бъдат възложени за доработка на „Информационно обслужване“ АД.

Съгласно посоченото решение на Пленума на ВСС по т. 1.6 от Протокол № 23/16.09.2020 г. и Заповед № 839/21.09.2020 г. на председателя на ВКС за участие в работната група от страна на ВКС са определени съдиите Тотка Калчева – председател на I т. о. в Търговската колегия, Мими Фурнаджиева от Гражданската колегия, Бисер Троянов от Наказателната колегия, секретарят на НК, както и експерт софтуерна поддръжка и експерт автоматизирани информационни системи.

След интензивна работа на представителите на ВКС, включително запознаване с функционирането на ЕИСС на проведените обучения, работа в тестова среда, при направени наблюдения върху работата на службите и съдиите в Софийския апелативен съд и Окръжен съд – Благоевград, са изготвени и депозиранни:

- доклад до председателя на ВКС относно: липсващи функционалности за управление на системата, които следва да се разработят (44 констатации); недостатъци на системата – при извършването на справки, при модула за справки и статистика, при регистратурата за класифицирана информация и др. (общо 16 констатации);

- подробно становище от съдиите от ВКС, членове на работната група, до Комисията по правни въпроси на ВСС, публикувано на интернет страницата на ВКС, Секция „Пресофис“, 21.10.2020 г. (<http://www.vks.bg/novini/2020-10-21-Stanovishte-VKS-EISS.pdf>).

Становището, изготвено от съдиите Калчева, Фурнаджиева и Троянов, е внесено от председателя на ВКС във ВСС за обсъждане в заседанието на Пленума, насрочено за 22.10.2020 г. На проведеното заседание е взето решение становището на съдиите от ВКС да се изпрати на Комисията по правни въпроси, Комисията „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика“ и на работната група по изменение на процесуалните закони (т. 4.6).

На заседание на Пленума на ВСС от 17.12.2020 г. по т. 1 от дневния ред „Обсъждане въвеждането на нови дела в Единната информационна система на съдилищата във всички съдилища с изключение на Върховния административен съд и административните съдилища от 1 януари 2021 г. (отложена с решение по Протокол № 30/10.12.2020 г., т. 54.5)“ Пленумът на ВСС приема план за възобновяване на образуването на дела в ЕИСС съобразно степента на натовареност на съдилищата, като за ВКС е определена датата 01.06.2021 г. Съгласно т. 1.2 от решението по Протокол № 31/17.12.2020 г. работната група, съгласувано с „Информационно обслужване“ АД, следва да изготви график за задължително обучение на магистратите и съдебните служители от обучители и „Информационно обслужване“ АД за съответната група съдилища преди възобновяване на работата на ЕИСС. На съдиите и съдебните служители е препоръчано активно да използват тестовата среда на ЕИСС до включването им по график за работа със системата.²⁴

9. Изводи

Основен приоритет на Наказателната колегия през изминалата 2020 г. е създаването на оптимална организация на работата в пандемичната обстановка, която в максимална степен да осигури условия за ефективно осъществяване на пряката дейност на съдиите по разглеждане и решаване на дела при създадени гаранции за опазване на здравето на съдиите, съдебните служители и участниците в процеса.

Въпреки двукратното принудително отсрочване на голям брой дела при преустановяването на провеждането на открити съдебни заседания в периода м. март – м. май 2020 г., са положени всички усилия, за да се осигури своевременно разглеждане на делата чрез провеждане на

²⁴ <http://www.vss.justice.bg/page/view/106270>.

допълнителни съдебни заседания и увеличаване на броя на разглежданите дела в едно съдебно заседание. Предприетите мерки имат успешен резултат, тъй като в течение на същата година е преодоляно натрупването на отсрочени дела в резултат на преустановеното провеждане на открити съдебни заседания за периода на извънредното положение.

Като постижения следва да се отчетат обстоятелствата, че след възобновяването на провеждането на открити съдебни заседания делата се администрират и разглеждат експедитивно; насрочват се интензивно в открити заседания в рамките на около месец; не се допускат случаи на безпричинно и неоснователно отлагане на дела. Независимо от извънредната обстановка броят на отлаганията на делата дори намалява в сравнение с предходните два отчетни периода, като неявяването на страни и други участници в процеса по уважителни причини във висока степен се дължи на влошено здравословно състояние заради епидемичната криза. При повишена заболяемост сред съдиите в периода на последното тримесечие на 2020 г. по тази причина са отсрочени само 9 броя дела (поради заболяване на докладчиците), а всички насрочени съдебни заседания са проведени съобразно изготвените графици.

Въведената в Наказателната колегия (до м. април 2021 г.) като противоепидемична мярка временна организация на работа с редуциране на броя на съдебните заседания при запазване на обичайното натоварване на членовете на съдебните състави с брой дела на практика води до удвояване на натоварването на съдиите с обявени за решаване дела от едно съдебно заседание. Въпреки това следва да се отчете като запазена наблюдаваната от предходни отчетни периоди тенденция преобладаващата част от съдебните актове да се изготвят в разумен срок, като са допуснати отклонения по ограничен брой дела с висока фактическа и правна сложност. Спазването на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок налага да продължат да се полагат усилия за пълно преодоляване на изолираните случаи на забави при окончателното финализиране на делата. За поредна година се доказва ефективността на предприетия от ръководството на ВКС подход на постоянен мониторинг на сročността на съдопроизводството и системно предприемане на мерки за контрол по спазването на сроковете за изготвяне на съдебните актове по чл. 354, ал. 4 от НПК до преодоляването на забавянията.

В сравнение с 2019 г. през отчетната 2020 г. се очертава по-съществен спад на постъплението в дисонанс с досегашната устойчива обща тенденция на относително запазване на обема на постъплението с плавно леко намаляване. Към настоящия момент този факт е нестабилна величина и не предоставя обективна база за извеждане на тенденции, доколкото се наблюдава за първи път и се обяснява с влиянието на извънредната епидемична обстановка върху съдебната дейност, в частност върху ритмичността на процеса по разглеждане и решаване на делата и броя на решените дела.

Макар на фона на занижено общо постъпление за пореден път се потвърждава очертаната през предходни периоди сигурна тенденция към

нарастване на броя на делата с висока фактическа и правна сложност, като в сравнение с 2019 г. отново се наблюдава поредно увеличение (с около 17%). Този факт е белег за постоянно усложняване на дейността по правоприлагане, което обстоятелство съществено влияе върху натовареността на съдиите, като я завишава.

III. ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата, разглеждани през 2020 г. в Гражданската колегия на Върховния касационен съд, както и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2020 г.	2260 бр.
От тях:	
- касационни дела	1870 бр.
- частни производства	390 бр.
Постъпили преписки през 2020 г.	4967 бр.
Прекратени преписки	725 бр.
Дела, постъпили през 2020 г.	4242 бр.
От тях:	
- касационни дела	2925 бр.
- частни производства	1317 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2020 г.	6502 бр.
От тях:	
- касационни производства	4795 бр.
- частни производства	1707 бр.
Свършени дела през 2020 г.	4540 бр.
От тях:	
- свършени касационни дела	3108 бр.
- свършени частни производства	1432 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2020 г.	1960 бр.
От тях:	
- касационни дела	1702 бр.
- частни производства	258 бр.

1. Кадрова обезпеченост

През 2020 г. структурата на Гражданската колегия на Върховния касационен съд функционира, както и през предходните 2019 г. и 2018 г., с четири отделения, във всяко от които съдиите са разпределени в постоянни тричленни състави. Делата са разпределяни по реда на чл. 9 от Закона за съдебната власт съобразно специализацията на съдиите, установена от 01.01.2009 г., както следва: в Първо и Второ отделения – дела, образувани по вещноправни спорове и делби, а в Трето и Четвърто отделения – дела по облигационноправни, трудовоправни спорове, дисциплинарни производства и др. И през 2020 г. частните производства и молбите за отмяна са разпределяни съобразно установената от 01.03.2017 г.

специализация на отделенията в Гражданската колегия съгласно Разпореждане № 21/28.02.2017 г. на председателя на колегията, в което е посочено, че постъпващите частни жалби по чл. 274, ал. 2 и ал. 3 ГПК и молбите за отмяна на влезли в сила решения по чл. 303 и чл. 304 ГПК се разпределят между съдиите съобразно установената в колегията специализация според вида на делото на основание Заповед № 1015/27.05.2008 г. на председателя на ВКС.

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС са работили общо 48 съдии, като през отчетния период са настъпили някои промени в персоналия състав. От 28.02.2020 г. съдия Стоил Сотиров е освободен от длъжност поради пенсиониране. В Гражданската колегия от 02.03.2020 г. е командирована съдия Десислава Попколева от Софийския градски съд за цялостно изпълнение на длъжността „съдия“ във ВКС, като с Разпореждане № 27/28.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия съставите на Четвърто гражданско отделение са: Първи съдебен състав – Борислав Белазелков, Борис Илиев, Димитър Димитров; Втори съдебен състав – Веска Райчева, Зоя Атанасова, Геника Михайлова; Трети съдебен състав – Бойка Стоилова, Велислав Павков, Ерик Василев; Четвърти съдебен състав – Албена Бонева, Боян Цонев, Любка Андонова; Пети съдебен състав – Мими Фурнаджиева, Василка Илиева, Десислава Попколева. Дадени са указанията относно делата, насрочени за открити съдебни заседания през м. март 2020 г., да се разглеждат в досегашните състави на съдиите, като производствата през м. март 2020 г. по реда на чл. 288 ГПК, чл. 307 ГПК и частните производства да се разглеждат в новите състави от 02.03.2020 г., а насрочените открити съдебни заседания през м. април 2020 г. и занапред в Четвърто гражданско отделение да се разглеждат в новите състави съгласно Разпореждане № 27/28.02.2020 г.

Към 31.12.2020 г. съдиите в Гражданската колегия са разпределени по отделения така: в Първо гражданско отделение – 9 съдии; във Второ гражданско отделение – 9 съдии; в Трето гражданско отделение – 15 съдии, включително заместник-председателят на Върховния касационен съд и ръководител на колегията, в Четвърто гражданско отделение – 15 съдии.

Във връзка с наличието на свободни места за длъжността „съдебен помощник“ през м. декември 2020 г. е насрочен конкурс за петима нови съдебни помощници, от които трима по заместване, който е отложен заради пандемичната обстановка в страната.

2. Постъпления

а) Организация по образуване и насрочване на делата

През 2020 г. дейността на Гражданската колегия на ВКС беше белязана с развилата се в света и в страната пандемия от вируса COVID-19 и обявеното от 12.03.2020 г. извънредно положение в Република България и последвалата от 14.05.2020 г. извънредна епидемична обстановка. Въпреки затрудненията дейността на Гражданската колегия беше

организирана с максимални усилия за изпълнение на водещата правораздавателна функция на съда.

С Разпореждане № 7/23.01.2020 г. и Разпореждане № 15/10.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид освобождаването от длъжност на съдия Стоил Сотиров и насрочените дела на негов доклад за открито съдебно заседание на 27.01.2020 г., както и закрити съдебни заседания на 10.02.2020 г., 17.02.2020 г. и 24.02.2020 г., е възложено на съдия Мими Фурнаджиева да вземе участие на мястото на съдия Стоил Сотиров в разглеждането на делата.

С Разпореждане № 8/24.01.2020 г. и Разпореждане № 11/31.01.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид внезапното заболяване на съдия от Гражданската колегия и насрочените дела на негов доклад за открито съдебно заседание, както и по частни производства, е възложено на съдия Велислав Павков и на съдия Даниела Стоянова участие на мястото на този съдия.

С Разпореждане № 9/27.01.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид отсъствието на съдия от Гражданската колегия поради заболяване и насрочените за открито съдебно заседание на 21.01.2020 г. дела на негов доклад, е възложено участие на съдия Емануела Балеvsка на мястото на този съдия.

С Разпореждане № 10/30.01.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия съдия Теодора Гроздева е възобновена за участие в списъка за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по частни производства, предвид на това, че е била спряна заради заместване на съдия от Гражданската колегия, отсъстващ по здравословни причини.

Със Заповед № 478/21.02.2020 г. на председателя на ВКС е командирована съдия Десислава Попколева от Софийския градски съд да изпълнява длъжността „съдия“ във ВКС, считано от 02.03.2020 г. С Разпореждане № 23/27.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия на съдия Десислава Попколева е разпоредено да заседава в Пети съдебен състав на Четвърто гражданско отделение на ВКС със съдиите Мими Фурнаджиева и Василка Илиева, както и да бъде включена в списъка за случайно разпределение на делата за определяне на докладчик и членове на състав със 100% натовареност по касационни производства и отмяна на влезли в сила решения и по частни производства.

С Разпореждане № 18/19.02.2019 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия съдия Бранислава Павлова – председател на Първо гражданско отделение на ВКС, е спряна от участие в списъка за случайно разпределение на делата, за определяне на докладчик и член на състав по касационни дела, предвид графика за разпределение на делата за производствата по чл. 288 ГПК за съдия Павлова, изпреварващ графициите на разпределението на делата на другите членове на състава –

съдия Тодора Гроздева и съдия Владимир Йорданов, за периода от 19.02.2020 г. до 19.03.2020 г.

С Разпореждане № 22/25.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия съдия Стоил Сотиров е възобновен за участие в списъка за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по касационни производства, отмяна на влезли в сила решения и по частни производства, предвид предстоящото командироване от 02.03.2020 г. на съдия Десислава Попколева и необходимостта да ѝ бъдат разпределени дела при постъпването, за периода от 25.02.2020 г. до 28.02.2020 г.

С Разпореждане № 27/28.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, считано от 02.03.2020 г., предвид освобождаването от длъжност на съдия Стоил Сотиров от 29.02.2020 г., както и командироването на съдия Десислава Попколева от Софийския градски съд със Заповед № 478/21.02.2020 г. на председателя на ВКС, считано от 02.03.2020 г. са определени съставите на Четвърто гражданско отделение на ВКС така: Първи съдебен състав – Борислав Белазелков, Борис Илиев, Димитър Димитров; Втори съдебен състав – Веска Райчева, Зоя Атанасова, Геника Михайлова; Трети съдебен състав – Бойка Стоилова, Велислав Павков, Ерик Василев; Четвърти съдебен състав – Албена Бонева, Боян Цонев, Любка Андонова; Пети съдебен състав – Мими Фурнаджиева, Василка Илиева, Десислава Попколева.

С разпореждания на председателя на колегията, при отсъствие на председателя на колегията или председателите на отделения поради ползване на платен годишен отпуск или служебни ангажименти, са издавани своевременно следните разпореждания за заместването им с оглед администрирането на дейността на Гражданската колегия и образуването на делата в съответното отделение: Разпореждане № 51/27.05.2020 г., Разпореждане № 54/01.06.2020 г., Разпореждане № 99/24.07.2020 г., Разпореждане № 139/26.08.2020 г., Разпореждане № 159/25.09.2020 г., Разпореждане № 166/08.10.2020 г., Разпореждане № 172/19.10.2020 г., Разпореждане № 179/02.11.2020 г., Разпореждане № 194/20.11.2020 г.

Със Заповед № 530/11.03.2020 г. на председателя на ВКС с оглед възникналата епидемична обстановка в страната и за осъществяване на превенция и намаляване на риска от възникване на нови случаи на заразяване и разпространяване на коронавирусната инфекция е наредено: да се преустанови провеждането на общи събрания на съдиите и на служителите във ВКС, както и да се преустанови провеждането на обучения, семинари и други служебни мероприятия, свързани със събиране на повече хора на едно място; в съдебните зали и помещения да се спазват строги хигиенни правила и изисквания; да не се допуска струпване на хора пред деловодствата, регистратурата на ВКС, като се работи с предпазни маски и ръкавици; да се ограничи достъпът на граждани до съдебните зали, като се допускат само когато са призовани за разглеждане на конкретно дело.

Предвид обявеното в страната с решение от 13.03.2020 г. на Народното събрание извънредно положение поради усложнената епидемична обстановка, свързана с разпространението на корона вирусната инфекция на територията на страната, и издадената Заповед № 541/15.03.2020 г. на председателя на ВКС, предвид решение на Съдийската колегия на ВСС от извънредно заседание, проведено на 13.03.2020 г., с която е наредено да се преустанови разглеждането на наказателни, граждански и търговски дела за периода от 16.03.2020 г. до 13.04.2020 г. с изключение на посочените в т. т. 1, 2 и 3 от решение на Съдийската колегия, прието в извънредно заседание на 15.03.2020 г., е издадено Разпореждане № 32/16.03.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за отлагане на насрочените тълкувателни дела на ОСГК, ОСГТК през месеците март и април 2020 г., както и за определяне по график на дежурни състави – по един от Първи поток и един от Втори поток, които да бъдат на разположение с оглед неотложните производства по реда на ГПК – чл. 282, Семейния кодекс и др. Разпоредено е също председателите на отделения да отложат насрочените дела за открити съдебни заседания в колегията през месеците март и април 2020 г., като същите се насрочат за заседания през месеците май и юни 2020 г. Изготвени са графици за дежурства на съдебните помощници в колегията за обезпечаване на неотложните производства в колегията. От съдиите е изискано да представят външни, неслужебни електронни адреси за осъществяване на контакт с тях при необходимост.

С Разпореждане № 36/01.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, в изпълнение на т. 2 от Заповед № 564/31.03.2020 г. на председателя на ВКС, за организиране работата на колегията в условията на обявеното извънредно положение в страната е разпоредено постъпилите граждански дела за периода от 13.03.2020 г. до 01.04.2020 г., които подлежат на проверка за редовността им, да се образуват, в случай че администрирането им е редовно, за тези от тях, които са по реда на чл. 288 ГПК. Възложено е поэтапно образуване в Междинна регистратура на постъпилите за посочения период дела по реда на чл. 288 ГПК, на дежурните съдебни секретари е възложено да обработват разпределените в системата дела, като въвеждат адреси и др. Възложено е на дежурните съдебни помощници да извършват проверка по редовността на входящите преписки, постъпили през периода от 13.03.2020 г. до 01.04.2020 г. Частните граждански дела – образувани и разпределени, да се докладват на съдиите-докладчици за произнасяне със съдебните им състави и изготвяне на актове по тях.

Със Заповед № 621/20.05.2020 г. на председателя на ВКС, с оглед своевременното изготвяне на съдебните актове по обявените за решаване дела във ВКС, е наредено на заместник-председателите на ВКС в срок до 03.04.2020 г. да представят писмен доклад за необявените актове по дела, насрочени и разгледани в открити и закрити съдебни заседания до 31.12.2019 г., както и причините за забавяне на изготвянето на съдебните актове.

Своевременно е представен доклад от заместник-председателя и ръководител на Гражданската колегия, като се констатира, че няма изоставане в изготвянето на съдебните актове, а изключенията се дължат на фактическата и правна сложност на делата. Със Заповед № 581/14.04.2020 г. на председателя на ВКС е наредено да се изготви индивидуален план с посочени срокове за изготвяне на забавените актове до 13.05.2020 г.

Със Заповед № 574/07.04.2020 г. на председателя на ВКС (във връзка с взетите решения по протоколи № 9/15.03.2020 г., № 10/16.03.2020 г. и № 11/31.03.2020 г., както и приетото решение на извънредно работно заседание от 26.03.2020 г. на Съдийската колегия на ВСС) е наредено на заместник-председателите на ВКС и ръководители на колегии в срок до 10.04.2020 г. да представят писмени доклади, в които да посочат какви действия са предприети и каква организация на работа е създадена в колегиите на ВКС, включително данни за проведените съдебни заседания, брой на изготвените съдебни актове от съдиите във ВКС, данни за постъпилите и образуваните в колегиите дела, данни за обявените съдебни актове. Изготвен е своевременно доклад от ръководителя на Гражданската колегия.

С Разпореждане № 41/09.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия във връзка със Заповед № 564/31.03.2020 г. на председателя на ВКС, както и предвид приетите от Съдийската колегия на ВСС административни решения за работата на съдилищата в рамките на извънредното положение и решение от 26.03.2020 г. от извънредно работно заседание на Съдийската колегия, свързано с предприемането на мерки за предотвратяване разпространението на COVID-19, е разпоредена организацията на работа в колегията по постъпилите от 01.04.2020 г. преписки и дела относно образуването им. Със същото разпореждане е наредено да се определят дежурни състави за периода от 13.04.2020 г. до 13.05.2020 г. с оглед неотложните производства в колегията. На председателите на отделения е наредено да отложат насрочените открити съдебни заседания през м. април и първата половина на м. май 2020 г., като същите се насрочат за открити заседания преди съдебната ваканция през 2020 г. Разпоредено е произнасянето в закрити съдебни заседания по възможност да се извършва дистанционно при невъзможност в графика на съдебните състави по дежурство. Указано е изготвените и подписани окончателни съдебни актове да се вписват в срочните книги и присъединяват към деловодната програма и да се публикуват на интернет страницата на съда, а отсрочените от съдебно заседание производства да бъдат насрочени преди образуваните през периода на обявеното извънредно положение. Със същото разпореждане е наредено да се изготвят графици на дежурствата на съдебните помощници в колегията, по един за Първи и по един за Втори поток, както и график за дежурствата на съдебните служители в специализираната администрация в Гражданската колегия на ВКС.

С Разпореждане № 42/09.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид графика на насрочените дела в закрити съдебни заседания по чл. 288 ГПК, за някои съдии от Първо, Трето и Четвърто г. о. на ВКС, които изостават в сравнение с графика на съставите им – съдия Гълъбина Генчева, съдия Геновева Николаева, съдия Албена Бонева, съдия Любка Андонова и съдия Десислава Попколева, е разпоредено на конкретните съдии в Централизираната система за разпределение на делата да бъде вписана допълнителна корекция с увеличение на броя дела, считано от 10.04.2020 г. до 30.04.2020 г.

С Разпореждане № 48/30.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид графика на насрочените дела в закрити съдебни заседания по чл. 288 ГПК, за някои съдии от Първо, Трето и Четвърто г. о. на ВКС, които изостават в сравнение с графика на съставите им – съдиите Владимир Йорданов, Бонка Дечева, Гълъбина Генчева, Светла Бояджиева, Мария Иванова, Александър Цонев, Борис Илиев, Геника Михайлова, Велислав Павков, Албена Бонева, Любка Андонова, Мими Фурнаджиева и Десислава Попколева, е разпоредено на конкретните съдии в Централизираната система за разпределение на делата да бъде вписана допълнителна корекция с увеличение на броя дела, считано от 10.05.2020 г. до 29.05.2020 г., а съдия Драгомир Драгнев е спрял от разпределение за същия период.

С Разпореждане № 43/13.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия е наредено изготвените и подписани съдебни актове, подлежащи на обжалване, да се вписват в срочните книги и присъединяват към деловодната програма, както и да се публикуват на интернет страницата на съда, като съобщения до страните не се изпращат по време на извънредното положение. Също е разпоредено да се отложат насрочените тълкувателни дела на ОСГК и ОСГТК през месеците май и юни 2020 г.

С Разпореждане № 50/14.05.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия във връзка със Заповед № 609/13.05.2020 г. на председателя на ВКС и Правилата и мерките за работа на съдилищата в условия на пандемия, приети с решение на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 15/12.05.2020 г. е разпоредено делата, насрочени за открити съдебни заседания в графици на съдебните състави на Гражданската колегия след 13.05.2020 г. да бъдат разглеждани при спазване на мерките за реда в съдебните зали по т. т. 11, 12, 13, 22, 23 и 24 от Правилата. Разпоредено е по време на обявената епидемична обстановка да се насрочват за разглеждане дела в графици през по-голям времеви интервал с оглед дезинфекциране на залите и недопускане на струпване на голям брой лица в тях; отложените дела да се пренасочват в извънредни съдебни заседания през месеците юни или юли 2020 г. Посочено е, че при обективна невъзможност да се спазват мерките за безопасност може да се отсрочи разглеждането на делата, но отложените дела трябва да се отразят в електронен регистър, като ежемесечно се изпращат справки за

отложените дела до Съдийската колегия на ВСС. Със същото разпореждане се определя график на дежурните състави за неотложни производства за периода 14.05.2020 г. – 12.06.2020 г. Възстановена е дейността по администрирането на делата, предвид отпадането на спрените срокове по ГПК, считано от 14.05.2020 г. Разпоредено е да се изготви график на дежурните съдебни помощници за периода от 14.05.2020 г. до 12.06.2020 г., както и график за разпределение на делата в Гражданската колегия на ВКС и график на дежурствата на служителите в специализираната администрация на Гражданската колегия.

Със Заповед № 615/14.05.2020 г. на председателя на ВКС в изпълнение на т. II от Правилата и мерките за работа на съдилищата в условия на пандемия, приети с решение на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 15/12.05.2020 г., е наредено заместниците на председателя на ВКС и ръководители на колегии да създадат необходимата организация за предоставяне чрез секретарите на колегии до началника на Отдел ИСКСС на информация за делата, които са отсрочени поради обективна невъзможност да се спазват мерките за неразпространение на COVID-19.

Със Заповед № 565/01.04.2020 г. на председателя на ВКС, с оглед своєвременното изготвяне на съдебните актове по обявените за решаване дела във ВКС, е наредено на заместник-председателите на ВКС в срок до 03.04.2020 г. да представят писмен доклад за необявените актове по дела, насрочени и разгледани в открити и закрити съдебни заседания до 31.12.2019 г., както и изготвяне на индивидуалните планове за предаване на забавените съдебни актове до 11.05.2020 г. От ръководителя на колегията е докладвано, че са изготвени всички актове съгласно индивидуалния план в указания срок.

С Разпореждане № 53/27.05.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид графика на насрочените дела в закрити съдебни заседания по чл. 288 ГПК за някои съдии от Първо, Трето и Четвърто г. о. на ВКС, които изостават в сравнение с графика на съставите им, както и липсата на насрочени дела през м. юни 2020 г., за съдиите Владимир Йорданов, Бонка Дечева, Ваня Атанасова, Маргарита Соколова, Светлана Калинова, Светла Димитрова, Светла Бояджиева, Мария Иванова, Александър Цонев, Илияна Папазова, Геновева Николаева, Борислав Белазелков, Борис Илиев, Димитър Димитров, Веска Райчева, Зоя Атанасова, Геника Михайлова, Велислав Павков, Ерик Василев, Албена Бонева, Мими Фурнаджиева, Василка Илиева и Десислава Попколева е разпоредено в Централизираната система за разпределение на делата да бъде вписана допълнителна корекция с увеличение на брой дела, считано от 01.06.2020 г. до 30.06.2020 г.

С Разпореждане № 55/01.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид отсъствието на съдия от колегията поради заболяване и насрочените дела на негов доклад за открити съдебни заседания на 03.06.2020 г., е възложено участие като докладчици на съдиите Димитър Димитров, Десислава Попколева, Любка Андонова и Ерик Василев на мястото на този съдия за обезпечаване

производства по насрочените дела. По образуваните частни производства с докладчици съдия Борис Илиев и съдия Димитър Димитров, с които заседава съдията, за обезпечаване произнасянето по делата е възложено участие на съдия Геника Михайлова като член на състава с Разпореждане № 76/22.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, както и с Разпореждане № 81/10.07.2020 г.

С Разпореждане № 64/24.04.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид производствата при присъединяване на дела в колегията, както и необходимостта от нанасяне на информация в Автоматизираната система за управление на делата (АСУД) на ВКС в секция „Изход на дело“ при присъединените дела при приключване на делото, както и за нуждите на статистиката за отчитане на присъединените дела и необходимостта от предоставяне на актуална информация на страните по присъединените дела, е разпоредено в АСУД за приключване производството по присъединеното или присъединените граждански дела в секция „Съдебни актове“ да се въвежда постановеният съдебен акт с всички реквизити по основното дело, към което е присъединеното дело или са присъединени делата и по който има произнасяне по присъединеното дело или присъединените дела. В секция „Изход на делата“ на присъединеното дело е разпоредено да се нанася част от диспозитива по основното дело, с който съставът се е произнесъл по присъединеното дело, като съдебните секретари съгласуват нанасянето на диспозитива в секция „Изход на делото“ със съдебен помощник, с докладчик или с член на състава по делото. По същия ред е разпоредено да бъдат приключени всички присъединени дела от 01.01.2020 г.

Със Заповед № 650/02.06.2020 г. на председателя на ВКС относно определянето на помощни атестационни комисии е определена комисия в състав: председател – съдия Светла Димитрова, заместник-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, и членове – Аврора Караджова, секретар на Гражданската колегия, и Людмила Иванова, експерт автоматизирани информационни системи, за провеждане избора на помощните атестационни комисии между съдиите от Гражданската колегия.

С Разпореждане № 68/05.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия е разпоредено извършването на електронното разпределение на принципа на случайния подбор за определяне на помощни атестационни комисии (ПАК) да се извършва от Аврора Караджова – секретар на Гражданската колегия, след издадено разпореждане на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия. Разпоредено е да се въведе регистър за завеждане на постъпилите атестационни преписки в Гражданската колегия, както и регистър на издадените разпореждания на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия във връзка с извършването на компютърното разпределение за определяне на членове на ПАК. Указано е протоколът за избор на ПАК и докладчик да се подписва от членовете на

комисията и прилага към всяка атестационна преписка, да се прилагат копие от Заповед № 650/02.06.2020 г. на председателя на ВКС, разпореждането на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за извършване на електронното разпределение и протоколът за избор на ПАК и докладчик, след което преписката да се докладва на докладчика и членовете на комисията за изготвяне на атестацията.

С Разпореждане № 75/19.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия във връзка с необходимостта от създаване на организация за подпомагане работата на помощните атестационни комисии в Гражданска колегия на ВКС е разпоредено да се въведе регистър на завеждане на изходящата кореспонденция на избраните ПАК в Гражданската колегия по постъпилите атестационни преписки в колегията, като към всяка преписка се приложи копие от извлечение по Протокол № 18 от заседание на Съдийската колегия на ВСС от 09.06.2020 г. относно ПАК.

С Разпореждане № 71/12.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаване срока на действие на обявената епидемична обстановка в страната и за организиране работата в Гражданската колегия на ВКС, е удължено действието на Разпореждане № 50/14.05.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия относно графици на дежурствата за съдиите в колегията, съдебните помощници и служителите в специализираната администрация на колегията.

С Разпореждане № 72/16.06.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия са определени заместници при отсъствие на ръководителя на колегията, при ползване на платен годишен отпуск за периода 29.06.2020 г. – 17.06.2020 г., както и своевременно са издадени и последващи разпореждания при отсъствие на ръководителя на колегията: Разпореждане № 107/29.07.2020 г., Разпореждане № 110/30.07.2020 г., Разпореждане № 152/18.09.2020 г., Разпореждане № 222/23.12.2020 г.

С Разпореждане № 82/13.07.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид развилата се в страната епидемична обстановка, както и изготвения в колегията график за ползването на платени годишни отпуски и график на съдиите, които ще бъдат на работа, за периода 16.07.2020 г. до 18.09.2020 г., и необходимостта от обезпечаване на дейността по образуване на постъпващите дела и преписки в Гражданската колегия е утвърден график за ползване на платен годишен отпуск на съдиите от Гражданската колегия на ВКС, както и график на съдиите, които ще бъдат на работа за посочения период. Със същото разпореждане е определен редът за образуване и съхранение на делата в посочения период. Указан е и редът за образуване на частните производство по чл. 282 ГПК, както и редът относно постъпващите касационни производства с искания за спиране на изпълнението на невлезли в сила въззивни решения.

С Разпореждане № 89/20.07.2020 г. и с Разпореждане № 97/22.07.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид утвърдения график за ползване на платени годишни отпуски на съдиите от Гражданската колегия на ВКС за периода от 16.07.2020 г. до 16.09.2020 г., за обезпечаване образуването на постъпващите в Трето гражданско отделение дела са определени заместници на съдия Мария Иванова – председател на Трето гражданско отделение, при ползване от нея на платен годишен отпуск през посочения период.

С Разпореждане № 100/24.07.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид утвърдения график за ползване на платени годишни отпуски на съдиите от Гражданската колегия на ВКС за периода от 16.07.2020 г. до 16.09.2020 г., за обезпечаване образуването на постъпващите в Първо и Второ граждански отделения дела са определени заместници на съдиите Бранислава Павлова – председател на Първо гражданско отделение, и на съдия Емануела Балеvsка – председател на Второ гражданско отделение, при ползване от тях на платен годишен отпуск през посочения период.

С Разпореждане № 109/29.07.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаването на обявената епидемична обстановка в страната до 31.08.2020 г., е утвърден график на дежурните докладчици за периода от 01.08.2020 г. до 31.08.2020 г., които да бъдат на разположение с оглед неотложните производства по реда на ГПК, Семейния кодекс и др. в колегията, като е указано, че дежурните докладчици, на които съставите са непълни поради отсъствие на членовете на състава, предвид ползването на платен годишен отпуск или други обективни причини, да се произнасят в състав, определен между дежурните съдии в деня на произнасяне.

С Разпореждане № 141/28.08.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаването на обявената епидемична обстановка в страната до 30.09.2020 г., е утвърден график на дежурните докладчици за периода от 01.09.2020 г. до 30.09.2020 г., които да бъдат на разположение с оглед неотложните производства по реда на ГПК, Семейния кодекс и др. в колегията, като е указано, че дежурните докладчици, на които съставите са непълни поради отсъствие на членовете на състава, предвид ползването на платен годишен отпуск или други обективни причини, да се произнасят в състав, определен между дежурните съдии в деня на произнасяне.

Със Заповед № 839/21.09.2020 г. на председателя на ВКС на основание взето решение от Пленума на ВКС по Протокол № 23 от 16.09.2020 г., т. т. 1.6, 1.7 и 1.8 за включване в работна група на 5 съдии и съдебни служители от ВКС, определени от председателя на ВКС, която да изготви предложение за всички необходими промени в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), които да бъдат възложени за доработка на изпълнителя по Договор № ВСС/495/16.01.2019 г., е определена работна група, в която е включена съдия Мими Фурнаджиева.

Със Заповед № 839/21.09.2020 г. на председателя на ВКС съдия Мими Фурнаджиева е определена от Гражданската колегия за участие в работна група, която да изготви необходимите промени в ЕИСС.

С Разпореждане № 158/25.09.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия с оглед допълнителното натоварване на съдия Мими Фурнаджиева предвид участието ѝ в работната група по ЕИСС тя е спряна от участие в списъците за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по частни дела за периода от 28.09.2020 г. до 15.10.2020 г.

С Разпореждане № 160/30.09.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаването на обявената епидемична обстановка в страната до 30.10.2020 г., е утвърден график на дежурните докладчици за периода от 01.10.2020 г. до 30.10.2020 г. с оглед обезпечаване на неотложните производства по реда на ГПК, Семейния кодекс и др. в колегията, а с Разпореждане № 162/01.10.2020 г. е утвърден график на дежурните съдебни помощници в Гражданската колегия от 05.10.2020 г. до 30.10.2020 г.

С Разпореждане № 170/14.10.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия с оглед продължаване на участието на съдия Мими Фурнаджиева в работната група за изготвяне на необходимите промени в ЕИСС е продължено нейното спиране от участие в списъка за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по постъпващите в Гражданската колегия на ВКС частни производства за периода от 16.10.2020 г. до 15.11.2020 г.

Със Заповед № 898/21.09.2020 г. на председателя на ВКС са назначени комисии за атестиране на съдебните служители на длъжност „началник отдел“, „ръководител сектор“, „завеждащ служба“ и „секретар на колегия“, като за участие в комисията е определена съдия Светла Димитрова – заместник-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, която е и член на определената комисия за атестиране на съдебните служители от служба „Гражданско съдопроизводство“, като към тази комисия участват и съдия Борислав Белазелков и Аврора Караджова – секретар на Гражданската колегия.

С Разпореждане № 177/28.10.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаването на обявената епидемична обстановка в страната до 30.11.2020 г., е утвърден график на дежурните състави за периода от 01.11.2020 г. до 30.11.2020 г. с оглед обезпечаване на неотложните производства по реда на ГПК, Семейния кодекс и др. в колегията, както и график на дежурните съдебни помощници в Гражданската колегия за същия период.

С Разпореждане № 182/06.11.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за подобряване дейността по постъпващите материали по делата, както и при предоставяне за ползване на делата от страните и на процесуалните им представители, е разпоредено при постъпване на материали по дела, които са насрочени в открито съдебно заседание и които се намират в адвокатската стая, същите да се

изпращат от деловодителите в Гражданската колегия на деловодителя по граждански дела в адвокатската стая, който, свързвайки материалите с делото, го изпраща на съдията – докладчик за произнасяне. Постановеното разпореждане на съдията – докладчик се отразява в деловодната система на съда от деловодителя в адвокатска стая, който изпраща делото на компетентните служители за изпълнение на разпореждането на съдията – докладчик. Със същото разпореждане е указано, че справки по дела, намиращи се в деловодството на Гражданската колегия на ВКС, от страните или техните процесуални представители се извършват в адвокатската стая, като за целта деловодителите по направеното искане за справка изпращат делото по куриер или лично в адвокатската стая за послужване по установения ред във ВКС за ползване на делата. Постъпващите молби в деловодствата на Гражданската колегия с приложени платежни документи за внесени суми се докладват на председателите на отделения или на докладчика по делото от деловодителя с приложена бележка от служител в сектор „Финанси и счетоводство“, удостоверяваща за наличието или не на сумата по сметката на ВКС. Указано е също, че постъпващите молби за спиране изпълнението на невлезли в сила съдебни решения по касационни жалби или молби за отмяна с искане за спиране с приложен документ за внесено обезпечение по сметка на ВКС се окомплектоват от съдебните помощници с бележка от служителя в сектор „Финанси и счетоводство“, удостоверяваща за наличието или не на сумата по сметката на ВКС.

Със Заповед № 926/10.11.2020 г. на председателя на ВКС е наредено да се извърши годишна инвентаризация към 31.12.2020 г. на дълготрайни материални и нематериални активи, активи в употреба, изписани на разход, материални запаси и други активи и пасиви, като контролът по изпълнението на заповедта е възложен на съдия Светла Димитрова – заместник-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия.

С Разпореждане № 190/16.11.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия с оглед продължаване на участието на съдия Мими Фурнаджиева в работната група за изготвяне на необходимите промени в ЕИСС е продължено нейното спиране от участие в списъка за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по постъпващите в Гражданската колегия на ВКС частни производства за периода от 16.11.2020 г. до 16.12.2020 г.

С Разпореждане № 201/27.11.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид удължаването на срока на действие на обявената епидемична обстановка в страната до 31.12.2020 г., е утвърден график на дежурните състави за периода от 01.12.2020 г. до 16.12.2020 г. за произнасяне по неотложни производства по реда на ГПК, Семейния кодекс и др. За периода от 17.12.2020 г. до 31.12.2020 г. определянето на докладчици за произнасяне по неотложни производства в колегията е разпоредено да се извършва чрез електронно разпределение на принципа на случайния подбор между съдиите, които са на работа, като с оглед избягването на струпането на повече хора в един

кабинет е указано, че съдиите, които са на работа в посочения период, не е задължително да присъстват в сградата на съда, като при образуването на неотложни производства разпределеният съдия – докладчик ще бъде уведомен за образуването неотложно производство. Със същото разпореждане е утвърден график на дежурствата на съдебните помощници в Гражданската колегия за периода от 01.12.2020 г. до 31.12.2020 г.

С Разпореждане № 206/07.12.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид факта, че от 31.11.2020 г. са освободени от длъжност 5 съдебни помощници поради класирането им в конкурсите на ВСС, отложен е конкурсът за назначаване на нови съдебни помощници и е затруднена работата на съдебните помощници, тъй като са в намален състав, за осъществяване на равномерно подпомагане работата на съдиите в Гражданската колегия е разпоредено по възможност съдиите в колегията да възлагат на съдебните помощници търсене на съдебна практика и проекти по неотложни производства. Разпоредено е дежурните съдебни помощници да извършват проверка за предпоставките за образуване на производства пред Гражданската колегия на ВКС, както и да изготвят проекти за съдебни актове по молби за спиране на изпълнението на невлезли в сила съдебни актове, по молби за спиране на изпълнението на влезли в сила актове и други проекти по неотложни производства. На съдебните помощници в Гражданската колегия са разпределени допълнителни съдии, които персонално да подпомагат, предвид напусналите съдебни помощници и необходимостта от равномерно подпомагане работата на всички съдии в колегията.

С Разпореждане № 212/14.12.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид докладване на съдиите – докладчици дела с попълнен състав, предвид изключване на съдии, участващи в предишни производства, е разпоредено на съдебните секретари в Гражданската колегия след образуване на делата от председателите на отделения да извършват проверка от разпореждането за образуването на делото и определения докладчик дали предварително изключените съдии са членове на състава по вече образуваното дело. Разпоредено е след констатиране на наличие на пречка за участие на изключените съдии като докладчици, но определени като членове на състава, делото да се докладва на ръководителя на колегията за издаване на разпореждане за извършване на електронно разпределение за определяне на друг член на състава по образуваното дело.

С Разпореждане № 215/16.12.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия с оглед продължаване на участието на съдия Мими Фурнаджиева в работната група за изготвяне на необходимите промени в ЕИСС е продължено нейното спиране от участие в списъка за случайно разпределение за определяне на докладчик и член на състав по постъпващите в Гражданската колегия на ВКС частни производства за периода от 16.12.2020 г. до 16.01.2021 г.

Със Заповед № 1024/18.12.2020 г. на председателя на ВКС е наредено да се извърши пълна годишна инвентаризация в деловодствата на

Върховния касационен съд в периода от 04.01.2021 г. до 15.01.2021 г., като се изготвят за трите колегии официални описи на наличните висящи към 31.12.2020 г. дела, като инвентаризацията приключи с доклад от секретарите на колегиите, представен на председателя на ВКС. Контролът по изпълнението на заповедта е възложен на заместниците на председателя на ВКС.

Постъпилите в Гражданската колегия на ВКС молби за връщане на погрешно постъпили суми за държавни такси по сметката на ВКС или за прехвърляне на погрешно преведени суми за обезпечения в сметката за държавни такси на ВКС са докладвани своевременно на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия за разпореждане, като са издадени и конкретни разпореждания от ръководителя на колегията: Разпореждане № 6/17.01.2020 г., Разпореждане № 29/04.03.2020 г., Разпореждане № 146/11.09.2020 г., Разпореждане № 180/03.11.2020 г., Разпореждане № 188/13.11.2020 г., Разпореждане № 189/13.11.2020 г.

По представена докладна записка с вх. № А-80/05.02.2020 г. от Мария Михайлова – и. ф. главен счетоводител, за непотърсени в законоустановения срок суми по набирателната сметка на ВКС е издадено Разпореждане № 13/06.02.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Търговската колегия и на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, с което е разпоредено да се преведат от набирателната сметка на ВКС в транзитната сметка на съда за трансфер към ВСС сумите, внесени в набирателната сметка за периода 2005 г. и 2006 г. по граждански и търговски дела.

По представена докладна записка с вх. № А-593/22.12.2020 г. от Зорница Манолова – и. ф. главен счетоводител на ВКС, за непотърсени в законоустановения срок суми по набирателната сметка на ВКС е издадено Разпореждане № 223/23.12.2020 г. от заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, с което е разпоредено да се преведе от набирателната сметка на ВКС в транзитната сметка на съда за трансфер към ВСС сума, внесена като обезпечение на 22.11.2005 г. по гражданско дело.

И през 2020 г. продължава да действа Разпореждане № 176/27.12.2018 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, с което са въведени коефициенти за фактическа и правна сложност при образуването на делата в Първи поток на Гражданската колегия, като коефициент 1 за образуване на дела се поставя при постъпване на една касационна жалба, коефициент 2 – при образуване на дела с приложения, при постъпване на две касационни жалби, при образуване на дела по искове по чл. 108 от Закона за собствеността със съединени облигационни искове и при образуване на дела по искове по чл. 440 ГПК, а коефициент 3 се поставя при образуване на дела с три и повече касационни жалби, при образуване на дела по искове за делба, съединени с искове по чл. 30 от Закона за наследството, при образуване на дела по искове за делба, втора фаза, с искове по сметки, подлежащи на касационно

обжалване. През 2020 г. постъпилите дела с коефициент 1 са 606 бр., с коефициент 2 са 180 бр., а с коефициент 3 са 54 бр.

През 2020 г. продължава да се изпълнява Заповед № 2631/23.12.2016 г. на председателя на ВКС, с която заместниците на председателя и ръководители на колегии са задължени да водят регистър на отводите по чл. 22, ал. 1, т. 6 ГПК, считано от 01.01.2017 г. Във връзка с решение на ВСС по Протокол № 42/23.07.2015 г., с което на административните ръководители на съдилищата е указано предприемане на мерки с цел преодоляване на случаите на неоснователни или немотивирани отводи, на секретаря на колегията, съгласувано със съдебен помощник, е възложено да продължи дейността и да актуализира в електронен формат отводите по чл. 22, ал. 1, т. 6 ГПК, както и да поддържа и съхранява класьор с копия от определенията (разпорежданията) по чл. 22, ал. 1, т. 6 ГПК.

Със Заповед № 974/24.06.2015 г. на председателя на ВКС са утвърдени Правила за насрочване на делата в Гражданска колегия и Търговска колегия на ВКС, насочени към осигуряване еднаква месечна натовареност на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на ВКС. И през 2020 г. съгласно Правилата месечно на всеки съдия са насрочвани по три закрити заседания и не по-малко от едно открито заседание, като в едно закрито заседание се насрочват по три дела, а в открито заседание – по три дела на съдия, за да се осигури еднаква месечна натовареност на съдиите от Гражданската колегия на ВКС, както е регламентирано със Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС, която действа и през отчетния период.

Делата по Закона за кадастъра и имотния регистър и през 2020 г. продължават да се разпределят между съдиите от Първо и Второ граждански отделения, делата по Закона за адвокатурата, Закона за нотариусите и нотариалната дейност и Закона за частните съдебни изпълнители се разпределят между съдиите от Трето и Четвърто граждански отделения, делата по ЗОПДИППД (отм.) и ЗОПДНПИ се разпределят между съдиите от Трето и Четвърто граждански отделения. И през 2020 г. в програмата за разпределение на делата на случаен принцип продължава да действа механизмът за изравняване на натовареността на съдиите в рамките на календарната година по постъпващите в Гражданската колегия дела по ЗКИР, ЗА, ЗННД, ЗЧСИ, ЗОПДИППД (отм.) и ЗОПДНПИ.

В изпълнение на Заповед № 143/02.02.2017 г. на председателя на ВКС за регламентиране на отговорностите по администриране на вътрешните актове на съда е разпоредено да се поддържат и съхраняват хронологично подредени регистри, отделно за всяка от трите колегии на ВКС, на всички писмени разпореждания на председателите на колегии, свързани с организацията на работа, като в Гражданската колегия през 2020 г. са постановени 223 разпореждания на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Гражданската колегия.

През 2020 г. продължава създадената организация на работа на съдебните помощници, които подпомагат съдиите от Гражданската колегия в правораздавателната им дейност, изразяваща се в проверка на редовността на постъпващите книжа, както и с персонално подпомагане на съдиите от колегията чрез изготвяне на проекти за съдебни актове, проучване на правната доктрина и съдебната практика и изпълнение на други задачи във връзка с разглежданите дела, възложени от съдиите, на които са определени да помагат. Към 31.12.2020 г. в Гражданската колегия работят 10 съдебни помощници, като непълният състав е поради това, че от 31.11.2020 г. 5 съдебни помощници са освободени от длъжност заради класирането им в конкурсите на ВСС и е отложен конкурсът за назначаване на съдебни помощници.

б) Брой на образуваните дела и средна натовареност на съдиите от Гражданската колегия

Данните са посочени в Справка 6.1 за Гражданската колегия от приложенията към отчетния доклад.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Отдел "ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, КОМУНИКАЦИЯ И СЪДЕБНА СТАТИСТИКА"
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА 2020 г. Справка 6.1
Индивидуални параметри за магистратите - движение на делата

1 / 3

ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ - ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2020 - 31.12.2020 . Справка 6.1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

Магистрат	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7	6.8	6.9	6.10	6.11	6.12	6.13	6.14	6.15	6.16	6.17	6.18	6.19	6.20	6.21	6.22	6.23.1	6.23.2	6.23.2	6.23	6.24	6.25
Светла Димитрова	26	0	26	32	0	32	9	0	9	227	31	25	4	0	4	38	0	38	20	0	20	1	8	43	0	51	10	33
Емануела Балева	31	0	31	41	0	41	11	0	11	186	46	36	1	0	1	48	0	48	24	0	24	3	12	59	2	73	14	48
Бранислава Павлова	30	0	30	37	0	37	10	0	10	179	37	28	2	0	2	40	0	40	27	0	27	2	9	49	1	59	14	44
Мария Иванова	36	1	37	55	0	55	18	0	18	193	43	31	6	0	6	55	0	55	36	1	37	2	13	85	0	98	16	50
Борислав Белазелков	20	3	23	49	0	49	13	3	16	191	31	23	3	0	3	39	3	42	31	0	31	1	11	51	2	64	17	38
Симеон Чаначев	55	13	68	62	37	99	10	23	33	236	68	70	6	4	10	79	34	113	36	15	51	2	9	133	3	145	6	68
Маргарита Соколова	34	7	41	57	25	82	13	15	28	176	58	57	3	2	5	64	26	90	26	6	32	1	10	93	0	103	13	55
Веска Райчева	33	6	39	65	38	103	15	24	39	200	57	57	10	2	12	70	38	108	28	6	34	2	18	121	0	139	20	59
Пламен Стоев	35	6	41	55	26	81	10	12	22	189	61	68	5	0	5	68	27	95	23	6	29	1	8	101	0	109	9	59
Дияна Ценева	45	6	51	54	26	80	16	16	32	165	56	52	1	0	1	59	26	85	41	6	47	3	16	114	0	130	26	59
Бойка Стоилова	54	7	61	66	34	100	23	18	41	231	60	52	5	4	9	71	31	102	52	10	62	8	20	125	0	145	34	65
Светлана Калинова	36	7	43	56	24	80	22	19	41	3	58	41	5	1	6	64	24	88	27	8	35	3	20	111	1	132	25	62
Гълъбина Генчева	24	5	29	68	27	95	23	17	40	182	52	44	3	1	4	60	28	88	32	4	36	7	23	104	6	133	30	45
Снежанка Николова	46	5	51	56	26	82	14	16	30	1	56	55	4	2	6	62	29	91	41	2	43	5	14	106	1	121	19	64
Марио Първанов	42	12	54	64	34	98	12	21	33	209	51	50	3	5	8	57	34	91	51	12	63	2	12	99	0	111	22	61
Емил Томов	44	10	54	66	33	99	16	19	35	206	64	65	6	4	10	75	35	110	35	11	46	4	13	118	2	133	18	65
Албена Бонева	17	6	23	78	35	113	18	29	47	196	42	35	6	3	9	53	38	91	45	3	48	1	12	130	18	160	22	52

Бонка Дечева	33	2	35	62	23	85	14	15	29	2	57	53	5	0	5	63	24	87	33	1	34	4	12	106	0	118	21	58
Светла Бояджиева	45	13	58	66	33	99	20	22	42	3	63	60	3	4	7	72	37	109	39	8	47	9	20	131	1	152	30	63
Жива Декова	53	13	66	64	34	98	8	25	33	3	52	53	7	6	13	61	38	99	57	8	65	1	7	127	2	136	14	65
Мими Фунаджиева	46	13	59	69	23	92	19	22	41	158	58	47	2	5	7	63	32	95	53	5	58	8	19	117	3	139	30	57
Камелия Маринова	41	3	44	54	26	80	29	22	51	193	62	41	3	1	4	68	28	96	28	2	30	6	28	108	6	142	39	62
Здравка Първанова	44	8	52	55	24	79	8	7	15	3	64	71	6	3	9	72	23	95	28	9	37	0	5	114	0	119	11	64
Василка Илиева	61	15	76	66	32	98	22	22	44	7	73	69	6	5	11	85	39	124	43	8	51	5	20	133	0	153	22	61
Теодора Гроздева	33	1	34	53	23	76	22	11	33	9	62	51	3	2	5	67	22	89	20	2	22	4	23	94	2	119	26	57
Илианя Папазова	36	11	47	62	36	98	18	29	47	5	56	57	6	1	7	68	43	111	31	4	35	3	18	136	3	157	19	64
Зоя Атанасова	42	8	50	63	37	100	10	28	38	54	43	43	7	4	11	53	39	92	50	6	56	3	8	119	7	134	20	58
Велислав Павков	27	9	36	71	35	106	16	25	41	90	63	64	3	2	5	68	42	110	29	2	31	2	15	122	1	138	20	56
Веселка Марева	40	3	43	59	24	83	25	9	34	6	62	55	4	2	6	71	24	95	28	4	32	3	24	109	4	137	26	61
Борис Илиев	23	9	32	69	35	104	15	28	43	22	52	58	2	4	6	64	43	107	28	1	29	3	15	126	5	146	20	61
Боян Цонев	48	10	58	64	36	100	28	19	47	3	56	45	10	6	16	74	34	108	41	12	53	2	27	125	24	176	39	69
Маргарита Георгиева	40	10	50	62	36	98	17	17	34	158	53	46	10	5	15	68	27	95	36	16	52	9	16	119	0	135	27	65
Драгомир Драгнев	41	7	48	64	34	98	21	23	44	0	62	57	8	2	10	72	39	111	33	2	35	2	23	142	3	168	24	65
Владимир Йорданов	38	7	45	58	24	82	16	10	26	130	73	70	3	3	6	78	24	102	19	7	26	5	16	108	4	128	21	59
Геника Михайлова	33	10	43	68	35	103	24	27	51	159	54	48	6	2	8	68	39	107	33	7	40	1	24	115	1	140	20	57
Димитър Димитров	64	18	82	65	34	99	21	28	49	138	54	49	7	7	14	67	45	112	62	7	69	1	19	127	6	152	22	54
Любка Андонова	13	3	16	72	35	107	19	21	40	197	40	33	7	7	14	50	37	87	46	2	48	3	19	95	9	123	25	50
Даниела Стоянова	61	11	72	65	35	100	17	25	42	153	68	65	13	6	19	87	39	126	39	7	46	0	14	148	3	165	8	64
Гергана Никова	54	9	63	56	26	82	20	14	34	139	60	59	3	2	5	67	31	98	44	4	48	6	18	124	2	144	27	62
Майя Русева	40	8	48	61	31	92	17	23	40	195	60	54	5	5	10	70	34	104	29	5	34	5	17	115	0	132	23	65
Ерик Василев	37	10	47	64	34	98	20	20	40	213	59	57	5	3	8	69	36	105	33	7	40	1	17	125	1	143	22	59
Геновева Димитрова	11	8	19	84	35	119	13	22	35	2	45	48	9	6	15	59	39	98	38	5	43	2	12	117	1	130	14	48
Ваня Атанасова	34	10	44	54	26	80	15	17	32	175	55	56	1	1	2	61	29	90	26	7	33	4	13	110	1	124	21	55
Александър Цонев	41	13	54	70	37	107	18	21	39	5	56	46	8	12	20	65	40	105	44	10	54	3	17	125	3	145	22	63
Розинела Янчева	34	10	44	57	24	81	7	13	20	186	63	72	5	5	10	71	31	102	21	2	23	2	6	125	5	136	9	70
Емилия Донкова	48	10	58	53	24	77	16	19	35	190	67	61	3	2	5	72	29	101	30	5	35	4	16	122	5	143	23	65
Филип Владимиров	52	15	67	64	33	97	21	26	47	226	80	77	7	3	10	92	42	134	25	6	31	6	19	141	9	169	22	66
Десислава Попколева	0	0	0	69	27	96	6	11	17	134	16	20	4	4	8	24	21	45	46	6	52	1	4	62	3	69	12	31
Диана Хитова	2	0	2							0									2	0	2							
Олга Керелска	1	0	1							0																		
Стоил Сотиров	31	6	37	1	1	2	5	2	7	33	17	17	1	0	1	21	4	25	9	1	10	0	5	23	0	28	3	1
Златка Русева	1	6	7							0									0	6	6	0	2	0	2	0	2	
Светла Цачева	14	6	20							0									3	3	6	0	0	2	0	2	2	0
Цена Георгиева	0	1	1							0																		
Общ:	1870	390	2260	2925	1317	4242	800	855	1655	5961	2676	2491	245	148	393	3112	1427	4539	1701	277	1978	156	744	5356	150	6250	999	2782

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС са образувани 4242 броя нови дела. Постъпилите преписки са 4967 броя, от които 725 бр. са прекратени. В сравнение с 2019 г. образуваните дела са намалели със 748 бр. (2019 г. – 4990 бр. дела), в сравнение с 2018 г. намалението е със 763 бр. (2018 г. – 5005 бр. дела). За сравнение – през 2019 г. постъпилите в Гражданската колегия преписки са 5809 бр., от които прекратените са 819 бр. През 2018 г. постъпилите преписки са 5893 бр., от които прекратени са 888 бр. В сравнение с 2019 г. намалението на преписките е с 842 бр., а в сравнение с 2018 г. намалението е с 926 бр.

Конкретно новопостъпилите касационни граждански дела през 2020 г. са 2925 бр., като намаляват в сравнение с 2019 г. с 432 бр. дела, в сравнение с 2018 г. – с 459 бр. касационни дела, с 2017 г. – със 740 бр. Очертава се равномерен темп на намаляване на образуваните касационни дела в колегията.

Частните производства, постъпили през периода, са 1317 бр., като намаляват с 316 бр. в сравнение с 2019 г., когато са 1633 бр. В сравнение с 2018 г., когато са 1621 бр., намаляват с 304 бр., а в сравнение с 2017 г. (1592 бр.) намаляват с 475 частни дела. Наблюдава се относително намаляване на образуваните частни производства в Гражданската колегия на ВКС.

През 2020 г. четиримата председатели на отделения в колегията са постановили общо 725 разпореждания за връщане на преписки, образувани по нередовни или недопустими жалби, изпратени до ВКС.

Средната натовареност на съдиите в Гражданската колегия на ВКС през 2020 г., предвид свършените дела (4540 бр. дела), се определя средно на 95 бр. дела на съдия при 48 съдии в края на 2020 г., като съставът се

запазва през цялата година: м. януари 2020 г. – 48 съдии, от 01.03.2020 г. е освободен от длъжност съдия Стоил Сотиров, а от 02.03.2020 г. е командирована съдия Десислава Попколева от Софийския градски съд и съдиите са отново 48 броя.

През отчетния период всеки съдия от Гражданската колегия участва в разглеждането средно на 285 дела, като е докладчик средно на по 95 свършени дела. На отделен съдия от колегията през отчетния период в тричленен състав е възложено да докладва средно по 88 новообразувани през годината и заварени от предходната година дела (в сравнение с 2019 г. – средно 153 бр. дела на съдия, в сравнение с 2018 г. – средно 163 бр. дела на съдия), в смесен петчленен състав е възложено да докладва по едно дело, а като член на състав в съвместни петчленни състави на ВКС и ВАС – средно по 1 или 2 дела на съдия.

Към 01.01.2020 г. общият брой на несвършените от предходен период дела е 2260, т. е. несвършените към 01.01.2020 г. дела са приблизително 53% спрямо новообразуваните през 2020 г. дела. Общият брой на делата за разглеждане в Гражданската колегия за периода 01.01.2020 г. – 31.12.2020 г. е 6502, за сравнение – 7362 бр. дела за 2019 г., 7478 бр. дела за 2018 г., 7921 бр. дела за 2017 г. и 7859 бр. дела за 2016 г.

в) Видове образувани дела

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС са образувани общо 4242 нови дела, от които 39 бр. са образувани пред смесен петчленен състав на ВКС и ВАС (в сравнение с 2019 г. – 57 бр.), а пред тричленен състав – 4203 броя. Образуваните през 2020 г. дела по видове са: граждански дела (по касационни жалби и молби за отмяна) – 2925 бр., частни производства – 1317 броя.

В Първо отделение на Гражданската колегия през 2020 г. са образувани 694 дела, във Второ отделение – 675 дела, в Трето отделение – 1377 дела, в Четвърто отделение – 1457 дела, а пред петчленен смесен състав – 39 бр. дела.

г) Разпределени дела по текст на образуване

През 2020 г. постъпилите дела в Гражданската колегия на ВКС са разпределяни съгласно действащата в колегията специализация на двата потока, установена с оглед на вида и характера на делото. Намаление е налице по отношение на следните видове дела: делби по чл. 34 ЗС; делба на наследство по чл. 69 ЗН; ревандикационен иск по чл. 108 ЗС; спор за материално право на собственост върху земеделски земи – чл. 14, ал. 4 ЗСПЗЗ; иск за непълноти и грешки в кадастралната карта и кадастралните регистри, свързани със спор за материално право – чл. 53, ал. 2 ЗКИР; частни жалби по чл. 274, ал. 2 ГПК; частни касационни жалби по чл. 274, ал. 3 ГПК; отмяна на влезли в сила решения – чл. 303 ГПК; поправка на очевидна фактическа грешка – чл. 247 ГПК; иск за обявяване на предварителен договор за окончателен – чл. 19, ал. 3 ЗЗД; нищожност – чл. 26 ЗЗД; непозволено увреждане – чл. 45 ЗЗД; обективна отговорност за

деликт при или повод извършване на работа – чл. 49 ЗЗД; неоснователно обогатяване – чл. 55 ЗЗД; иск за обезщетение на неползващия съсобственик – чл. 31, ал. 2 ЗС; отменителен иск по чл. 135 ЗЗД; иск за обезщетение за трудова злополука и професионална болест – чл. 200 КТ; иск за признаване уволнението за незаконно – чл. 344, ал. 1 КТ; иск за родителски права след развода – чл. 59 СК; спор относно родителски права – чл. 127 СК; обжалване на решение на Висшия адвокатски съвет – чл. 7 ЗАДв; иск за отговорност за вреди, причинени от правозащитните органи – чл. 2 ЗОДОВ и др.

Увеличение има на следните видове дела: установителен иск по чл. 124, ал. 1 ГПК; негаторен иск по чл. 109 ЗС; възстановяване на запазена част – чл. 30 ЗН; нищожност и недопустимост на съдебно решение – чл. 270 ГПК; спиране на изпълнението на влязло в сила решение – чл. 309 ГПК; иск за изпълнение или обезщетение при неизпълнение – чл. 79, ал. 1 ЗЗД; неустойка – чл. 92 ЗЗД; отмяна на дарение – чл. 227 ЗЗД; иск за съществуване на вземането – чл. 422 ГПК; иск за оспорване на вземането – чл. 439 ГПК; обжалване на решение на дисциплинарната комисия на Камарата на частните съдебни изпълнители – чл. 73 ЗЧСИ; иск за установяване на дискриминация – чл. 71 ЗЗДискр; иск за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност – чл. 74 ЗОПДНПИ и др.

Среден брой дела, разпределени на съдия от Гражданската колегия за 2017 г., 2018 г., 2019 г. и 2020 г.

	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Първо гражданско отделение				
Касационни пр. (общо)	752	594	576	493
Частни пр. (общо)	249	215	223	201
Ср. бр. кас. дела	83,56	66	64	54,78
Ср. бр. ч. пр.	31,12	26,88	27,88	25,12
Второ гражданско отделение				
Касационни пр. (общо)	672	587	608	478
Частни пр. (общо)	229	223	240	197
Ср. бр. кас. дела	74,66	73,38	67,55	53,11
Ср. бр. ч. пр.	32,71	31,86	30	24,63
Първи поток				
Ср. бр. кас. дела	79,11	69,47	65,77	53,94
Ср. бр. ч. пр.	31,86	29,2	28,94	24,88
Трето гражданско отделение				
Касационни пр. (общо)	1018	1031	1061	928
Частни пр. (общо)	512	537	582	449
Ср. бр. кас. дела	67,86	73,64	70,73	61,87
Ср. бр. ч. пр.	36,57	44,75	44,77	34,54
Четвърто гражданско отделение				

Касационни пр. (общо)	1163	1080	1055	987
Частни пр. (общо)	602	646	588	470
Ср. бр. кас. дела	77,53	72	70,33	65,8
Ср. бр. ч. пр.	43	46,14	42	33,57
Втори поток				
Ср. бр. кас. дела	72,7	72,79	70,53	63,83
Ср. бр. ч. пр.	39,78	45,5	43,33	34,03
Гражданска колегия на ВКС				
Ср. бр. кас. производства	76,35	73,56	69,94	60,93
Ср. бр. ч. производства	35,37	39,54	37,98	30,62
Среден брой дела	109,52	108,80	103,96	88,38

Изводът, който следва от посочената справка, е за намаляване на броя на постъпилите касационни дела и частните производства, което е в резултат на епидемичната обстановка в страната, спирането на сроковете за обжалване по ГПК, налагането на ограничителни мерки в съдилищата и др.

И през 2020 г. средно на съдия в Първи поток броят на касационните производства е по-малък от средния брой касационни дела на съдия във Втори поток, предвид специализацията в разпределението на делата в Гражданската колегия. Освен това средно на съдия във Втори поток частните производства са значително по-голям брой от средния брой на частни дела, разпределени на съдия в Първи поток с оглед разпределението и на частните производства по материя.

За сравнение, средният брой на разпределените на съдия от Гражданската колегия на ВКС частни производства през 2020 г. е 30,62 бр., през 2019 г. е 37,98, през 2018 г. – 39,54 бр., през 2017 г. – 35,37 бр., през 2016 г. – 34,41 бр. Налице е намаление, но следва да се вземе предвид и фактът, че председателите на отделения и ръководителят на Гражданската колегия не разглеждат частни производства.

Независимо от намалението на броя на постъпилите и образувани касационни и частни дела съдиите от Гражданската колегия на ВКС през 2020 г. работят отговорно, качествено и при спазване на разумните срокове за разглеждане на делата въпреки извънредната епидемична ситуация в страната.

Предвид обстоятелството, че голям брой образувани граждански дела – касационни и частни производства (1960 дела), през 2020 г. не са приключили в рамките на отчетния период, от направения анализ следва изводът, че отново на дневен ред възниква необходимостта от разкриване на по един съдебен състав в двата потока, за което има шатен ресурс. Тази промяна безспорно ще допринесе за по-малък брой неразгледани дела в края на отчетния период, както е посочено и в годишния доклад за 2019 г.

3. Проведени заседания и приключени дела

а) Проведени открити съдебни заседания

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС са проведени 1000 открити съдебни заседания (през 2019 г. – 1061) и 2782 закрити съдебни заседания (през 2019 г. – 2987).

През отчетния период съдиите от Гражданската колегия на ВКС участват като докладчици средно в 21 открити съдебни заседания и като членове на състав средно в 42 заседания. В закрити съдебни заседания участват като докладчици средно в 58 заседания (през 2019 г. – в 62 закрити заседания), а като членове на състав средно в 116 заседания (през 2018 г. – в 148 заседания, а през 2017 г. – средно в 120 закрити заседания).

По 56 брой дела съдиите от Гражданската колегия на ВКС участват като членове на смесен петчленен състав по дела за спор за подсъдност, образувани във Върховния административен съд.

Не са установени случаи на неоснователно отлагане на делата от съставите на Гражданската колегия на Върховния касационен съд. От проведените заседания по обективни причини са отложени 156 дела, което представлява около 16% от общия брой на проведените в колегията открити съдебни заседания, което се дължи на принудителното отлагане за друга дата на насрочените дела заради обявената извънредна обстановка в страната.

б) Свършени дела

През отчетния период са свършени общо 4540 дела (с 541 дела по-малко от предходната 2019 г.), като следва да се имат предвид обявеното извънредно положение в страната, затварянето на съдилищата, отлагането на делата, както и ограничението в броя на насрочените дела за открито и закрито съдебно заседание на съдия съобразно Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС. Свършените касационни дела през периода са 3108 бр. (през 2019 г. – 3522 бр.), а свършените частни производства са 1432 бр. (през 2019 г. – 1559 бр.). Свършените дела със съдебен акт по същество са 1655 бр. (1968 бр. са през 2019 г.), от които касационните дела със съдебен акт по същество са 797 бр., а свършените частни производства със съдебен акт по същество са 858 бр. Делата, разгледани по реда на чл. 288 ГПК, са общо 2672 бр., като процентът на допуснати до касационно разглеждане дела е приблизително 23%. Високият процент на недопуснати до касационно разглеждане дела, както и през 2019 г., е обусловен от активната тълкувателна дейност на ВКС, както и от постановени по реда на чл. 290 и сл. ГПК съдебни решения, в които са дадени отговори на поставени правни въпроси от материално и процесуално естество, предмет на делата, по които е било допуснато касационното обжалване, в резултат на което във все по-голяма степен актовете на въззивните съдилища са съобразени както със задължителната, така и с установената по реда на чл. 290 ГПК съдебна практика на касационната инстанция.

През 2020 г. в Гражданската колегия са постановени 6251 съдебни акта, средно 130 бр. на съдия (през 2019 г. – 7015 бр.), от които 745 броя решения, 5356 броя определения и 150 броя разпореждания от съставите на Гражданската колегия на ВКС.

От 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. в Първо отделение на Гражданската колегия общо свършените дела са 749 броя, във Второ отделение – 808 броя, в Трето отделение – 1486 броя, в Четвърто отделение – 1443 броя. Общо решените в петчленен състав са 54 броя дела.

Към 01.01.2020 г. несвършените дела в Гражданската колегия са 2260 броя, което представлява приблизително 35% от общия брой – 6502 дела, висящи в началото на периода и образувани през същия период в колегията. Наблюдава се намаление на несвършените дела в началото на отчетния период – 2260 бр., в сравнение с 2019 г. – 2372 бр. несвършени дела, което се дължи на усърдната работа на съдиите. В края на годината броят на несвършените дела е намален – 1960 бр., в сравнение с края на 2019 г., когато тези дела са 2260 броя. Това обективно е обусловено както от намаления брой дела, разглеждани в едно заседание съгласно Заповед № 839/18.05.2016 г. на председателя на ВКС, така и от добросъвестната работа на съдиите в Гражданската колегия на ВКС.

в) Срочност на изготвяне на касационните съдебни актове

Периодично по заповед на председателя на ВКС през 2020 г. са изисквани справки за неприключилите производства в разумния тримесечен срок, считано от датата на съответното открито или закрито заседание. Извън този срок има незначителен брой дела, които в тримесечния срок след края на отчетния период са приключени.

4. Дейност по уеднаквяване на съдебната практика. Прозрачност на правораздаването

а) Постановени през 2020 г. тълкувателни решения от Общото събрание на Гражданската колегия

През 2020 г. е прието Тълкувателно решение № 1/2018 г. от 04.06.2020 г. по Тълкувателно дело № 1/2018 г. за уеднаквяване на съдебната практика по следния правен въпрос: „Какво е правното значение на изтичането на срока за проверка по чл. 15, ал. 2 ЗОПДИППД (отм.), съответно по чл. 27, ал. 1 и 2 ЗОДНПИ (отм.) и чл. 112, ал. 1 и 2 ЗПКОНПИ, за възникването надлежното упражняване и съществуването на правото на иск и на материалното право на държавата за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност и на незаконно придобито имущество, т. е. преклузивен или инструктивен е предвиденият в чл. 15, ал. 2 от ЗОПДИППД (отм.), съответно по чл. 27, ал. 1 и 2 ЗОДНПИ (отм.) и чл. 112, ал. 1 и 2 ЗПКОНПИ срок за извършване на проверки и събиране на доказателства за установяване на произхода и местонахождението на имущество, за което има данни, че е придобито пряко или косвено от престъпна дейност, и съответно допустимо ли е образуване на производство по чл. 28 ЗОПДИППД (отм.), чл. 74 ЗОДНПИ (отм.) и чл. 153 ЗПКОНПИ след изтичане на този срок?“.

Общото събрание на Гражданската колегия през отчетния период

прие и Тълкувателно решение № 2/2019 г. от 25.11.2020 г. по Тълкувателно дело № 2/2019 г. по въпроса: „Допустима ли е молба по реда на ЗЗДН за съдебна защита срещу нов акт на домашно насилие, следващ по време издадена в полза на същото пострадало лице заповед за защита по чл. 15, ал. 2 ЗЗДН, с която спрямо същия ответник/извършител е наложена мярка по чл. 5 ЗЗДН, чийто срок не е изтекъл?“.

б) Прието определение от ОСГК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС

През отчетната година е прието определение за отклоняване на искането по Тълкувателно дело № 1/2019 г. на ОСГК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС, по описа на ВАС, по въпроса: „В хипотезите на чл. 10, ал. 2, респ. на чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ дължи ли ищецът разноски за юрисконсултско възнаграждение, когато юридическото лице – ответник по иска съгласно чл. 205 АПК е представлявано в съдебното производство от юрисконсулт?“.

На 06.02.2020 г. Общото събрание на съдиите от Гражданската колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС прие решение за отклоняване на искането, по което е образувано тълкувателното дело, заради законодателна промяна. На 27.11.2020 г. е гласувано и прието определение за отклоняване на искането, предстои обявяването му.

в) Постановено определение от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС

През отчетната година е прието определение за отклоняване на искането, по което е образувано Тълкувателно дело № 2/2015 г. на Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС, по описа на ВКС, по въпроса: „По кой процесуален ред и пред кой съд следва да се разгледа искът за отговорността на държавата за вреди, причинени от нарушение на правото на Европейския съюз?“.

На 06.02.2020 г. Общото събрание на съдиите от Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС прие решение за отклоняване на искането по въпроса като недопустимо. На 27.11.2020 г. е гласувано и прието определение за отклоняване на искането.

С Определение № 1 от 25.03.2021 г., постановено по Тълкувателно дело № 2/2015 г., искането за приемане на тълкувателно постановление по поставения въпрос е отклонено с оглед на настъпила законодателна промяна.

г) Образувани през 2020 г. тълкувателни дела пред Общото събрание на Гражданската колегия

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 1/2020 г. по въпроса: „При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерството на

вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба) или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове?“.

Делото е спряно, предвид произнасяне на Съда на Европейския съюз по направено преюдициално запитване от Районен съд – Луковит.

През 2020 г. в Гражданската колегия на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 2/2020 г. по следния въпрос (след преформулиране в закрито заседание): „Допустимо ли е и при какви предпоставки съдът да допусне по реда на Закона за гражданската регистрация промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален?“.

По делото е прието искане от ОСГК за сезиране на Конституционния съд на Република България.

Тълкувателно дело № 3/2020 г. на ОСГК е образувано по въпроса (след прередактиране в закрито заседание): „При иск по чл. 108 ЗС, предявен от съсобственик срещу друг съсобственик за идеална част от съсобствен недвижим имот, може ли и в кои случаи съдът да уважи искането за предаване владението върху претендираната идеална част?“.

Предстои провеждането на открито и закрито заседание за обсъждане и приемане на доклада по делото.

д) Образувани през 2020 г. тълкувателни дела пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии

Тълкувателно дело № 1/2020 г. на ОСГТК е образувано с разпореждане от 16.01.2020 г. на председателя на Върховния касационен съд по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на тълкувателно решение по въпроса: „Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор, или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?“.

По делото е приет доклад и предстои изработването на мотивите и приемането в цялост на проекта за тълкувателно решение.

Тълкувателно дело № 2/2020 г. на ОСГТК е образувано по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет по следните правни въпроси: „1. При направено възражение за прихващане (съдебна компенсация) от кой момент се смятат погасени двете насрещни вземания, когато едно от тях или и двете са спорни/неликвидни, респективно от кой момент поражда действие съдебното възражение за прихващане? 2. При произнасяне на съда (с уважаване, съответно отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска? 3. При

уважаване на възражението в хипотезата на т. 2 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?“.

По делото е приет доклад и предстои изработването на мотивите и приемането в цялост на проекта за тълкувателно решение.

С разпореждане от 22.02.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 3/2020 г. на ОСГТК по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет по следния правен въпрос: „От кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по Тълкувателно дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, и прилага ли се последното за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му?“.

По делото е проведено закрито заседание и е прието предложение за отправяне на питане до Висшия адвокатски съвет.

През отчетния период пред ОСГТК е образувано Тълкувателно дело № 4/2020 г. с разпореждане на председателя на ВКС от 07.08.2020 г. по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение и състав на Второ търговско отделение по въпроса: „Може ли съдът, сезиран с иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД на купувача, който не е изплатил напълно договорената цена, да обяви за окончателен по реда и при условията на чл. 362, ал. 1 ГПК предварителен договор за покупко-продажба, съдържащ уговорка, че окончателният договор ще се сключи след заплащане на цялата цена?“.

Делото е на етап по допускане на предложението на двата състава на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС.

Тълкувателно дело № 5/2020 г. на ОСГТК е образувано с разпореждане на председателя на ВКС по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение на ВКС по следния въпрос, след прередактиране в закрито заседание: „Нищожен поради липса на съгласие на основание чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД или унищожаем на основание чл. 31, ал. 1 ЗЗД е договорът, сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му е било в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си?“.

Делото е насрочено за открито и закрито заседание за изслушване на становищата на поканените лица и за приемане на доклад по делото.

С разпореждане от 30.11.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 6/2020 г. на ОСГТК по предложение на заместник-председателите на ВКС и ръководители на Гражданската колегия и Търговската колегия поради наличие на противоречива практика на състави на Върховния касационен съд по въпроса: „Подлежат ли на отмяна по реда на чл. 303 и сл. ГПК влезлите в сила постановления по чл. 496, ал. 1 ГПК за възлагане на недвижими имоти?“.

Делото е насрочено за открито и закрито заседание за изслушване на становищата на поканените лица и за приемане на доклад по делото.

С Разпореждане от 3.12.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 7/2020 г. на ОСГТК по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение на ВКС по въпроса: „Задължителни или

факултативни необходими другари са страните по договор в производството по предявен от трето лице иск за нищожност на договора?“.

Делото е на етап по допускане на предложението на състава на Четвърто гражданско отделение на ВКС.

е) Проведени заседания през 2020 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската колегия

През 2020 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската колегия са проведени 9 заседания:

- 05.03.2020 г. – № 1/2018 ОСГК;
- 08.10.2020 г. – № 3/2019 ОСГК, № 2/2020 ОСГК;
- 15.10.2020 г. – № 4/2017 ОСГК;
- 22.10.2020 г. – № 2/2019 ОСГК;
- 02.11.2020 г. – № 2/2019 ОСГК;
- 12.11.2020 г. – № 4/2019 ОСГК;
- 19.11.2020 г. – № 3/2020 ОСГК;
- 26.11.2020 г. – № 1/2020 ОСГК;
- 10.12.2020 г. – № 5/2019 ОСГК.

ж) Проведени заседания през 2020 г. на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии

Проведените заседания през 2020 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии са 8 бр.:

- 20.02.2020 г. – № 2/2019 ОСГТК;
- 24.06.2020 г. – № 3/2020 ОСГТК;
- 01.10.2020 г. – № 1/2020 ОСГТК, № 2/2020 ОСГТК;
- 24.10.2020 г. – № 1/2019 ОСГТК;
- 29.10.2020 г. – № 3/2019 ОСГТК;
- 05.11.2020 г. – № 5/2019 ОСГТК;
- 26.11.2020 г. – № 1/2019 ОСГТК;
- 03.12.2020 г. – № 1/2020 ОСГТК, № 2/2020 ОСГТК.

з) Проведени заседания на ОСГК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС

Проведените заседания през 2020 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС са 2 бр.:

- 06.02.2020 г. – № 1/2019 г. на ОСГК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС;
- 27.11.2020 г. – № 1/2019 г. на ОСГК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС.

и) Проведени заседания на ОСГТК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС

През 2020 г. по тълкувателни дела на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС са проведени 2 заседания:

- 06.02.2020 г. – № 2/2015 г. на ОСГТК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС;

- 27.11.2020 г. – № 2/2015 г. на ОСГТК на ВКС и Първа и Втора колегии на ВАС.

5. Други дейности

През 2020 г. съдиите от Гражданската колегия са взели участия в национални форуми, съвещания и семинари.

Съдия Борислав Белазелков – председател на Четвърто гражданско отделение на ВКС, е определен за участие в работна група, която да обсъди предложенията за законодателни промени, свързани с разработване и внедряване на електронна информационна система „Национален регистър на запорите“ и да подготви проекти за изменение и допълнение на съответните закони.

Съдия Мими Фурнаджиева е определена за участие в работна група към Министерството на правосъдието със задача детайлизиране на Приоритет 10 „Институционална рамка“ от Национална програма за развитие на България 2030.

Съдия Марио Първанов е определен за участие в състава на междуведомствена група към Министерство на правосъдието за изпълнение на задълженията на Република България по Регламент (ЕС) 2018/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно взаимното признаване на актовете за обезпечаване и конфискация.

По поставени въпроси от председателя на Върховния съд на Ирландия относно отсъжданията в дела, по които е поискано обезщетение за увреждане на личността, са изготвени отговори от съдия Светла Димитрова – заместник-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия, предвид практиката на Гражданската колегия на ВКС.

По искане на Екатерина Захариева – заместник министър-председател по правосъдната реформа и министър на външните работи, за предоставяне на информация за значителни развития относно важна съдебна практика на националните съдилища по четирите стълба, както и относимата информация по стълб „Правосъдна система“ е представена информация от заместник-председателите на ВКС и ръководители на Търговската колегия и Гражданската колегия съдия Дария Проданова и съдия Светла Димитрова.

От съдия Любка Андонова е изготвено становище във връзка със законопроект за допълнение на Закона за съдебната власт относно създаване на нормативна уредба на автоматизираната система „Единен регистър на вещите лица“.

От съдия Светлана Калинова е изготвено становище относно

предложение за приемане на тълкувателно решение по чл. 125 от ЗСВ, предвид депозирани материал от Марина Рифилъевна Мутафян – управител на „Хелиос Бийч Апартаментс – Поморие“, с твърдения за противоречива практика от ВКС по приложението на Закона за собствеността и Закона за управление на етажната собственост.

От съдия Геноева Николаева е изготвено становище по проект на решение на Министерския съвет за одобрение на проект на Закон за изменение и допълнение на Семейния кодекс.

От съдия Гълъбина Генчева е изготвено становище по искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на чл. 208, ал. 1 в частта „а за имоти, предвидени за озеленени площи по чл. 61, ал. 4 – петнадесет години“ от Закона за устройство на територията.

От съдия Светлана Калинова е изготвено становище относно проект на постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за условията и реда за създаване, поддържане и ползване на информационните системи на кадастъра и имотния регистър и за обмен на данни между тях и други специализирани информационни системи.

От съдия Симеон Чаначев е изготвено становище по Законопроект за допълнение на Закона за задълженията и договорите № 054-01-56, внесен в Народното събрание от Искрен Веселинов и група народни представители на 25.06.2020 г.

Съдия Илиана Папазова е определена за участие в аналитично-изследователската дейност на Националния институт на правосъдието.

От съдия Геника Михайлова е дадено становище от Гражданската колегия на ВКС относно представен от Министерството на правосъдието проект на Тематичен конспект за придобиване на юридическа правоспособност.

От съдия Марио Първанов е изготвено становище относно Определение № 92600 от 19 май 2020 г. по гр. д. № 8581/2019 г. на 148-ми състав на СРС с оглед преценка за сезиране на Конституционния съд на Република България.

Съдия Любка Андонова е определена за участие в работна група в Министерството на правосъдието за изготвяне на концепция за лобизма.

От съдия Бонка Дечева е изготвено становище по предложен проект на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за вписванията, както и становище по предложен проект на постановление на Министерския съвет за допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, приета с ПМС № 243 на МС от 2005 г.

От съдия Илиана Папазова е изготвено становище относно предложение от изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за наличието на противоречива практика на смесени състави на ВКС и ВАС при прилагането на нормите, уреждащи подсъдността по иски молби срещу фонда на бенефициери на финансова помощ, подадени преди приемането на ЗУСЕСИБ.

От съдия Светлана Калинова е изготвено становище относно

предложение за изменение и допълнение на Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения на магистратите. Тя е определена и за член на сформирания работна група към ВКС.

Съдия Маргарита Георгиева е определена за участие в работна група за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

От съдия Борислав Белазелков – председател на Четвърто гражданско отделение на ВКС, е изготвено становище от името на ВКС по к. д. № 11/2020 г. на Конституционния съд на Република България.

Съдия Здравка Първанова е определена за член на работна група в Министерството на правосъдието за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2015 г. за встъпването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица относно въвеждането на Информационната система „Единен регистър на вещите лица“.

От съдия Борислав Белазелков – председател на Четвърто гражданско отделение, е изготвено становище по поставени въпроси от Генералната дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия по процедура за нарушение № 2018/408 във връзка с несъответствие на заповедното производство, регламентирано в Гражданския процесуален кодекс, както и на Закона за защита на потребителите, с правото на Европейския съюз по отношение на защитата на потребителите.

Съдия Борислав Белазелков участва в заседание на Комисията по правни въпроси към Народното събрание за обсъждане на Законопроект № 053-03-43 и въвеждането на института на видеоконференцията.

Съдия Симеон Чаначев участва в заседание на Комисията по правни въпроси към Народното събрание за обсъждане на Законопроект за допълнение на Закона за задълженията и договорите № 054-01-56, внесен от Искрен Веселинов и група народни представители.

Във връзка с членството на Върховния касационен съд в Асоциацията на върховните съдилища в страните – франкофони и поддържаната от нея база данни със съдебни решения, чието предназначение е да осигури безплатен достъп на магистрати и други юристи до съдебната практика в съответните държави, са посочени от Гражданската колегия 5 съдебни акта за включването им в базата данни от съдиите Дияна Ценева, Теодора Гроздева, Маргарита Соколова, Емилия Донкова и Гергана Никова.

По отправени въпроси от председателя на Курията на Унгария са изготвени отговори от Гражданската колегия на ВКС относно извънредни правни средства за защита по граждански дела от съдия Светла Димитрова – заместник-председател на ВКС и ръководител на Гражданската колегия.

В организирания семинари от Издателски комплекс „Труд и право“ са взели участие съдиите Борислав Белазелков, Емануела Балева и Марио Първанов.

И през 2020 г. съдиите от Гражданската колегия на ВКС продължават да участват като преподаватели в обучения, организирани от

Националният институт на правосъдието през 2020 г.:

- съдия Светлана Калинова – участие като преподавател в електронно дистанционно обучение на тема „Последици на наследяването в изпълнителния процес“, проведено в периода 01.06.2020 – 30.06.2020 г.; участие като временен преподавател в курса за задължително първоначално обучение на кандидати за младши съдии от випуск 2019 – 2020 г. по темата „Съдебна делба“; участие като временен преподавател в смесено обучение за новоназначени съдии „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии на тема „Вещно право и делба“, 10.02.2020 – 13.03.2020 г.;

- съдия Бонка Дечева-Бакалова – участие като временен преподавател в курса за задължително първоначално обучение на кандидати за младши съдии от випуск 2019 – 2020 г. по темите „Подробни устройствени планове. Кадастрален план и кадастрална карта. Иск по чл. 54, ал. 2 ЗКИР“, „Способи за придобиване на собственост и други вещни права върху недвижими имоти. Реституция“;

- съдия Маргарита Георгиева-Димова – участие като преподавател в електронно дистанционно обучение на тема „Материалноправна отговорност на съдебния изпълнител“, проведено в периода 10.07.2020 – 20.07.2020 г.;

- съдия Камелия Маринова – участие като преподавател в дистанционно обучение – уебинар, на тема „Договори за строителство, учредяване право на строеж, предварителни договори – облигационноправни и вещноправни аспекти“, проведено в периода 12.11.2020 – 13.11.2020 г.; участие като преподавател дистанционно обучение – уебинар, организиран по Програмата за регионално обучение в партньорство с Окръжен съд – Монтана, на тема „Актуални въпроси и практическо приложение на последните изменения на Закона на кадастъра и имотния регистър“, проведено на 20.11.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение на тема „Актуални въпроси по приложението на законите за възстановяване на собствеността върху недвижими имоти“ (дистанционно обучение от комбинирана обучителна форма), проведено в периода 23.09.2020 – 30.10.2020 г.; участие като преподавател в присъствено обучение в гр. София на тема „Актуални въпроси по приложението на законите за възстановяване на собствеността върху недвижими имоти“ (присъствено обучение от комбинирана обучителна форма), проведено на 30.10.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение на тема „Практика на ВКС при отрицателни установителни иски“, проведено в периода 04.02.2020 – 29.02.2020 г.; участие като преподавател в електронно дистанционно обучение на тема „Практически проблеми и дискуссионни въпроси в производството за възстановяване на запазена част от наследство“, проведено в периода 09.06.2020 – 30.06.2020 г.; участие като временен преподавател в курса за задължително първоначално обучение на кандидати за младши съдии от випуск 2019 – 2020 г. по темите „Владение. Владелчески иски“ и „Съдебна делба“; участие като временен

преподавател в смесено обучение за новоназначени съдии „Задължително въвеждащо обучение на новоназначени съдии на тема: „Вещно право и делба“, 10.02.2020 – 13.03.2020 г.;

- съдия Борислав Белазелков – участие като преподавател в присъствено обучение в гр. София на тема „Актуални промени в заповедното производство“, проведено в периода 09.03.2020 – 10.03.2020 г.; участие като преподавател в дистанционно обучение – уебинар, на тема „Разпределение. Несеквестрируемост“, проведено в периода 09.12.2020 – 10.12.2020 г.; участие като преподавател в дистанционно обучение – уебинар, организирано по Програмата за регионално обучение в партньорство с Апелативен съд – Бургас, на тема „Проблеми по ЗПКОНПИ и по-специално методика за установяване на „значително несъответствие“ по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ“, 20.11.2020 г.;

- съдия Илияна Папазова-Маркова – участие в изследователска общност за изготвяне на анализ на тема „Упражняване на правомощието на българските съдилища да отправят преюдициални запитвания до Съда на ЕС по гражданскоправни и търговскоправни въпроси“ в рамките на проект „НИП – Модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“.

През 2020 г. участия в комисии за държавни изпити по гражданскоправни науки в различните университети в страната са взели съдиите Светла Димитрова, Боян Цонев, Любка Андонова, Снежанка Николова, Бонка Дечева, Гергана Никова, Веселка Марева, Камелия Маринова, Емануела Балевска, Веска Райчева, Маргарита Георгиева, Мими Фурнаджиева, Даниела Стоянова, Мария Иванова, Светла Бояджиева, Здравка Първанова, Василка Илиева, Филип Владимиров, Албена Бонева, Илияна Папазова и Геновева Николаева.

6. Администриране на движението на делата от образуването до приключването им

През 2020 г. в Гражданската колегия работят 49 съдебни служители, включително 15 съдебни помощници (от 31.11.2020 г. са 10) – 1 секретар на колегия, 16 съдебни секретари, 10 съдебни деловодители, 1 деловодител в адвокатската стая, 1 съдебен информатор и 5 куриери. Съставът на съдебните служители се променя през годината с оглед на освобождаването от длъжност на служители, които се пенсионира, ползват отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст или са освободени от длъжност, предвид класирането им в конкурс на ВСС за младши съдии.

Служителите в Гражданската колегия на ВКС притежават добра квалификация и професионален опит. Постъпващите в регистратурата дела се образуват, докладват и насрочват своевременно. Всички молби, невръчените призовки, съобщения и други съдебни книжа се докладват своевременно на съдията – докладчик, който се произнася по тях.

Съдебните протоколи се изготвят веднага след съдебните заседания, като отразяват пълно и точно извършените съдопроизводствени действия.

7. Изводи

Въз основа на посочената информация в доклада може да се направи изводът, че и през изминалата 2020 г. въпреки обявеното извънредно положение и извънредната епидемична обстановка в страната съдиите от Гражданската колегия на ВКС са осъществили значителна по количество правораздавателна дейност, насочена към осигуряване на точно и еднакво приложение на закона. Големият брой образувани и приключени тълкувателни дела – по инициатива на съдебни състави (чл. 292 от ГПК) или по искане на председателя на съда, респективно на други лица по чл. 125 от ЗСВ, показва, че ВКС продължава да изпълнява основното си конституционно правомощие, а именно уеднаквяване на съдебната практика като важна предпоставка за предвидимост на правосъдието и повишаване на общественото доверие в него.

IV. ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ

Статистически данни за делата, разглеждани през 2020 г. в Търговската колегия на Върховния касационен съд, както и за свършените дела през годината

Несвършени дела към 1 януари 2020 г.	1791 бр.
От тях:	
- търговски дела	1497 бр.
- частни производства	294 бр.
Образувани дела през 2020 г.	2522 бр.
От тях:	
- търговски дела	1622 бр.
- частни производства	900 бр.
Общ брой на делата за разглеждане през 2020 г.	4313 бр.
От тях:	
- производства по търговски дела	3119 бр.
- частни производства	1194 бр.
Свършени дела през 2020 г.	2407 бр.
От тях:	
- свършени търговски дела	1570 бр.
- свършени частни производства	837 бр.
Несвършени дела към 31 декември 2020 г.	1884 бр.
От тях:	
- търговски дела	1544 бр.
- частни производства	340 бр.

** Данните са общо за търговски дела, поради обстоятелството, че освен касационни дела колегията разглежда второинстанционни дела по ЗПП, първоинстанционни дела по чл. 47 от ЗМТА и дела за отмяна по реда на чл. 303 и сл. от ГПК.*

1. Кадрова обезпеченост

Кадровият състав на Търговската колегия (ТК) към 01.01.2020 г. е от 20 титулярни съдии и 4 командировани от Софийския апелативен съд във ВКС – Галина Иванова, Анжелина Христова, Васил Христатиев и Десислава Добрева. Считано от 01.09.2020 г. на основание чл. 165, ал. 1, т. 2 от ЗСВ е освободена съдия Радостина Караколева. В края на м. септември 2020 г. в Търговската колегия е командирована Мадлена Желева – съдия в Софийския апелативен съд. По този начин Търговската колегия постига щатна численост от 24 съдии, необходими за попълването на съществуващите 8 съдебни състава – по 4 състава в Първо и Второ търговски отделения. Трите допълнителни съдийски бройки, които са прехвърлени от Гражданската в Търговската колегия на ВКС, остават неувоени. Причината за това е неприключилият конкурс за съдия в ТК на ВКС, който е обявен през м. юни 2019 г. Възможността за командироване на съдии за заемане и на тези 3 щатни бройки е неприемлива, поради обстоятелството, че при 19 титулярни съдии и 8 командировани, балансът в колегията би бил нарушен.

През 2020 г. щатната численост на съдебните помощници в Търговската колегия остава 8 броя. През първата половина на 2020 г. работят 7 помощници, тъй като един съдебен помощник е в отпуск за отглеждане на дете, а през втората половина на годината помощниците са 6 бр., тъй като в отпуск за отглеждане на дете е излязъл и друг съдебен помощник.

През 2020 г. съдебните служители от специализираната администрация – секретари, деловодители и куриери в колегията, са останали 15 на брой.

2. Постъпления

а) Организация по образуване и насрочване на делата

И през 2020 г. се работи по утвърдените през 2018 г. единни за трите колегии Правила за образуване и случайното разпределение на делата във Върховния касационен съд (ПОСРД).

Независимо че от началото на м. март и до края на 2020 г. се наложи да се работи в условията на извънредно положение и при приложени извънредни мерки с оглед заболяемостта от COVID-19, образуването на делата не претърпя съществена промяна. Несъществена е промяната и при насрочването на делата. И в условията на извънредно положение през 2020 г. продължава разпределянето и насрочването на постъпващите дела. Тези от делата, които са насрочени за закрити заседания, са разгледани от

съдиите в графика им, независимо дали периодът на насрочване съвпада с извънредно положение или извънредни медицински мерки. Претърпяват пренасрочване само тези от делата, разглеждането на които е насрочена за периода след 13.03.2020 г. и до края на м. май 2020 г. Тези дела са пренасрочени за м. юни 2020 г. и са разгледани и приключени с постановени актове в разумен срок.

През останалия период до края на 2020 г. делата за открити и закрити заседания се насрочват и разглеждат в обичайните графици – ежемесечно всеки съдия (включително ръководителят на колегията и председателите на отделенията) участва най-малко в 1 открито съдебно заседание и в 3 закрити съдебни заседания. Както и в предходни години, ако естеството на делата налага това (дела по несъстоятелност, по Закона за политическите партии), тези дела допълват графичите, независимо дали за страната е обявено извънредно положение или извънредни медицински мерки. Следва да се отбележи обаче, че в първата половина на 2020 г. дела по Закона за политическите партии не са постъпвали.

И през 2020 г. Търговската колегия на ВКС разполага само с една заседателна зала, поради което продължава групирането на делата – отделно открити и закрити заседания, за оптималното използване на залата. Това налага и двойните графици за открити съдебни заседания – насрочване на заседания на два състава в различни часове. Независимо от поставените предпазни екрани, между заседанията са предприемани и допълнителни мерки – проветряване на залата и дезинфекция на повърхностите.

През първата половина на 2020 г. е нарушен в известна степен графикът за образуване на делата, поради това че въззивните съдилища не изпращат приключени дела именно с оглед спирането на откритите заседания и периода на спиране на изпращането на призовки и съобщения с оглед COVID-19 кризата. Постъпилите в регистратурата дела обаче са обработвани незабавно, още в същия ден или най-късно на следващия ден, след въвеждане на необходимата входяща информация от деловодителите в електронната деловодна система. През тези периоди съдебните служители работят по утвърдени графици с оглед спазването на противоепидемичните мерки, но нито съдебните деловодители, нито съдебните помощници, нито съдебните секретари са допуснали това да повлияе на ритмичността на работата. Както бе посочено по-горе, съдиите са продължили да се произнасят (по възможност дистанционно) и да постановяват актове по делата, разгледани в закрити и открити заседания.

б) Брой на постъпилите дела, образуваните дела и средна натовареност на съдиите от Търговската колегия

ТЪРГОВСКА КОЛЕГИЯ НА ВКС
ИНДИВИДУАЛНИ ПАРАМЕТРИ ЗА МАГИСТРАТИТЕ - ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2020 - 31.12.2020. Справка 6.1

Справката е изготвена от отдел ИСКСС към ВКС. Вярност на резултатите е осигурена само и единствено съгласно дефинициите и обхвата описани в МЕТОДИКАТА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ във ВКС. Данните са достоверни до толкова, доколкото събитията и обектите са адекватно и своевременно отразени в Деловодната система на съда.

Магистрат	6.1	6.2	6.3	6.4	6.5	6.6	6.7	6.8	6.9	6.10	6.11	6.12	6.13	6.14	6.15	6.16	6.17	6.18	6.19	6.20	6.21	6.22	6.23.1	6.23.2	6.23.3	6.23	6.24	6.25
Дария Проданова	33	0	33	35	1	36	4	0	4	183	32	29	3	0	3	36	0	36	34	1	35	2	4	47	4	55	11	33
Ваня Алексиева	56	0	52	41	1	42	17	1	18	220	56	45	5	0	5	67	1	68	26	0	26	1	17	87	155	259	21	64
Тотка Калчева	42	0	46	53	0	53	13	0	13	207	45	34	1	0	1	48	0	48	52	0	52	2	12	61	162	235	26	43
Татяна Върбанова	60	12	72	75	48	123	16	21	37	243	66	70	7	7	14	77	44	121	59	15	74	4	15	138	3	156	27	66
Елеонора Чаначева	78	15	93	74	47	121	16	26	42	218	72	77	6	1	7	81	45	126	70	16	86	4	15	160	0	175	21	64
Емил Марков	88	18	106	69	47	116	17	30	47	161	77	83	7	3	10	87	53	140	74	11	85	2	20	150	0	170	24	62
Камелия Ефремова	64	13	77	71	47	118	10	33	43	180	62	64	8	1	9	71	45	116	63	14	77	2	9	141	1	151	19	68
Емилия Василева	67	17	84	69	48	117	17	25	42	193	54	58	6	10	16	66	50	116	69	13	82	3	17	136	0	153	25	68
Бонка Йонкова	42	19	61	74	34	108	8	12	20	3	36	45	5	1	6	44	27	71	73	24	97	3	10	91	0	101	19	44
Боян Балевики	67	14	81	70	47	117	20	20	40	5	69	72	6	2	8	77	43	120	60	16	76	3	19	139	0	158	34	67
Ирина Петрова	29	7	36	65	31	96	8	23	31	11	38	40	1	1	2	42	31	73	52	7	59	3	8	84	1	93	19	38
Росица Божилова	72	15	87	72	48	120	14	33	47	2	68	67	4	1	5	77	42	119	67	21	88	3	14	135	0	149	23	65
Костадинка Недкова	63	17	80	65	27	92	20	19	39	3	57	46	5	4	9	66	28	94	61	15	76	2	16	118	0	134	20	46
Петя Хорозова	84	16	100	68	48	116	19	27	46	236	74	73	3	5	8	81	46	127	72	19	91	5	20	142	1	163	32	61
Анна Баева	82	20	102	71	47	118	17	29	46	197	65	59	6	0	6	72	39	111	82	27	109	3	17	128	1	146	25	62
Вероника Николова	81	18	99	73	48	121	22	24	46	4	62	57	6	3	9	71	41	112	77	24	101	4	22	127	0	149	33	66
Николай Марков	72	14	86	72	47	119	20	35	55	4	70	61	5	4	9	77	48	125	68	11	79	0	21	137	0	158	22	64
Евгений Стайков	44	10	54	73	48	121	6	32	38	190	61	70	3	3	6	67	47	114	48	10	58	3	6	124	0	130	11	61
Кристияна Генковска	60	12	72	67	30	97	17	23	40	133	61	54	5	3	8	69	33	102	58	9	67	1	14	127	1	142	20	51
Васил Христатицев	74	15	89	72	48	120	8	26	34	238	52	59	6	3	9	59	43	102	87	19	106	4	6	130	0	136	19	64
Галина Иванова	67	14	81	82	46	128	21	29	50	185	57	46	6	2	8	65	39	104	89	20	109	3	20	141	0	161	26	61
Анжелика Христова	71	15	86	72	47	119	11	30	41	99	64	64	0	4	4	68	41	109	72	21	93	2	11	126	0	137	18	61
Десислава Добрева	52	9	61	75	46	121	8	24	32	190	46	52	5	2	7	52	39	91	69	16	85	1	6	110	0	116	13	63
Мадлена Желева	1	4	5	61	19	80	2	6	8	29	11	14	3	1	4	14	12	26	59	11	70	1	2	33	0	35	9	27
Светла Чорбаджиева	1	0	1							0																		
Радостина Караколева	47	0	47	3	0	3	5	0	5	4	32	27	4	0	4	36	0	36	3	0	3	0	5	37	0	42	9	26
Общо:	1497	294	1791	1622	900	2522	336	528	864	3138	1387	1366	116	61	177	1570	837	2407	1544	340	1884	61	326	2849	329	3504	526	1395

През 2020 г. в Търговската колегия са постъпили за разглеждане общо 4313 дела/преписки (през 2019 г. техният брой е 4570, през 2018 г. – 3716 бр., а през 2017 г. – 3844 бр.), от които 1791 бр. несвършени преписки към 01.01.2020 г. и 2522 бр. постъпили през цялата 2020 г.

През 2020 г. в регистратурата са постъпили 2879 бр. преписки, от които са образувани общо 2522 бр. (през 2019 г. – 3025 бр., 2018 г. – 3226 бр., 2017 г. – 3184 бр.), както следва: 1622 търговски дела (през 2019 г. – 1805 бр., 2018 г. – 2037 бр., 2017 г. – 1822 бр.), 900 частни производства (през 2019 г. – 1220 бр., 2018 г. – 1189 бр., 2017 г. – 1362 бр.), а са прекратени 357 бр. (през 2019 г. – 467 бр., 2018 г. – 490 бр., 2017 г. – 627 бр.).

От тях в Първо търговско отделение, състоящо се от 12 съдии, са образувани общо 1205 дела (през 2019 г. – 1372 бр., 2018 г. – 1438 бр., 2017 г. – 1472), от тях – 724 търговски (през 2019 г. – 846, 2018 г. – 928 бр., 2017 г. – 868 бр.) и 481 частни производства (през 2019 г. – 526 бр., 2018 г. – 510 бр., 2017 г. – 604 бр.). Във Второ търговско отделение, състоящо се от 12 съдии, са образувани общо 1317 дела (през 2019 г. – 1653 бр., 2018 г. – 1788 бр., 2017 г. – 1712 бр.), от тях – 791 търговски (през 2019 г. – 959 бр., 2018 г. – 1109 бр., 2017 г. – 954 бр.) и 526 частни производства (през 2019 г. – 694 бр., 2018 г. – 679 бр., 2017 г. – 758 бр.).

Констатира се, че въззивните съдилища продължават да са все по-прецизни по отношение на възложената им проверка по чл. 286 ГПК и задължението за връщане с разпореждане по чл. 286, ал. 2 ГПК на касационните жалби на посочените в процесуалните норми основания. Проверката за редовността на изпращаните от въззивни инстанции жалби в Търговската колегия на ВКС се извършва от председателите на отделения, които за визирания период са постановили общо 317 броя (2019 г. – 454 бр., 2018 г. – 526 бр., 2017 г. – 630 бр.) разпореждания, с които са върнали делата на въззивния съд с конкретни указания.

Така председателят на Първо търговско отделение е постановил 162 бр. разпореждания (2019 г. – 223 бр., 2018 г. – 251 бр., 2017 г. – 311 бр.), свързани с проверка на редовност на постъпващите жалби, а председателят на Второ търговско отделение – 155 бр. (2019 г. – 231 бр., 2018 г. – 275 бр., 2017 г. – 319 бр.). Най-значителен е броят на разпорежданията, с които са върнати делата на САС – 141 бр. (2019 г. – 165 бр., 2018 г. – 223 бр., 2017 г. – 207 бр.), а от окръжните съдилища като въззивна инстанция – на СГС – 51 бр. (2019 г. – 84 бр., 2018 г. – 80 бр., 2017 г. – 105 бр.). По отношение на АС – Велико Търново са постановени 11 бр. (2019 г. – 19 бр., 2018 г. – 26 бр., 2017 г. – 22 бр.) разпореждания, АС – Варна – 15 бр. (2019 г. – 10 бр., 2018 г. – 15 бр., 2017 г. – 21 бр.), АС – Пловдив – 13 бр. (2019 г. – 10 бр., 2018 г. – 6 бр., 2017 г. – 8 бр.) и АС – Бургас – 4 бр. (2019 г. – 3 бр., 2018 г. – 12 бр., 2017 г. – 8 бр.).

Като основания за връщане най-често продължават да се срещат: изпратени неподлежащи на касационно обжалване дела предвид цената на иска – общо 81 бр. (2019 г. – 135 бр., 2018 г. – 114 бр., 2017 г. – 181 бр.); непредставено или нередовно адвокатско пълномощно за процесуално представителство пред ВКС в съответното производство или удостоверение за юридическа правоспособност – 55 бр. (2019 г. – 50 бр., 2018 г. – 97 бр., 2017 г. – 114 бр.); невнесена държавна такса или внесена не в дължимия ѝ размер – 54 бр. (2019 г. – 98 бр., 2018 г. – 87 бр., 2017 г. – 107 бр.). Върнатите на администрацията съд преписки за представяне на изложение на основанията за допускане на касационно обжалване за отчетения период са 40, като от тях най-голям брой (28 бр.) е на Апелативен съд – София. През 2020 г. се запазва спрямо предходната година броят на разпорежданията за връщане на администрацията съд на изпратени касационни или частни касационни жалби за приподписване от адвокат – 14 бр. (2019 г. – 14 бр., 2018 г. – 58 бр., 2017 г. – 24 бр.). Незначителен ръст спрямо предходната година – от 16 през 2019 г. (40 през 2018 г. и 27 през 2017 г.) на 19 през 2020 г., имат разпорежданията за препращане до компетентния апелативен съд на изпратени до ВКС от администрацията окръжен съд частни жалби по чл. 274, ал. 2 ГПК срещу постановени от тях за пръв път определения, като трайната тенденция за значителното им намаляване спрямо 2017 г. и особено спрямо 2018 г. се запазва.

При заведени в Търговската колегия искания по чл. 282, ал. 2 ГПК за спиране изпълнението на въззивно решение се административат незабавно и

след като се прецени редовността им, въз основа на разпореждане на председател на отделение за образуване се пристъпва към електронно разпределение на докладчик и в рамките на същия ден се постановява определение от съдебния състав по искането. За 2020 г. са постъпили 68 броя искания за спиране на изпълнението на въззивно решение по чл. 282 ГПК, по които при констатирани редовни молби и др. документи съдебните състави са постановили съдебни актове в рамките на същия ден на постъпване на искането. Броят им е по-голям в сравнение с 2019 г., когато исканията за спиране са съответно 64, а през 2018 г. – 58 бр.

в) Видове образувани дела според техния предмет

Посочената статистика в този раздел на доклада се позовава на актуалната методика на отчитане на постъпленията на делата, основаваща се на данни от компютърната обработка, заложи в деловодната система на ВКС.

Общият брой на постъпилите в Търговската колегия на Върховния касационен съд дела (преписки) през 2020 г. е 4313 (2019 г. – 4570 бр., 2018 г. – 3716 бр., 2017 г. – 3844 бр.).

От постъпилите през годината преписки в регистратурата са образувани в дела 2522 бр. (2019 г. – 3025 бр., 2018 г. – 3226 бр., 2017 г. – 3184 бр.), както следва:

- търговски дела – 1515 бр. (1805 бр. през 2019 г., 2037 бр. през 2018 г., 1822 бр. през 2017 г.);

- частни производства – 1007 бр. (1220 бр. през 2019 г., 1189 бр. през 2018 г., 1362 бр. през 2017 г.);

- прекратени с разпореждане – 357 бр. (467 бр. през 2019 г., 490 бр. през 2018 г., 627 бр. през 2017 г.).

Запазва се тенденцията да преобладават търговските производства, докато процентът на прекратените преписки намалява.

Търговските дела са групирани по видове, както следва:

- по касационни жалби – 1622 броя (1634 бр. през 2019 г., 1704 бр. през 2018 г.; 1604 бр. през 2017 г.);

- по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения – 55 броя (106 бр. през 2019 г., 268 бр. през 2018 г., 131 бр. през 2017 г.);

- по иски молби с правно основание чл. 47 ЗМТА – 51 броя (51 бр. през 2019 г., 65 бр. през 2018 г., 87 бр. през 2017 г.).

Образуваните дела по депозиранни касационни жалби поддържат висок брой в сравнение с останалите производства. Образуваните дела по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения е двойно по-малък в сравнение с 2019 г. Продължава тенденцията за запазване на броя на делата, образувани по иски молби с правно основание чл. 47 ЗМТА.

Относно делата, образувани по касационни жалби

За четвърта поредна година най-голям е броят на делата, образувани по прекия иск на застрахования срещу застрахователя (чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) и чл. 432, ал. 1 КЗ) – общо 410 бр. През 2019 г. са 350 бр., през

2018 г. – 297 бр., през 2017 г. – 247 бр. Ръстът на делата, свързани със застрахователните правоотношения, се е повишил с 21,4% в сравнение с предходните години: 500 бр. (2019 г. – 455 бр., 2018 г. – 392 бр., 2017 г. – 331 бр.). От тях: 29 бр. по чл. 288 КЗ (отм.) и по чл. 557 КЗ (2019 г. – 29 бр., 2018 г. – 33 бр., 2017 г. – 20 бр.); 22 бр. по чл. 208 КЗ (отм.) и чл. 386 КЗ (2019 г. – 31 бр., 2018 г. – 29 бр., 2017 г. – 33 бр.). През 2020 г. не са образувани дела по чл. 164 КЗ (отм.). През 2019 г. е 1 бр. Няма образувани дела и по чл. 273, ал. 4 КЗ (2019 г. – 1 бр.). Делата по чл. 558, ал. 5 КЗ са 2 бр. (2019 г. – 1 бр.), по чл. 202 КЗ (отм.) – 0 бр. (2019 г. – 1 бр.), по чл. 223 КЗ – 0 бр. (2019 г. – 1 бр.), по чл. 227 КЗ – 1 бр. (2019 г. – 1 бр.), по чл. 493, ал. 1, т. 2 КЗ – 2 бр. (2019 г. – 2 бр.), по чл. 435 КЗ – 2 бр. (2019 г. – 1 бр.), по чл. 288, ал. 12 КЗ (отм.) – 2 бр. (2019 г. – 3 бр.).

Незначително по-малък е броят на постъпили и образувани дела по касационни жалби, свързани с изпълнителното производство – общо 175 бр. (2019 г. – 229 бр., 2018 г. – 243 бр., 2017 г. – 241 бр.). От тях най-голям брой са делата по чл. 422 във вр. с чл. 415 ГПК – 149 бр. (2019 г. – 205 бр., 2018 г. – 215 бр., 2017 г. – 204 бр.).

Запазва се броят на образуваните през годината дела, свързани със Закона за задълженията и договорите – 436 бр. (2019 г. – 516 бр., 2018 г. – 530 бр., 2017 г. – 593 бр.). Незначителен спрямо предходните години е спадът на делата по искове за изпълнение на договори или за заплащане на обезщетения/неизпълнение на договорни задължения по чл. 79, ал. 1 ЗЗД – 155 бр. (2019 г. – 203 бр., 2018 г. – 178 бр., 2017 г. – 154 бр.), което ги нарежда на трето място измежду най-разглежданите дела в Търговската колегия. Наблюдава се леко увеличение на делата по чл. 55 ЗЗД – 75 бр. (2019 г. – 72 бр., 2018 г. – 108 бр., 140 – 2017 г.).

Запазва се спад с 30 бр. на делата, свързани с търговската несъстоятелност – общо 108 бр. (2019 г. – 138 бр., 2018 г. – 152 бр., 2017 г. – 107 бр.), като почти достига нивата от 2017 г. От тях по молби за откриване на производство по несъстоятелност са образувани 19 бр. дела (2019 г. – 26 бр., 2018 г. – 31, 2017 г. – 16 бр.). Значително по-малко са исковете за нищожност на действия и сделки по чл. 646 ТЗ – 1 бр. (2019 г. – 4 бр., 2018 г. – 10 бр., 2017 г. – 12 бр.), докато се наблюдава лек спад по отношение на отменителните искове по чл. 647 и чл. 649 ТЗ – 19 бр. (2019 г. – 25 бр., 2018 г. – 20 бр., 2017 г. – 14 бр.) и установителни искове по чл. 694 ТЗ – 36 бр. (2019 г. – 53 бр., 2018 г. – 51 бр., 2017 г. – 31 бр.).

Образуваните през годината дела, свързани със Закона за банковата несъстоятелност, са 41 бр., докато през 2019 г. са 25 бр., през 2018 г. – 51 бр., а през 2017 г. – 24 бр. От тях е налице спад на делата по чл. 60а, ал. 1 ЗБН – 5 бр., докато през 2019 г. са 9 бр., през 2018 г. – 1 бр., а през 2017 г. не е имало дела на това правно основание.

През 2020 г. са образувани двойно по-малко дела по молба за отмяна на влязло в сила решение – 56 (2019 г. – 106 бр., 2018 г. – 268 бр., 2017 г. – 130 бр.).

През 2020 г. е образувано 1 дело по чл. 23, ал. 1 ЗГВБ (отм.), през 2019 г. – 1 бр., а по чл. 53, ал. 5 ЗЕ – 0 бр., през 2019 г. – 1 бр. По чл. 172,

ал. 1, т. 2 ЗУТ не са образувани дела (2019 г. – 1 бр.), по чл. 59, ал. 1 ЗЗО са образувани 23 дела (2019 г. – 5 бр.) и по чл. 170 ЗООС – 0 бр. (2019 г. – 1 бр.).

През 2020 г. са образувани 7 бр. дела по чл. 29, ал. 1 ЗТРРЮЛНЦ (2019 г. – 7 бр.). По ЗЮЛНЦ са образувани 9 бр. дела (2019 г. – 10 бр., 2018 г. – 8 бр., 2017 г. – 16 бр.). По ЗТР – 1 бр. (2019 г. – 6 бр., 2018 г. – 6 бр., 2017 г. – 15 бр.).

Запазва се относителният брой на делата, образувани по: ЗК – 10 бр. (2019 г. – 11 бр., 2018 г. – 11 бр., 2017 г. – 15 бр.); ЗПП – 4 бр. (2019 г. – 7 бр., 2018 г. – 7 бр., 2017 г. – 5 бр.); ЗАПСП – 7 бр. (2019 г. – 7 бр., 2018 г. – 9 бр., 2017 г. – 9 бр.); ДОПК – 8 бр. (2019 г. – 8 бр., 2018 г. – 7 бр., 2017 г. – 10 бр.) и ЗЗП – 5 бр. (2019 г. – 6 бр., 2018 г. – 8 бр., 2017 г. – 7 бр.).

Процентът на съотношението допуснати до касационно разглеждане дела към постановените откази за допускане до касационно обжалване заедно с прекратените е 13,22%. За предходните отчетни периоди процентът на това съотношение е: 2019 г. – 22,70%; 2018 г. – 41,47%; 2017 г. – 36,22%; 2016 г. – 21,90%; 2015 г. – 20,75%; 2014 г. – 19,03%. От 1570 общо свършени касационни дела през годината допуснати до касационно обжалване са 204 бр. (2019 г. – 357 бр., 2018 г. – 528 бр., 2017 г. – 543 бр., 2016 г. – 395 бр., 2015 г. – 276 бр.), постановени са 1543 отказа за допускане до касационно разглеждане заедно с прекратените (през 2019 г. – 1216 бр., 2018 г. – 1273 бр., 2017 г. – 1499 бр., 2016 г. – 1803 бр., 2015 г. – 1054 бр.).

Въз основа на постъпили частни и частни касационни жалби са образувани 1007 бр. частни производства (през 2019 г. – 1220 бр., 2018 г. – 1121 бр., 2017 г. – 1270 бр., 2016 г. – 1201 бр., 2015 г. – 1363 бр.). Свършените частни производства, предмет на регламентация по чл. 274, ал. 2 ГПК, са 492 бр. (2019 г. – 594 бр., 2018 г. – 619 бр., 2017 г. – 648 бр., 2016 г. – 621 бр., 2015 г. – 768 бр.), а по чл. 274, ал. 3 ГПК са 332 бр. (2019 г. – 557 бр., 2018 г. – 502 бр., 2017 г. – 622 бр., 2016 г. – 494 бр., 2015 г. – 489 бр.). Поддържа се съотношението свършени частни производства с акт по същество (528 бр.) спрямо общо свършени частни производства през годината (837 бр.) – 63,08% (2019 г. – 61,82%, 2018 г. – 61,72%).

В колегията е постъпило 1 искане по чл. 23 ГПК за определяне на друг равен по степен съд (2019 г. – 1 бр., 2018 г. – 3 бр., 2017 г. – 5 бр.) поради отвод и 2 бр., свързани със спор за подсъдност по чл. 122 ГПК (2019 г. – 1 бр., 2018 г. – 4 бр., 2017 г. – 6 бр.). Съдии от Търговската колегия на ВКС не са се произнасяли по молба за определяне на срок при бавност през 2020 г. (2019 г. – 2 бр.).

Пред тричленни състави на Върховния касационен съд, Търговска колегия, през 2020 г. са постъпили 56 молби с правно основание чл. 303 и чл. 304 ГПК (2019 г. – 106 бр., 2018 г. – 268 бр., 2017 г. – 131 бр., 2016 г. – 143 бр., 2015 г. – 113 бр.) за отмяна на влезли в сила актове на съдилищата. Спрямо общия брой постъпващи и образувани в колегията дела производства за отмяна на влезли в сила съдебни актове представляват

около 2, 22% (през 2019 г. – 3,5%, 2018 г. – 8,3%, 2017 г. – 4,11%, 2016 г. – 5,79%, 2015 г. – 3,07%).

3. Проведени заседания и приключени дела

а) Насрочени в открито съдебно заседание

Към 01.01.2020 г. в Търговската колегия са останали несвършени общо 1791 бр. дела (2019 г. – 1545 бр., 2018 г. – 1262 бр., 2017 г. – 1292 бр.). От тях висящи са 1497 търговски дела (2019 г. – 1268 бр., 2018 г. – 1035 бр., 2017 г. – 936 бр.) и 294 частни производства (2019 г. – 277 бр., 2018 г. – 227 бр., 2017 г. – 356 бр.).

През 2020 г. постъпленията от образувани дела на съдиите варират средно по 37,5 бр. (2019 г. – 51 бр., 2018 г. – 59 бр.) частни дела, разпределени измежду 24 съдии, и по 68 бр. (2019 г. – 75 бр., 2018 г. – 89 бр.) касационни дела, разпределени измежду 24 съдии, което прави по около 105 бр. (2019 г. – 126 бр., 2018 г. – 148 бр.) постъпили и образувани дела през отчетния период измежду всички съдии.

За сравнение през 2019 г., 2018 г. и 2017 г. постъпленията от образувани дела на съдиите варират от средно по 51, съответно 59 и 68, частни дела (разпределени измежду 20 съдии) и по 75, съответно 89 и 76, касационни дела (разпределени измежду 24 съдии) – т. е. по около 126, съответно 148 и 144, постъпили и образувани дела за предходните отчетни периода.

Заедно с останалите висящи дела от 2019 г. за отчетния период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. в Търговската колегия са поставени за разглеждане общо 4313 броя дела (2019 г. – 4570 бр., 2018 г. – 4771 бр., 2017 г. – 4476 бр.). Тези дела са разпределени на 24 (2019 г. – 24, 2018 г. – 23) съдии от колегията, което означава средно по 180 бр. образувани дела на производство на съдия от колегията (2019 г. – 190 бр., 2018 г. – 207 бр., 2017 г. – 186 бр.), като при изчислението не се съобразяват намаленото процентно натоварване на председателя на колегията, на двамата председатели на отделения и на един от съдиите в Първо отделение.

От образуваните след шателна преценка от председателите на отделения в Търговската колегия на ВКС през 2020 г. общо 2522 дела (2019 г. – 3025 бр., 2018 г. – 3226 бр., 2017 г. – 3184 бр.), насрочени са в открито съдебно заседание 427 бр. (2019 г. – 442 бр., 2018 г. – 591 бр., 2017 г. – 610 бр.), разпределени по видове така: по касационни жалби – 293 бр. (2019 г. – 298 бр., 2018 г. – 291 бр., 2017 г. – 312 бр.), по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения – 58 бр. (2019 г. – 92 бр., 2018 г. – 237 бр., 2017 г. – 106 бр.), по искиви молби с правно основание чл. 48, ал. 1 във вр. с чл. 47 ЗМТА – 76 бр. (2019 г. – 52 бр., 2018 г. – 63 бр., 2017 г. – 99 бр.).

От насрочените дела по обективни причини са отложени общо 69 дела (2019 г. – 77 бр., 2018 г. – 54 бр., 2017 г. – 63 бр.) – от тях 16 дела, образувани по касационни жалби (2019 г. – 37 бр., 2018 г. – 13 бр., 2017 г. – 24 бр.), 16 по молби за отмяна (2019 г. – 25 бр., 2018 г. – 24 бр., 2017 г. – 18

бр.) и 37 искиви молби по чл. 47 и сл. ЗМТА (2019 г. – 15 бр., 2018 г. – 17 бр., 2017 г. – 21 бр.).

Запазва се съотношението между отложените дела спрямо общо решенията, насрочени в открито съдебно заседание за предходната година 16,16% (17,42% през 2019 г., 9,13% през 2018 г. и 10,32% през 2017 г.).

През отчетния период са спрени 43 производства по търговски дела – 23 на I т. о. и 20 на II т. о. (2019 г. – 55 бр., 2018 г. – 54 бр., 2017 г. – 45 бр.), и 32 производства по частни търговски дела – 14 на I т. о. и 18 на II т. о. (2019 г. – 55 бр., 2018 г. – 18 бр., 2017 г. – 17 бр.), до постановяване на решения по тълкувателни дела.

б) Свършени дела

През 2020 г. в Търговската колегия са свършени 2407 бр. дела (2019 г. – 2765 бр., 2018 г. – 2927 бр., 2017 г. – 3196 бр.) – приключили с решение или определение на съдебен състав.

В Търговската колегия е отчетено провеждане на 1921 заседания общо (2019 г. – 1920 бр., 2018 г. – 2060 бр., 2017 г. – 2119 бр.), като за Първо отделение те са 873 заседания (2019 г. – 849 бр., 2018 г. – 883 бр., 2017 г. – 994 бр.), а за Второ отделение – 1048 съдебни заседания (2019 г. – 1071 бр., 2018 г. – 1177 бр., 2017 г. – 1125 бр.). Съдиите от колегията са провели общо 526 открити съдебни заседания (2019 г. – 442 бр., 2018 г. – 591 бр., 2017 г. – 610 бр.), разпределени в Първо отделение – 236 заседания (2019 г. – 196 бр., 2018 г. – 242 бр., 2017 г. – 306 бр.), във Второ отделение – 290 бр. (2019 г. – 246 бр., 2018 г. – 349 бр., 2017 г. – 304 бр.). Закритите съдебни заседания са общо 1395 (2019 г. – 1478 бр., 2018 г. – 1469 бр., 2017 г. – 1509 бр.), разпределени спрямо отделенията по следния начин: Първо отделение – 637 бр. (2019 г. – 653 бр., 2018 г. – 641 бр., 2017 г. – 688 бр.), Второ отделение – 758 бр. (2019 г. – 825 бр., 2018 г. – 828 бр., 2017 г. – 821 бр.).

Постановените от съдиите в колегията съдебни актове са:

- съдебни решения – 353 бр. (2019 г. – 353 бр., 2018 г. – 516 бр., 2017 г. – 510 бр.), от тях: Първо търговско отделение – 159 бр. (2019 г. – 142 бр., 2018 г. – 212 бр., 2017 г. – 246 бр.), Второ търговско отделение – 194 бр. (2019 г. – 211 бр., 2018 г. – 304 бр., 2017 г. – 264 бр.);

- съдебни определения – 2897 бр. (2019 г. – 3329 бр., 2018 г. – 3453 бр., 2017 г. – 3460 бр.), от тях: Първо търговско отделение – 1385 бр. (2019 г. – 1437 бр., 2018 г. – 1447 бр., 2017 г. – 1623 бр.), Второ търговско отделение – 1512 бр. (2019 г. – 1892 бр., 2018 г. – 2006 бр., 2017 г. – 1837 бр.).

Свършените дела със съдебен акт по същество общо са 864 (2019 г. – 1094 бр., 2018 г. – 1223 бр., 2017 г. – 1403 бр.), от тях:

- касационните дела с акт по същество са 336 бр. (2019 г. – 357 бр., 2018 г. – 528 бр., 2017 г. – 543 бр.);

- частните дела по чл. 274 ГПК с акт по същество са 528 бр. (2019 г. – 737 бр., 2018 г. – 695 бр., 2017 г. – 860 бр.).

От разгледаните общо касационни дела (КЖ+ЧКЖ) недопуснатите до касационно обжалване са 1366 бр. дела (2019 г. – 1485 бр., 2018 г. – 1455 бр., 2017 г. – 1503 бр.).

През отчетния период са прекратени общо 177 дела (2019 г. – 186 бр., 2018 г. – 249 бр., 2017 г. – 294 бр.), от които касационни са 116 бр. (2019 г. – 119 бр., 2018 г. – 146 бр., 2017 г. – 178 бр.) и частни – 61 бр. (2019 г. – 67 бр., 2018 г. – 103 бр., 2017 г. – 116 бр.).

Съотношението на броя на постановените в колегията съдебни актове – решения и определения – 3250 бр. (2019 г. – 3682 бр., 2018 г. – 3969; 2017 г. – 3970 бр.) спрямо общия брой на съдиите в колегията – 24 (2019 г. – 24, 2018 г. – 23), води до извод за постановяване средно от един съдия в Търговската колегия на 135 броя съдебни актове през 2020 г. (2019 г. – 153 бр., 2018 г. – 173 бр., 2017 г. – 165 бр.).

Съобразно общия брой свършени дела през годината – 2407 бр. (2019 г. – 2765 бр., 2018 г. – 2927 бр., 2017 г. – 3196 бр.), спрямо броя на съдиите в Търговската колегия следва, че всеки съдия е разгледал средно по 100 бр. дела (2019 г. – 115 бр., 2018 г. – 127 бр., 2017 г. – 133 бр.) и същевременно е участвал като член на тричленен съдебен състав при постановяването на 200 бр. дела (2019 г. – 154 бр., 2018 г. – 381 бр., 2017 г. – 399 бр.).

Председателят на колегията се е произнесъл по 36 дела (2019 г. – 36 бр., 2018 г. – 48 бр., 2017 г. – 42 бр.), които са приключили със съдебен акт; председателят на Първо отделение – по 53 дела (2019 г. – 37 бр., 2018 г. – 65 бр., 2017 г. – 67 бр.); председателят на Второ отделение – по 42 дела (2019 г. – 78 бр., 2018 г. – 83 бр., 2017 г. – 87 бр.). Най-високи съобразно статистическите показатели са данните за съдиите: Емил Марков – 140 бр., Петя Хорозова – 127 бр., Елеонора Чаначева – 126 бр., Николай Марков – 125 свършени дела, Татяна Върбанова – 121 свършени дела, Боян Балевски – 120 свършени дела.

Не без значение е и обстоятелството, че по едно дело е възможно постановяване на повече от един съдебен акт, предвид производството по допускане на касационно обжалване, както и комбиниране на касационна жалба с частна жалба, които са били образувани в кориците на едно търговско дело. Тази специфика в образуванияте търговски дела обуславя и различния среден брой на дела – 100 бр., разглеждани от всеки един съдия от Търговската колегия, и големия среден брой на актовете, постановени от един съдия – 135 (2019 г. – 172 бр., 2018 г. – 173 бр., 2017 г. – 165 бр.).

Приключилите със съдебен акт частни производства са 837 бр. (2019 г. – 1192 бр., 2018 г. – 1126 бр.) или на всеки един съдия, разглеждащ частни производства (21 души), се падат средно по 40 бр. (2019 г. – 60 бр., 2018 г. – 56 бр., 2017 г. – 69 бр.) разгледани и решени частни дела.

Натовареността на съдиите от Търговската колегия може да се проследи за периода 2012 г. – 2020 г. в следната таблица, като се има предвид, че в колегията през 2012 г. правораздават 19 съдии, в края на 2012 г. са 21 съдии, през 2013 г. – 21 съдии, през 2014 г. – 21 съдии, през 2015 – 24 съдии, през 2016 – 24 съдии, през 2017 г. – 24 съдии, в края на 2017 г. –

22 съдии, през 2018 г. – 23 съдии, през 2019 г. – 24 съдии, през 2020 г. – 24 съдии.

Година	Постъпили	Образувани	Насрочени в открито заседание	Свършени	Допуснати до касац. обжалване	Натова-реност брой актове	Натова-реност брой дела
2020	2856	2522	427	2407	264	135	100
2019	3492	3025	442	2765	357	172	115
2018	3716	3226	591	2927	528	173	127
2017	3844	3184	610	3196	543	165	133
2016	4590	2468	604	3463	395	179	144
2015	4659	3712	485	3494	276	177	146
2014	4682	3808	550	3803	322	232	181
2013	4950	4055	473	4379	302	238	209
2012	5107	4073	477	4967	332	237	240

4. Дейност по уеднаквяване на съдебната практика. Прозрачност на правораздаването

През 2020 г. с оглед на ограничителните медицински мерки ежесмесечни работни съвещания за обсъждане на правни проблеми в колегията, спорна съдебна практика и прилагане на нови законодателни решения не са провеждани. Проведени са само 2 съвещания онлайн.

а) Постановено през 2020 г. тълкувателно решение от Общото събрание на Търговската колегия

През 2020 г. приключи производството по образуваното в края на 2018 г. Тълкувателно дело № 2/2018 г. с докладчик съдия Костадинка Недкова за произнасяне по въпросите:

„1. Погасяват ли се по чл. 739, ал. 1 ТЗ непредявените в производството по несъстоятелност и неупражнените права, когато производството по несъстоятелност е прекратено с решение по чл. 632, ал. 4 ТЗ, без да се е развила фаза по предявяване и приемане на вземанията?

2. Какви са последиците от спиране на основание чл. 632, ал. 5 ТЗ на производството по несъстоятелност по отношение предявяването на исковете по чл. 649, ал. 1 ТЗ и чл. 694 ТЗ, развитието на производството по тях и течението на срока по чл. 649, ал. 1 ТЗ?“.

На 24.06.2020 г. е проведено последното съдебно заседание за приемане на проекта, предложен от докладчика и комисията.

На 13.07.2020 г. е обявено Тълкувателно решение № 2/2018 г.

б) Образувано през 2020 г. тълкувателно дело пред Общото събрание на Търговската колегия

През 2020 г. е образувано Тълкувателно дело № 1/2020 г. за произнасяне по въпросите:

„1. По какъв ред се прекратява еднолично дружество с ограничена отговорност при смърт на едноличния собственик на капитала и управител на дружеството и бездействие на наследниците му?

2. Допустим ли е иск по чл. 74, ал. 1 ТЗ за отмяна на решение на Общо събрание на съдружниците в ООД за освобождаване на управител, ако по предходна точка от дневния ред е прието решение за изключване на управителя като съдружник?

3. Приложима ли е санкцията по чл. 126 ТЗ по отношение на съдружник за действия, визирани в чл. 126, ал. 3, т. 1 – 3 ТЗ, но извършени от него в качеството му на управител или отговорността му може да бъде реализирана само по реда на чл. 145 ТЗ?

4. Кой орган на дружеството с ограничена отговорност е легитимиран да получи уведомлението на управителя за заличаването му по реда на чл. 141, ал. 5 ТЗ?

5. Легитимиран ли е напускащият по реда на чл. 125, ал. 2 ТЗ съдружник сам да заяви вписване в ТРРЮЛНЦ на прекратяване на участието му в ООД в случай на бездействие на органите на дружеството по приемане на решение за освободените му дялове и вписване на промяната в Търговския регистър?

6. Какви са правомощията на съда при обжалване на отказ по чл. 25, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ в хипотезата на липса на указания по чл. 22, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ от длъжностното лице по регистрацията?

7. Допустимо ли е вписване в ТРРЮЛНЦ на разпоредителна сделка с дружествени дялове по реда на чл. 129 ТЗ при наличието на вписан запор или при невписани предходни продажби? Отрицателната предпоставка по чл. 129, ал. 1, предл. 2 ТЗ приложима ли е при прехвърляне на дялове между съдружници?

8. Допустимо ли е по реда на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ да бъдат обжалвани други актове на длъжностните лица по регистрацията, отразени в електронните регистри, извън отказите, постановени по подадени заявления за вписване, заличаване и обявяване на актове?“.

в) Образуване през 2020 г. тълкувателни дела пред Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии

Тълкувателно дело № 1/2020 г. на ОСГТК е образувано с разпореждане от 16.01.2020 г. на председателя на Върховния касационен съд по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет за приемане на тълкувателно решение по въпроса: „Длъжен ли е съдът служебно да следи за нищожността на правни сделки, които са от значение за решаване на правния спор, или следва да се произнесе по въпроса за нищожността само ако заинтересованата страна е направила съответно възражение за нищожност?“.

По делото е приет доклад и предстои изработването на мотивите и приемането в цялост на проекта за тълкувателно решение.

Тълкувателно дело № 2/2020 г. на ОСГТК е образувано по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет по следните правни въпроси: „1.

При направено възражение за прихващане (съдебна компенсация) от кой момент се смятат погасени двете насрещни вземания, когато едно от тях или и двете са спорни/неликвидни, респективно от кой момент поражда действие съдебното възражение за прихващане? 2. При произнасяне на съда (с уважаване, съответно отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска? 3. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 2 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?“.

По делото е приет доклад и предстои изработването на мотивите и приемането в цялост на проекта за тълкувателно решение.

С разпореждане от 22.02.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 3/2020 г. на ОСГТК по искане на председателя на Висшия адвокатски съвет по следния правен въпрос: „От кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по Тълкувателно дело № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, и прилага ли се последното за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му?“.

По делото е проведено закрито заседание и е прието предложение за отправяне на питане до Висшия адвокатски съвет.

През отчетния период пред ОСГТК е образувано Тълкувателно дело № 4/2020 г. с разпореждане на председателя на ВКС от 07.08.2020 г. по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение и състав на Второ търговско отделение по въпроса: „Може ли съдът, сезиран с иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД на купувача, който не е изплатил напълно договорената цена, да обяви за окончателен по реда и при условията на чл. 362, ал. 1 ГПК предварителен договор за покупко-продажба, съдържащ уговорка, че окончателният договор ще се сключи след заплащане на цялата цена?“.

Делото е на етап по допускане на предложението на двата състава на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС.

Тълкувателно дело № 5/2020 г. на ОСГТК е образувано с разпореждане на председателя на ВКС по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение на ВКС по следния въпрос, след прередактиране в закрито заседание: „Нищожен поради липса на съгласие на основание чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД или унищожаем на основание чл. 31, ал. 1 ЗЗД е договорът, сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му е било в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си?“.

Делото е насрочено за открито и закрито заседание за изслушване на становищата на поканените лица и за приемане на доклад по делото.

С разпореждане от 30.11.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 6/2020 г. на ОСГТК по предложение на заместник-председателите на ВКС и ръководители на Гражданската колегия и Търговската колегия поради наличие на противоречива практика

на състави на Върховния касационен съд по въпроса: „Подлежат ли на отмяна по реда на чл. 303 и сл. ГПК влезлите в сила постановления по чл. 496, ал. 1 ГПК за възлагане на недвижими имоти?“.

Делото е насрочено за открито и закрито заседание за изслушване на становищата на поканените лица и за приемане на доклад по делото.

С Разпореждане от 3.12.2020 г. на председателя на ВКС е образувано Тълкувателно дело № 7/2020 г. на ОСГТК по предложение на състав на Четвърто гражданско отделение на ВКС по въпроса: „Задължителни или факултативни необходими другари са страните по договор в производството по предявен от трето лице иск за нищожност на договора?“.

Делото е на етап по допускане на предложението на състава на Четвърто гражданско отделение на ВКС.

5. Други дейности

И през 2020 г. съдии от Търговската колегия продължават, макар и в стеснен обем, обученията на съдии от районните, окръжните и апелативните съдилища. Повечето от обученията са проведени онлайн с оглед епидемичната обстановка в страната. Реално е участието на съдии от Търговската колегия в работни групи по подготовка на законодателни промени, като при необходимост от дискусии те са провеждани онлайн и при засилена размяна на писмени становища.

Съдия Тотка Калчева е провела регионално обучение на съдии от Софийския районен съд по въпроси за „Заповедно производство“ и „Неравноправните клаузи в потребителски договори – преглед на практиката на СЕС и ВКС, служебна проверка на съда за неравноправни клаузи в исковото и заповедното производство“.

През 2020 г. съдия Емилия Василева е лектор по организиран от НИП онлайн семинар за съдиите от Пловдивския съдебен район на тема: „Учредяване право на строеж, договори за строителство, предварителни договори – вещноправни и облигационноправни аспекти“. Провела е обучения в съдебния район на гр. Перник по теми, свързани със съдебната практика по Кодекса за застраховането и процесуални въпроси по заповедното производство по ГПК. Провела е обучение в съдебния район на гр. Бургас по темата: „Цесия, новация, делегация – актуални въпроси“.

Съдия Костадинка Недкова е лектор на организиран от ИК „Труд и право“ семинар по теми, свързани с търговската несъстоятелност и производството по стабилизация. Заедно със съдия Вероника Николова участват в работна група за подготовка на мащабни промени в производството по търговска несъстоятелност „Правна рамка за реформи на несъстоятелността по Търговския закон“, в резултат на работата на която е внесен в Министерския съвет проект за изменение на Търговския закон.

И през 2020 г. година продължава участието на съдиите от Търговската колегия в изпитни комисии за полагане на държавни изпити

по гражданскоправни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, в Университета за национално и световно стопанство, гр. София, в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, в Свободния университет „Черноризец Храбър“, гр. Варна, и в Бургаския свободен университет.

6. Администриране на движението на делата от образуването до приключването им

През 2020 г. към Търговската колегия работят 24 броя съдебни служители, от които 8 съдебни помощници (2 от тях са в отпуск по майчинство) и 15 души специализирана съдебна администрация (4 деловодители, 1 в адвокатска стая, 2 куриери, 8 секретари, като 1 от тях е в отпуск по майчинство през отчетния период, и 1 секретар колегия).

През 2020 г. съдебните помощници са извършили доклад по общо 2930 преписки (2019 г. – 3475 бр., 2018 г. – 3798 бр., 2017 г. – 3844 бр.), подготвили са 481 бр. проекти за разпореждания (2019 г. – 562 бр., 2018 г. – 712 бр., 2017 г. – 763 бр.), проекти на съдебни актове (определения и решения) по търговски дела – общо 387 бр. (2019 г. – 484 бр., 2018 г. – 39 бр., 2017 г. – 410 бр.), проучване на съдебна практика, включително и на СЕС, и аотиране на постановените през годината по същество определения по чл. 274, ал. 3 ГПК и всички решения по чл. 290 ГПК, чл. 303 ГПК и чл. 47 ЗМТА.

На един деловодител в Търговската колегия се пада обработване средно на 630 бр. дела (2019 г. – 617 бр., 2018 г. – 807 бр., 2017 г. – 961 бр.) – постъпващи и образувани дела.

7. Изводи

През 2020 г. Търговската колегия на ВКС работи интензивно в състав от 24 съдии. Отчита се значително натоварване на съдиите, като се имат предвид броят на постъпващите и образуваните търговски дела през отчетния период и броят на постановените съдебни актове, изразили се в средно 135 бр. (2019 г. – 172 бр., когато правораздават 24 съдии, 2018 г. – 173 бр., когато в колегията са 23 съдии, 2017 г. – 165 бр.) постановени съдебни актове на един съдия от колегията, средно по 105 дела (2019 г. – 115 дела, 2018 г. – 127 дела, 2017 г. – 133 дела), разпределени и разгледани от един съдия.

Глава втора.
ОБОВЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА СЪДИЛИЩАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

I. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Данни за делата за разглеждане от съдилищата през 2020 г. (включително ВКС) и за свършените дела през годината

Съдилища	Висящи в началото на 2020 г.	Постъпили през 2020 г.	Всичко за разглеждане	Свършени дела	Със съдебен акт по същество	Прекратени	Висящи в края на годината
АС	3503	12 975	16 478	13 133	12 573	560	3345
Военни	39	487	526	493	444	49	33
Окръжни (вкл. СГС+ СНС)	25 573	81 270	106 843	77 451	66 463	10 988	29 392
РС в областните центрове (вкл. СРС)	73 837	260 100	333 937	262 767	219 417	43 350	71 170
РС извън областните центрове	18 915	113 413	132 328	112 047	91 396	20 651	20 281
Общо без ВКС	121 867	468 245	590 112	465 891	390 293	75 598	124 221
ВКС	4344	7799	12 143	8009	3561	590	4110
Всичко дела	126 211	476 044	602 255	473 900	393 854	76 188	128 331

Общо за съдилищата (включително ВКС) данните показват, че висящите в началото на 2020 г. дела – 126 211 бр., са повече от тези в началото на 2019 г., когато са 120 786 бр. Заради по-слабото постъпление на дела през годината обаче (476 044 бр. през 2020 г. при 553 839 бр. за 2019 г.) броят на делата за разглеждане от съдилищата през 2020 г. – 602 255 бр., е по-малък със 72 370 бр. в сравнение с 2019 г., когато тези дела са 674 625 бр.

Съдилища	Постъпили през 2019 г.	Постъпили през 2020 г.	Намаление (бр.)	Намаление (%)
Апелативни	15 043	12 975	2068	13,75%
Военни	591	487	104	17,60%
Окръжни (вкл. СГС+СНС)	86 512	81 270	5242	6,06%
Районни в областните центрове (вкл. СРС)	310 003	260 100	49 903	16,10%
Районни извън областните центрове	132 446	113 413	19 033	14,37%
Общо без ВКС	544 595	468 245	76 350	14,02%
Върховен касационен съд	9244	7799	1445	15,63%
Всичко дела	553 839	476 044	77 795	14,05%

Намалява и броят на свършените дела през годината. Докато през 2019 г. всички съдилища (включително ВКС) са свършили 548 385 дела, през 2020 г. броят на тези дела е 473 900, т. е. със 74 485 дела по-малко.

Въпреки намалението на постъпилите през годината дела повече са останалите висящи в края на периода дела – към 31 декември 2020 г. те са 128 331 бр., докато към 1 януари 2020 г. са 126 211 бр.

На базата на статистическите данни, без да се отчитат фактическа и правната сложност на делата, както и ефектът от противоепидемичните мерки, изводът е за по-слабо постъпление на дела през 2020 г., намаляване на броя на решените дела и повече останали висящи дела в края на годината в сравнение с предходния отчетен период. Данните отново показват, че системата не може да работи ефективно заради неравномерното натоварване.

По отношение на Върховния касационен съд за поредна година се отбелязва тенденция към намаляване на делата като брой (на фактическата и на правната сложност на делата специално внимание е отделено в главата от настоящия доклад за дейността на ВКС). Несвършените дела в началото на периода, останали за разглеждане и решаване през годината, са 4344 бр. (при 4181 бр. през 2019 г.). Постъпилите дела през 2020 г. са 7799 бр. или с 15,63% по-малко от предходната година (през 2019 г. те са 9244 бр.). Общият брой на делата за разглеждане през изминалата година е 12 143 бр., което е с 9,55% по-малко от тези през предходната година (13 425 през 2019 г.). През 2020 г. върховните съдии са решили общо 8009 бр. дела, като през 2019 г. те са 9046 бр., т. е. с 11,46% по-малко. Останалите несвършени към 31 декември 2020 г. дела са 4110 бр. (при 4344 бр. през 2019 г.), т. е. в края на периода несвършените дела са с 5,39% повече от тези към 1 януари на годината.

По отношение на дейността на апелативните, окръжните, военните, специализираните наказателни и районните съдилища през 2020 г. анализът на обобщените статистически данни сочи намаление на броя на делата за разглеждане – с 10,75% спрямо 2019 г. (намаление с 10,76% спрямо 2018 г.).

Съдилища	Всичко дела за разглеждане през 2019 г.	Всичко дела за разглеждане през 2020 г.	Намаление (бр.)	Намаление (%)
Апелативни	18 372	16 478	1894	10,31%
Военни	630	526	104	16,51%
Окръжни (вкл. СГС+СНС)	110 221	106 843	3 378	3,06%
Районни в областните центрове (вкл. СРС)	382 399	333 937	48 462	12,67%
Районни извън областните центрове	149 578	132 328	17 250	11,53%
Общо без ВКС	661 200	590 112	71 088	10,75%

Общо за посочените съдилища се наблюдава и намаление на броя на приключените дела – с 13,62% спрямо 2019 г. (намаление с 14,42% спрямо 2018 г.).

Съдилища	Свършени дела през 2019 г.	Свършени дела през 2020 г.	Намаление (бр.)	Намаление (%)
Апелативни	14 870	13 133	1 737	11,68%
Военни	591	493	98	16,58%
Окръжни (вкл. СГС+СНС)	84 649	77 451	7 198	8,50%
Районни в областните центрове (вкл. СРС)	308 562	262 767	45 795	14,84%
Районни извън областните центрове	130 667	112 047	18 620	14,25%
Общо без ВКС	539 339	465 891	73 448	13,62%

Приключените в 3-месечен срок дела през 2020 г. са с 12,43% по-малко от тези, приключени през 2019 г. в рамките на този срок, и с 15,05% по-малко от приключените през 2018 г. в 3-месечен срок.

Общо в страната през 2020 г. от съдилищата – апелативни, окръжни и военни, са дадени 5020 разрешения за използване на специални разузнавателни средства (СРС), а изготвените и получени вещевени

доказателствени средства (ВДС) са 1354 бр. За сравнение – през 2019 г. са дадени 5414 разрешения, а изготвените и получени ВДС са 1314 бр., през 2018 г. – 5403 дадени разрешения и 1172 бр. получени ВДС.

Данните за движението на делата за всички съдилища (без ВКС) през 2020 г. са:

- висящи в началото на годината – 121 867 бр. (при 116 605 бр. през 2019 г.);
- постъпили през 2020 г. – 468 245 бр. (при 544 595 бр. през 2019 г.);
- общо дела за разглеждане – 590 112 бр. (при 661 200 бр. през 2019 г.);
- свършени дела през 2020 г. – 465 891 бр. (при 539 339 през 2019 г.);
- свършени в 3-месечен срок – 416 982 бр., т. е. 82,09% от всички (при 443 095 бр. или 82,16% през 2019 г.);
- дела със съдебен акт по същество – 390 293 бр. (при 459 478 бр. през 2019 г.);
- прекратени производства – 75 598 бр. (при 79 861 бр. през 2019 г.);
- висящи дела в края на годината – 124 221 бр. (при 121 861 бр. през 2019 г.).

В апелативните съдилища през 2020 г. броят на съдиите по щат е 176 (такъв е и през предходните две години). За работата им статистиката показва следното:

- общо дела за разглеждане – 16 478 бр.;
- свършени през годината дела (общо) – 13 133 бр.;
- свършени дела в срок до 3 месеца – 11 183 бр.;
- свършени със съдебен акт по същество – 12 573 бр.;
- прекратени дела – 560 бр.;
- висящи дела в края на периода – 3345 бр.;
- обжалвани и протестирани – 3696 бр.

Според анализа на данните за апелативните съдилища през 2020 г. с 10,31% е намален броят на делата за разглеждане спрямо 2019 г., докато с 11,68% са намалели свършените дела спрямо същата година. Свършените дела в срок до три месеца са намалели спрямо предходната година с 14,89% при запазване на щатните бройки на съдиите в апелативните съдилища на нивото от предходната година.

От разгледаните през 2020 г. дела от апелативните съдилища 12 060 бр. са граждански, като сред тях въззивните граждански дела са 4031 бр., въззивните търговски дела са 2935 бр., въззивните частни дела – 4584 бр., други – 510 бр. Общо разгледаните наказателни дела от апелативните съдилища в страната са 4418 бр., като от тях въззивните наказателни са 1032 бр., въззивните частни наказателни – 2695 бр., а частните наказателни по чл. 243 от НПК – 173 дела, други – 518 бр.

През 2020 г. апелативните съдилища са дали общо 61 разрешения (всички са на Апелативния специализиран наказателен съд) за използване на специални разузнавателни средства, като изготвените и получените за

този период веществени доказателствени средства са 26 бр. През 2019 г. дадените разрешения са 35, а изготвените и получени ВДС – 8 бр. През 2018 г. броят на дадените разрешения от апелативните съдилища за използване на СРС е 32. През тази година изготвените и получени ВДС са 7 бр.

Във военните съдилища през 2020 г. по щат са работили 12 съдии. Щатът е намален с 2 броя спрямо предходната година. Данните за тези съдилища показват:

- общ брой дела за разглеждане – 526 бр.;
- свършени дела (общо) – 493 бр.;
- свършени дела в срок до 3 месеца – 464 бр.;
- свършени със съдебен акт по същество – 444 бр.;
- прекратени дела – 49 бр.;
- висящи дела в края на периода – 33 бр.;
- обжалвани и протестирани – 41 бр.

При военните съдилища се наблюдава намаление на броя на делата за разглеждане и на приключените дела – съответно с 16,51% и с 16,58% спрямо 2019 г. Продължава тенденцията тези съдилища да са сред най-слабо натоварените в страната.

От общия брой дела за разглеждане през 2020 г. 93 са наказателни общ характер, 177 – частни наказателни дела, 221 – частни наказателни дела (разпити), дела по чл. 78а от НК – 47, наказателни частен характер дела – 6, административно наказателен характер – 2.

Наказателните дела за разглеждане от военните съдилища по видове престъпления през 2020 г. са:

- общоопасни престъпления – 47 бр. (50,54%);
- престъпления против собствеността – 20 бр. (21,51%);
- престъпления против личността – 10 бр. (10,75%);
- документни престъпления – 4 бр. (4,3%);
- военни престъпления – 3 бр. (3,23%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие – 3 бр. (3,23%);
- престъпления против дейността на държавните органи и обществените организации – 3 бр. (3,23%).
- престъпления против стопанството – 2 бр. (1,08%);
- престъпления против брака, семейството и младежта – 1 бр. (1,08%).

Военните съдилища през 2020 г. са дали 42 разрешения за използване на СРС (ВС – София – 29 бр., ВС – Сливен – 10 бр., ВС – Пловдив – 3 бр.), а изготвените и получени ВДС през годината са 9. За 2019 г. дадените разрешения са 35, а изготвените и получени ВДС – 12. През 2018 г. разрешенията за използване на СРС, дадени от военните съдилища, са 36, а изготвените и получени ВДС – 27.

Броят на съдиите по щат в окръжните съдилища, включително в СГС и СНС, през 2020 г. е 762, като спрямо предходната година е намален със 4 броя. Информацията за делата в тези съдилища е следната:

- общ брой дела за разглеждане – 106 843 бр.;
- свършени дела през годината – 77 451 бр.;
- свършени дела в срок до 3 месеца – 58 023 бр.;
- свършени със съдебен акт по същество – 66 463 бр.;
- прекратени дела – 10 988 бр.;
- висящи дела в края на периода – 29 392 бр.;
- обжалвани и протестирани – 12 727 бр.

През 2020 г. броят на делата за разглеждане в окръжните съдилища спрямо предходната 2019 г. е намален с 3378 дела, а спрямо 2018 г. е налице намаление с 687 бр. дела. В сравнение с предходната година през 2020 г. спада броят на свършените дела, като намалението е с 7198 дела (8,50%). По отношение на срочността на приключване на делата през 2020 г. данните показват, че като брой свършените в 3-месечен срок дела през 2020 са с 12,18% по-малко от предходната година.

От общия брой разгледани дела от окръжните съдилища и от СГС 75 125 бр. са граждански. От тях граждански дела на първа инстанция са 13 410 бр., частни граждански – 2133 бр., жалби за бавност – 131 бр., въззивни граждански – 31 141 бр., въззивни частни граждански – 14 338 бр., търговски – 13 503 бр., фирмени – 469 бр. От общия брой дела, разгледани от тези съдилища, наказателните са 31 718 бр. От тях наказателни дела от общ характер са 3564 бр., частни наказателни – 17 982 бр., частни наказателни (разпити) – 1604 бр., въззивни дела от общ характер – 3818 бр., въззивни частни наказателни – 4643 бр., административнонаказателни дела – 107 бр.

Гражданските и търговските дела за разглеждане на първа инстанция от окръжните съдилища по вид на правния спор през 2020 г. са:

- искове по СК и ЗЛС – 2711 бр.;
- облигационни искове – 6309 бр.;
- вещни искове – 974 бр.;
- колективни искове – 20 бр.;
- установителни искове – 1297 бр.;
- обезпечения – 2136 бр.;
- частни производства – 516 бр.;
- други граждански дела – 195 бр.
- искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка (обективна и субективна) – 8555 бр.;
- искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до концесия, обществена поръчка или приватизационен договор – 159 бр.;
- искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до картелни споразумения, решения и съгласувани практики, концентрация на стопанска дейност, нелоялна конкуренция и злоупотреба с монополно или господстващо положение – 8 бр.;

- искове за недействителност на ТД – 1 бр.;
- искове за защита на членствени права на членове на ТД – 46 бр.;
- искове за отмяна на решение на общо събрание на ТД и нищожност при повторност на отменено решение на орган на ТД – 246 бр.;
- искове за прекратяване на ТД по съдебен ред – 977 бр.;
- искове за обезщетение за вреди, причинени от членове на органи на ТД или други ЮЛ – 154 бр.;
- искове за заплащане на дивидент и равностойността на дружествен дял – 75 бр.;
- производство по несъстоятелност – 2043 бр.;
- искове за установяване нищожност или недопустимост на вписването или несъществуване на вписано обстоятелство – 123 бр.;
- обжалване отказ на длъжностното лице по ЗТР за вписване/обявяване – 1618 бр.;
- искове за отмяна или изменение на охранителен акт, засягащ права на трети лица, извън исковите по чл. 29 ЗТР – 8 бр.
- искове за отмяна на решение на общото събрание на сдружение – 88 бр.;
- искове за прекратяване по ЮЛНЦ – 13 бр.
- искове за прекратяване на кооперация по съдебен ред – 4 бр.;
- искове за отмяна на решение на общото събрание на народно читалище или прекратяване на читалището – 7 бр.
- искове за разпускане на политическа партия – 12 бр.;
- искове по спорове за интелектуална собственост – 239 бр.;
- регистрация на сдружение, фондация, читалище – 148 бр.;
- регистрация на ЖСК – 14 бр.;
- регистрация на адвокатско дружество – 152 бр.;
- регистрация на пенсионен фонд (фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване и фондове за допълнително доброволно пенсионни осигуряване включително по професионални схеми) – 22 бр.;
- регистрация на религиозни институции и местните им поделения – 59 бр.;
- регистрация и промени на политическа партия – 70 бр.;
- частни търговски дела – 557 бр.;
- други търговски дела – 83 бр.;
- други фирмени дела – 4 бр.;
- производство по стабилизация на търговец – 3 бр.

Наказателните дела за разглеждане на първа инстанция от окръжните съдилища (включително СГС и СНС) по видове престъпления през 2020 г. са разпределени така:

- престъпления против републиката – 4 бр.;
- престъпления против личността – 408 бр.;
- престъпления против правата на гражданите – 4 бр.;
- престъпления против собствеността – 336 бр.;
- престъпления против стопанството – 538 бр.;

- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 286 бр.;
- престъпления против дейността на държавните органи и обществените организации – 295 бр.;
- документни престъпления – 7 бр.;
- компютърни престъпления – 1 бр.;
- престъпления против реда и общественото спокойствие – 275 бр.;
- общоопасни престъпления – 1409 бр.;
- престъпления против отбранителната способност на републиката – 1 бр.;
- частни наказателни дела – 19 586 бр.;
- административни дела – 107 бр.

Окръжните съдилища в страната са дали общо 4917 разрешения за използване на СРС през 2020 г., като най-голям брой са дали: Специализираният наказателен съд – 2798 бр.; Окръжен съд – Пловдив – 422 бр.; Окръжен съд – Стара Загора – 206 бр.; Окръжен съд – Благоевград – 148 бр.; Окръжен съд – Русе – 131 бр., и Софийският градски съд – 120 бр. Изготвените и получени през 2020 г. ВДС са 1319.

За сравнение – през 2019 г. окръжните съдилища са дали общо 5344 разрешения и са изготвени и получени 1294 бр. ВДС. Дадените разрешения от окръжните съдилища за използване на СРС през 2018 г. са 5335 бр., а изготвените и получени ВДС – 1138 бр.

Броят на съдиите по щат в районните съдилища към областните центрове, включително и в Софийския районен съд, през 2020 г. е 678, т. е. налице е увеличение с 9 щатни бройки спрямо предходния отчетен период. Данните за движението на делата в тези съдилища са следните:

- общ брой дела за разглеждане – 333 937 бр.;
- свършени дела през годината – 262 767 бр.;
- свършени дела в срок до 3 месеца – 221 557 бр.;
- свършени със съдебен акт по същество – 219 417 бр.;
- прекратени дела – 43 350 бр.;
- висящи дела в края на периода – 71 170 бр.;
- обжалвани и протестирани – 33 570 бр.

През годината се наблюдава намаление на броя на делата за разглеждане, като спрямо 2019 г. то е с 12,67%. Намаление има и при броя на свършените дела през 2020 г. спрямо 2019 г. – с 14,84%. По отношение на броя на делата, приключени през 2020 г. в срок до 3 месеца, се наблюдава спад с 9,97% спрямо броя на тези през 2019 г.

От общия брой дела за разглеждане от тези съдилища 246 109 са граждански, като от тях по общия ред – 104 119 бр., частни граждански дела – 22 649 бр., дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК – 110 539 бр., други – 8802 бр.

Общият брой на наказателните дела за разглеждане е 87 828, като от тях наказателни от общ характер – 17 164 бр., наказателни от частен

характер – 2210 бр., дела по чл. 78а от НК – 2597 бр., частни наказателни – 33 871 бр., частни наказателни (разпити) – 2089 бр., административно-наказателни дела – 29 897 бр.

В останалите районни съдилища (извън областните центрове) броят на съдиите през отчетния период е 332, като е намалял спрямо 2019 г. с 1 щатна бройка. Статистиката за движението на делата показва:

- общ брой дела за разглеждане – 132 328 бр.;
- свършени дела (общо) – 112 047 бр.;
- свършени дела в срок до 3 месеца – 96 813 бр.;
- свършени със съдебен акт по същество – 91 396 бр.;
- прекратени дела – 20 651 бр.;
- висящи дела в края на периода – 20 281 бр.;
- обжалвани и протестирани – 11 535 бр.

От посочения общ брой дела за разглеждане 92 473 са гражданските. От тях по общия ред са 29 317 дела, частни граждански са 11 657 бр., дела по чл. 410 и чл. 417 от ГПК – 47 641 бр., други – 4858 бр.

Наказателните дела за разглеждане през 2020 г. са 39 855 бр. От тях от общ характер са 10 856 бр., от частен характер – 1101 бр., дела по чл. 78а от НК – 2149 бр., частни наказателни – 11 862 бр., частни наказателни (разпити) – 1743 бр., административнонаказателни – 12 144 дела.

Гражданските дела за разглеждане от всичките районни съдилища (339 582 бр.) по вида на правния спор през 2020 г. са:

- заповедни производства – 158 180 бр. (46,72%);
- установителни искиове – 44 324 бр. (13,09%);
- искиове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР и др. – 35 361 бр. (10,44%);
- облигационни искиове – 35 334 бр. (10,44%);
- частни производства – 32 027 бр. (9,46%);
- искиове по Кодекса на труда – 12 292 бр. (3,63%);
- делби и искиове по ЗН – 7276 бр. (2,15%);
- вещни искиове – 6701 бр. (1,98%);
- обезпечения – 3302 бр. (0,98%);
- частни производства (регламенти) – 2582 бр. (0,76%);
- административни производства – 804 бр. (0,24%);
- други граждански дела – 399 бр. (0,12%).

Наказателните дела от общ характер за разглеждане от всички районни съдилища (28 020 бр.) по видове престъпления през 2020 г. са:

- общоопасни престъпления – 12 949 бр. (46,21%);
- престъпления против собствеността – 6989 бр. (24,94%);
- престъпления против личността – 2621 (9,35%);
- престъпления против дейността на държавните и общинските органи – 1269 бр. (4,53%);

- престъпления против брака, семейството и младежта – 1232 (4,40%);
- престъпления против стопанството – 1166 бр. (4,16%);
- документни престъпления – 912 (3,25%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие – 621 бр. (2,22%);
- престъпления против правата на гражданите – 261 бр. (0,93%).

II. ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА, ПОСТАВЕНИ В ГОДИШНИТЕ ДОКЛАДИ

1. Съдебна администрация

Според статистическите данни апелативните съдилища са в най-критично състояние от гледна точка на обезпечаване със съдебна администрация. При тях съотношението на броя на служителите към броя на магистратите е 1,56 (през 2019 г. – 1,33). Най-сериозна е ситуацията в Апелативен съд – Пловдив, където то е 1,24 (непроменено спрямо 2019 г.), а най-добро остава положението във Военно-апелативния съд, където съотношението е 2,00, както и през 2019 г. В Софийския апелативен съд се отчита нарастване на този показател от 1,16 за 2019 г. (най-нисък сред апелативните съдилища) до 1,73 (втори по големина) за 2020 г. Такава е ситуацията и при Апелативния специализиран наказателен съд – отчита се повишаване от 1,47 през 2019 г. до 1,53 през 2020 г. При военните съдилища съотношението на броя на служителите към броя на магистратите е 2,83 (във Военен съд – Сливен е 4,00). За окръжните съдилища съотношението е 2,07, докато в СГС е 2,35, а в СНС – 2,57. Средното съотношение по този показател за районните съдилища в областните центрове е 2,81, а за Софийския районен съд – 3,05. В останалите районни съдилища в страната (извън областните центрове) този коефициент е 4,03. На фона на данните, че районните съдилища в областните центрове (включително и СРС) през 2020 г. са имали общо за разглеждане 333 937 дела, а тези извън областните центрове – 132 328 бр., може да се направи констатацията, че съотношението на броя на служителите към броя на магистратите е обратнопропорционално на делата за разглеждане. Има районни съдилища в страната извън областните центрове, в които съотношението достига 7 (Царево, Момчилград), 7,5 (Тутракан) и дори 9,5 (Трън).

За проблема, свързан със слабото обезпечаване по отношение на съдебната администрация, пишат в част от годишните доклади председателите на апелативните съдилища.

В отчета, изготвен от административния ръководител на Апелативен съд – Велико Търново, се казва: „От 29.06.2020 година в Апелативен съд – Велико Търново е въведена Единната информационна система на съдилищата, разработена в рамките на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и

разработване на единна информационна система на съдилищата“, финансиран по ОП „Добро управление“ на ЕС. Едновременно с нея продължи и работата с деловодната информационна система за управление на съдебните дела „EMSG“, на „Декстро груп“ ООД, по дела, образувани преди 29.06.2020 г. Това повиши натовареността на съдебните служители, като най-осезаемо това се усети в регистратурата на съда и в съдебното деловодство. За да могат да бъдат изпълнени задачите бяха пренасочени в помощ съдебни секретари. Като вземем предвид и факта, че в съда няма щатове за съдебен статистик, съдебен архивар и призовкар – длъжности, които се съвместяват от натоварени за това съдебни служители, за облекчаване работата на съдебното деловодство по администриране на преписките и делата, регистрацията на кореспонденцията – обща и по дела, както и изготвяне на текущата и периодична статистическа отчетност, следва да се разкрийт 2 щатни бройки за длъжността „съдебен деловодител“.

По отношение на Окръжен съд – Ловеч в документа се посочва: „За обезпечаване на нормалния работен процес и във връзка с решението на Пленума на ВСС по Протокол № 19/25.07.2019 г. за съкращаване на основание чл. 30, ал. 2, т. 8 от ЗСВ на 1 (една) щатна длъжност „съдия“ в Окръжен съд – Ловеч и откритата на основание чл. 30, ал. 2, т. 8 от ЗСВ нова съгласувателна процедура за съкращаване на още 1 (една) свободна длъжност „съдия“ в Окръжен съд – Ловеч и разкриването ѝ в Специализирания наказателен съд, е необходимо да се направи искане за увеличаване на щата на Окръжен съд – Ловеч с една щатна бройка за „съдебен помощник“.

В годишния отчет на Апелативен съд – Пловдив отново се посочва: „Положително за работата на съдиите ще се отрази увеличаването на щата за съдебни помощници. В момента в Апелативен съд – Пловдив има 5 щата за съдебни помощници. От тях 4 работят в гражданското отделение и търговското отделение, а един – в наказателното отделение на съда. При така действащото разпределение, с оглед обема на работа във всяко от отделенията на съда, за равномерната натовареност на съдебните помощници е необходимо техният щат да бъде увеличен с 1 щатна бройка. Така те ще бъдат разпределени равномерно по отделения, като на 5 апелативни съдии (при общо 29 съдийски щата) ще се пада по 1 съдебен помощник (при общо 6 щата за съдебни помощници). С оглед въвеждането на Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС) от 01.04.2021 г. в Апелативен съд – Пловдив и придобития опит от работата с нея в периода от 21.08.2020 г. до 18.09.2020 г. е наложително да бъде увеличен броят на системните администратори в съда с 1 щатна бройка.“

Административният ръководител на Апелативен съд – Бургас напомня: „Както отбелязахме в предходния доклад, Апелативен съд – Бургас продължава да отчита необходимост от една щатна бройка за длъжността „служител по сигурността на информацията“, една щатна бройка за длъжността „архивар и куриер“ и една щатна бройка за длъжността „чистач“.

В доклада на Военно-апелативния съд се посочва проблем на Военен съд – Пловдив: „С оглед осигуряване на нормалното функциониране на Военен съд – Пловдив и ефективното осъществяване на правораздавателната дейност (разглеждане и решаване по същество на постъпилите дела в съда, осигуряване на дежурен съдебен състав), равномерното разпределение на обема на работата, осигуряването на взаимозаменяемост на служителите от отделните звена (включително поради отсъствие в болнични, отпуск, командировка, обучение и др.), би следвало щатната численост на съдебната администрация да бъде увеличена с две длъжности за „съдебен секретар“ и две длъжности за „съдебен деловодител“. По щат във Военен съд – Пловдив няма длъжности деловодител в регистратура, няма деловодители в съдебно деловодство, няма деловодител в регистратура за класифицирана информация. При сегашната щатна численост и структура на администрацията, съдът е много сериозно затруднен да осъществява основната си – правораздавателната функция, при излизане в отпуск на някой от съдебните секретари, ползване на отпуск по болест, командировка за разглеждане на дела на пункт, даване на дежурства.“

2. Съдебни сгради и техническа обезпеченост

Конкретни проблеми, чието решаване се очаква, както и принципни препоръки по отношение на управлението на сградния фонд са посочени в годишните доклади, изготвени от председателите на апелативните съдилища.

И през 2020 г. не са предприети действия за извеждане на органи на съдебната власт – съдилища и прокуратури, от Съдебната палата – София, а това е единственият адекватен подход за решаване на въпроса с пренаселеността на сградата, която води до липса на достатъчно помещения и зали за всички органи на съдебната власт, настанени в нея.

В доклада на председателя на Апелативен съд – Пловдив пише: „Остава необходимостта от ремонт на още съдийски кабинети и канцеларии, ползвани от съдебни служители, включващ: подмяна на подова настилка (ламиниран паркет), демонтиране на старо обзавеждане, боядисване с латекс на стени и тавани. Необходим е и ремонт на съдебни зали и коридори, ползвани от Апелативен съд – Пловдив.

Съдебна зала № 1 на Апелативен съд – Пловдив се намира на втория етаж, където са разположени и кабинети на съдии, системни администратори и регистратурата на съда за класифицирана информация. Достъпът до съдебната зала създава изключителни неудобства: пречи на нормалната работа на съдиите, а съдебни служители, на принцип „дежурство“, осъществяват контрол и насочват потока от граждани към залата. Решаването на проблема е чрез изграждане на нова връзка (стълбище/външен асансьор) към зала № 1 на съда, вписани по подходящ начин към сградата.

Подобно е положението и в другите две съдилища, които обитават Съдебната палата, поради което за увеличаването на сградния фонд, е наложително продължаването на съвместните действия от страна на административните ръководители на трите съдилища. Един от вариантите е, съвместно с ВСС и Община Пловдив, да се извърши пълно застрояване на терена, върху който е построена Съдебната палата – незаетата част от УПИ I – ОНС, в кв. 23 – нов по плана на гр. Пловдив, ЦГЧ. За разрешаване на проблема с пренаселеността, като варианти се обсъждат и надстрояване терасите на шест плюс четириетажна административна сграда с вход от ул. „Йоаким Груев“, с цел оформяне на канцеларии и други площи за административна цел (терасите са с обща площ 600 кв. м). Освен това, необходимо е обособяване в сградата на зона за особена сигурност с помещения за задържани и принудително доведени лица, съгласно изискванията на Наредба № 4/2008 г. на министъра на правосъдието. Съществуващото конвойно помещение е изключително малко и не отговаря на изискванията за обособяване на зона за сигурност с ограничен достъп за задържани и принудително доведени лица, по изискванията на Наредбата.“

По отношение на Окръжен съд – Хасково в доклада на председателя на Апелативен съд – Пловдив се казва: „Продължава да съществува проблемът с електрическата инсталация, която е изградена при построяване на сградата през 1937 г. Същата не е съобразена с натоварването, с оглед настанените в сградата органи на съдебна власт, сървъри, компютърни конфигурации, климатици и др. Доколкото подмяната на същата представлява капиталов разход и е свързано със заснемане и изготвяне на проект на цялостната ел. инсталация на сградата, в бюджетната прогноза е заложено поетапна подмяна в три поредни календарни години и предвид факта от необходимия финансов ресурс (над 500 000 лева).“

Припомнят се и проблемите със сградата на Окръжен съд – Кърджали: „Продължава да е на дневен ред необходимостта от цялостна подмяна на отоплителната и ел. инсталации за цялата сграда. Съществуващите в тази връзка проблеми до момента не са преодолени, поради липса на средства за капиталови разходи в бюджета на съда.

Нерешен остава и проблемът с помещенията за адвокати, както и помещения за проучване на дела, както в окръжния, така и в районния съд. Няма и подходящо помещение за арестанти. Граждани и адвокати имат достъп до всички помещения в цялата съдебна палата, което е обусловено, на първо място, от нефункционалността на сградата, както и от невъзможността за въвеждане на контролиран достъп в Съдебната палата, поради липсата на помещения.

С цел осигуряване на допълнителни работни помещения за нуждите на съда са проведени разговори и обменена кореспонденция за изваждане от сградата на съдебната палата на „Информационно обслужване“ и Службата по вписванията, които до момента са без резултат.“

По отношение на ОС – Смолян в доклада е посочено: „През 2020 г. не са извършвани ремонти и преустройства на сградния фонд. Необходимо е да бъдат осигурени средства за извършване на ремонт на съдебна зала № 1 и подмяна на обзавеждането й.“

В доклада се обръща внимание и на проблема с локалната компютърна мрежа на Окръжен съд – Стара Загора, изградена през 1999 г. Посочено е, че структурното окабеляване е вече над 20 години и все по-наложително е пълното обновяване с кабели от по-висока категория, позволяващи пренос на данни с по-висока скорост.

За поредна година поставя въпроса за сградния фонд и председателят на Апелативен съд – Варна в доклада си: „И през 2020 година материалната база на Апелативен съд – Варна остава непроменена. Съдът ползва пети, последен етаж в сградата на Съдебната палата, в която се помещават още Окръжен съд, Апелативна и Окръжна прокуратури и служителите на РД „Охрана“ – Варна.

За поредна година поставеният въпрос за недостатъчната материалната база, която е изчерпала отдавна всички свои обективни възможности, не намери своето решение. За нас продължава да бъде на дневен ред построяването на Съдебна палата.

Предвиденият ремонт на съдебната зала през 2020 г. не се осъществи, поради въведените рестрикции във връзка с COVID-19. Изпратено е мотивирано искане до ВСС Комисия „КУТ“ такива средства да бъдат отпуснати през 2021 г. Материалната база, с която разполагаме остава непроменена и ни изправя пред трудното изпитание да осигурим нормални работни условия за поредна година.“

В годишния доклад, изготвен от председателя на Апелативен съд – Велико Търново, се посочва: „Апелативен съд – Велико Търново се помещава на последния – четвърти етаж на Съдебната палата – Велико Търново. В Съдебната палата се помещават още Окръжен и Районен съд – Велико Търново, Апелативна, Окръжна и Районна прокуратури – Велико Търново.

И тук, както на много места в страната, остава неразрешен проблемът на изчерпвания капацитет на сградния фонд, макар че за нуждите на институциите на съдебната власт е предоставена освен Съдебната палата на ул. „Васил Левски“ № 16 и сграда 2 на ул. „Цанко Церковски“ № 40. Двете сгради се стопанисват от Окръжен съд – Велико Търново. Те са пренаселени и трудно могат да поемат обособяване на още работни места, тъй като възможностите за преустройство на съществуващите помещения са изчерпани.

Налице е пренаселеност в съдебното деловодство, където работят 6 съдебни служители. Там е разположена и регистратурата на съда. В същото помещение, поради липса на стая за четене, страните по делата и адвокатите извършват справки по делата и се запознават с тях.

Кабинетите на съдиите и съдебните служители от Апелативен съд – Велико Търново се нуждаят от текущ ремонт – шпакловка, измазване, подмяна циклене на паркет.

Апелативен съд – Велико Търново разполага с една съдебна зала, на която беше извършен ремонт и ново оборудване през 2019 година. В нея се провеждат съдебните заседания на всички отделения. Залата е крайно недостатъчна за провеждане на съдебните заседания на апелативния съд, а когато има насрочени разпити чрез видеоконференция, в нея дела не могат да се разглеждат. Поради това се налага почти всекидневно да отправяме искане до Окръжен и Районен съд – Велико Търново, за предоставяне на свободни зали за разглеждане на дела по описа на Апелативен съд – Велико Търново.

Независимо че преди въвеждане в експлоатация на архивното помещение бе направен ремонт и оборудване в съответствие с изискванията на Наредбата за реда за организирането, обработването, експертизата, съхраняването и използването на документите в учрежденските архиви на държавните и общинските институции, съществува опасност от влошаване качеството на документите, особено тези за дългосрочно запазване, поради това че помещението е влажно и няма начин да бъде проветрявано, защото се намира в сутерена, под централните стълби на палатата.“

По отношение на ОС – Плевен в доклада пише: „При отчитане на техническата обезпеченост на Окръжен съд – Плевен все още основна част от наличната копирна техника е от 2013 година, като техническото ѝ състояние вече е незадоволително. Въпреки редовно извършваните профилактики и ремонти е необходима подмяната ѝ.“

В годишния отчет на Апелативния специализиран наказателен съд, както и в предходната година се посочва, че за подобряване организацията на работа на специализираните съдилища съществено значение има осигуряването на допълнителни работни помещения – съдебни зали, деловодства и кабинети.

По повод на внедряването на ЕИСС в доклада на председателя на Военно-апелативния съд се отправя препоръка: „Проблем е липсата на финансиране и използване на компютърна техника, чиято възраст надвишава 4 – 5 години и интегрирането в новите ЕИС и ЕПЕП ще бъде затруднено. В тази насока е препоръчително да се премине на едно централизирано снабдяване с компютърни конфигурации на всички органи на съдебната власт. Така ще се постигне унифициране на използваната техника и програмно осигуряване и най-вече със сигурност доста по-нисък разход на средства, предвид броя на закупуваното оборудване. Счита за препоръчително компютърните конфигурации във Военно-апелативния съд и в останалите военни съдилища да се обновяват през разумни периоди от време, за да няма проблеми при функционирането им, особено пък сега с интегрирането в новите ЕИС и ЕПЕП.“

Глава трета.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИЛИЩАТА

I. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Средната действителна натовареност на съдиите от апелативните, окръжните, военните, специализираните наказателни и районните съдилища през 2020 г. по отношение на делата за разглеждане месечно е 30,40 бр. (при 33,27 бр. през 2019 г.), като спрямо предходната година има намаление с 8,63%. Действителната натовареност по отношение на свършените дела през 2020 г. е 24 бр. месечно, докато през 2019 г. е 27,14 бр., което показва намаление с 11,57%.

В апелативните съдилища в страната средната действителна месечна натовареност през 2020 г. е 8,23 бр. дела, което представлява 10,15% спад спрямо предходната година (9,16 бр. за 2019 г.). Сред тях най-слабо натоварен е Военно-апелативният съд (с натовареност от 1,13 дела месечно на съдия), следван от Апелативния специализиран наказателен съд (4,19 дела). Най-натоварени са Софийският апелативен съд (с 10,70 дела) и Апелативен съд – Велико Търново (с 8,64 дела). С близка натовареност са Апелативен съд – Пловдив (7,55 дела), Апелативен съд – Варна (6,73 дела) и Апелативен съд – Бургас (6,73 дела месечно за разглеждане на съдия).

При окръжните съдилища статистиката показва средна действителна месечна натовареност на съдиите към делата за разглеждане от 14,39 бр. – това е лек спад в сравнение с натовареността за предходната година, която е 14,59 бр. дела. За поредна година се отчита изключително висока натовареност по отношение на разглежданите дела от Специализирания наказателен съд (26,05 дела на съдия месечно) и от Софийския градски съд (23,63 дела на съдия месечно). Над 11 дела месечно разглежда един съдия в 14 от окръжните съдилища (включително СНС и СГС), толкова са и съдилищата, в които натовареността е между 8 и 11 дела на съдия – 14, а един окръжен съд (ОС – Търговище) е с натовареност под 8 дела месечно на съдия – 7,08.

Обхват на натовареността	№	Съд	Брой дела за разглеждане от 1 съдия месечно
Окръжни съдилища			
над 11 дела месечно	1	СНС	26,05
	2	СГС	23,63
	3	ОС – Бургас	13,74
	4	ОС – Кюстендил	13,02
	5	ОС – Пловдив	12,69
	6	ОС – Велико Търново	12,55

	7	ОС – Варна	12,47
	8	ОС – Благоевград	12,38
	9	ОС – Русе	12,16
	10	ОС – Хасково	12,16
	11	ОС – Стара Загора	12,00
	12	ОС – София	11,86
	13	ОС – Сливен	11,67
	14	ОС – Добрич	11,28
между 8 и 11 дела месечно	1	ОС – Ямбол	10,63
	2	ОС – Перник	10,31
	3	ОС – Разград	10,18
	4	ОС – Плевен	9,92
	5	ОС – Ловеч	9,78
	6	ОС – Силистра	9,78
	7	ОС – Габрово	9,19
	8	ОС – Пазарджик	9,17
	9	ОС – Смолян	9,17
	10	ОС – Видин	8,90
	11	ОС – Шумен	8,43
	12	ОС – Враца	8,31
	13	ОС – Монтана	8,28
	14	ОС – Кърджали	8,03
под 8 дела месечно	1	ОС – Търговище	7,08

За съдиите от районните съдилища в областните центрове (включително СРС) действителната средна натовареност е 51,08 бр. дела за разглеждане месечно, като е налице намаление с 10,23% спрямо предходната година (когато действителната натовареност е 56,90 бр.). По отношение на натовареността си съдилищата от тази категория могат да бъдат групирани така: с натовареност над 50 дела месечно за разглеждане от един съдия са 8 съдилища; между 40 и 50 дела разглежда един съдия в 10 от съдилищата, а под 40 дела – в 9 от съдилища в областните центрове.

Средната действителна натовареност на съдиите в районните съдилища извън областните центрове по отношение на делата за разглеждане месечно е 39,89 бр., което показва намаление с 8,11% спрямо предходната 2019 г. (когато натовареността е 43,41 бр.). И тук съдилищата могат да се разделят в няколко групи: над 50 дела месечно разглежда един съдия в 13 съдилища от тази категория; между 40 и 50 дела разглежда един съдия в 29 съдилища, между 30 и 40 дела месечно е натовареността в 26 съдилища, а под 30 дела – в 18 районни съдилища извън областните центрове.

Обхват на натовареността	№	Съд	Брой дела за разглеждане от 1 съдия месечно
Районни съдилища в областните центрове			
над 50 дела месечно	1	СРС	66,20
	2	РС – Перник	61,38
	3	РС – Пловдив	59,26
	4	РС – Бургас	53,58
	5	РС – Кюстендил	52,70
	6	РС – Монтана	51,89
	7	РС – Стара Загора	51,16
	8	РС – Пазарджик	51,04
между 40 и 50 дела месечно	1	РС – Хасково	48,04
	2	РС – Разград	47,19
	3	РС – Сливен	45,82
	4	РС – Плевен	45,78
	5	РС – Кърджали	45,50
	6	РС – Варна	44,43
	7	РС – Смолян	43,52
	8	РС – Видин	42,24
	9	РС – Благоевград	40,49
	10	РС – Ямбол	40,04
под 40 дела месечно	1	РС – Русе	37,35
	2	РС – Ловеч	35,84
	3	РС – Добрич	34,09
	4	РС – Враца	33,79
	5	РС – Шумен	33,62
	6	РС – Силистра	33,55
	7	РС – Габрово	33,03
	8	РС – Велико Търново	32,09
	9	РС – Търговище	28,22
Районни съдилища извън областните центрове			
над 50 дела месечно	1	РС – Нова Загора	75,67
	2	РС – Котел	75,57
	3	РС – Сливница	68,15
	4	РС – Лом	65,31
	5	РС – Чирпан	62,75
	6	РС – Ихтиман	56,17
	7	РС – Своге	55,15
	8	РС – Разлог	54,08
	9	РС – Червен бряг	54,06

	10	РС – Пещера	52,72
	11	РС – Раднево	51,50
	12	РС – Свищов	50,75
	13	РС – Несебър	50,36
между 40 и 50 дела месечно	1	РС – Берковица	49,79
	2	РС – Казанлък	49,72
	3	РС – Радомир	49,36
	4	РС – Тутракан	48,38
	5	РС – Асеновград	48,17
	6	РС – Велики Преслав	48,11
	7	РС – Харманли	47,76
	8	РС – Севлиево	47,33
	9	РС – Царево	46,88
	10	РС – Айтос	46,83
	11	РС – Оряхово	46,29
	12	РС – Елин Пелин	45,92
	13	РС – Самоков	45,60
	14	РС – Брезник	45,17
	15	РС – Момчилград	45,08
	16	РС – Ботевград	44,45
	17	РС – Мадан	43,93
	18	РС – Първомай	43,50
	19	РС – Нови Пазар	42,96
	20	РС – Провадия	42,67
	21	РС – Бяла Слатина	42,52
	22	РС – Димитровград	42,25
	23	РС – Поморие	41,75
	24	РС – Кубрат	41,58
	25	РС – Исперих	40,98
	26	РС – Карлово	40,81
	27	РС – Велинград	40,61
	28	РС – Костинброд	40,43
	29	РС – Павликени	40,43
между 30 и 40 дела месечно	1	РС – Петрич	39,63
	2	РС – Дулово	39,45
	3	РС – Омуртаг	39,32
	4	РС – Девня	39,25
	5	РС – Тетевен	38,83
	6	РС – Гълъбово	38,83
	7	РС – Дупница	38,56
	8	РС – Трявна	38,33
	9	РС – Панагюрище	37,69
	10	РС – Малко Търново	37,67

	11	РС – Елхово	36,79
	12	РС – Мездра	36,30
	13	РС – Левски	36,19
	14	РС – Средец	35,15
	15	РС – Гоце Делчев	34,86
	16	РС – Луковит	34,17
	17	РС – Свиленград	33,67
	18	РС – Чепеларе	32,69
	19	РС – Козлодуй	32,25
	20	РС – Сандански	31,61
	21	РС – Кнежа	31,39
	22	РС – Карнобат	30,88
	23	РС – Бяла	30,58
	24	РС – Елена	30,42
	25	РС – Троян	30,36
	26	РС – Каварна	30,03
под 30 дела месечно	1	РС – Попово	29,71
	2	РС – Девин	29,54
	3	РС – Горна Оряховица	29,49
	4	РС – Трън	28,20
	5	РС – Балчик	28,02
	6	РС – Белоградчик	27,43
	7	РС – Етрополе	27,21
	8	РС – Дряново	27,13
	9	РС – Генерал Тошево	26,83
	10	РС – Ардино	26,75
	11	РС – Тервел	24,54
	12	РС – Никопол	24,39
	13	РС – Пирдоп	23,89
	14	РС – Златоград	21,73
	15	РС – Тополовград	18,58
	16	РС – Кула	18,42
	17	РС – Крумовград	18,08
	18	РС – Ивайловград	9,54

II. АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ. ВЪПРОСИ, ПОСТАВЕНИ В ДОКЛАДИТЕ НА СЪДИЛИЩАТА

Според данните от представената статистика за 2020 г. е налице намаление спрямо 2019 г. на натовареността на съдилищата – с 8,63%. За поредна година обаче е видно, че някои от съдилищата са твърде натоварени, което води до по-бавно правосъдие, докато други са недостатъчно натоварени.

При средна натовареност от 8,23 дела за разглеждане месечно на един съдия за апелативните съдилища (през 2019 г. тя е 9,16), тази на Софийския апелативен съд е 10,70 дела (при 12,57 през 2019 г.), докато на Военно-апелативния съд е 1,13 дела (1,32 през 2019 г.), а на Апелативния специализиран наказателен съд е 4,19 дела месечно (4,46 през 2019 г.).

При сравнението на данните за отделните окръжни съдилища също се наблюдава голяма разлика в натовареността между тази на Специализирания наказателен съд (СНС) и Софийския градски съд (СГС), от една страна, и на останалите, от друга страна. При средна натовареност през 2020 г. на съдебните звена на това ниво от 14,39 дела за разглеждане месечно на един съдия (14,59 през 2019 г.), тази на СНС е 26,05 дела (34,02 през 2019 г.), на СГС е 23,63 дела (през 2019 г. е 26,05), а под 8 дела през 2020 г. за разглеждане месечно на един съдия е натовареността на Окръжен съд – Търговище (7,08).

Състоянието на неравномерност на натоварването на съдиите е още по-видимо при данните за районните съдилища. При средна натовареност от 51,08 дела за разглеждане месечно от един съдия в районните съдилища в областните центрове (56,90 през 2019 г.), през 2020 г. натовареността на Софийския районен съд, която намалява, но твърде слабо, е 66,20 дела (71,65 през 2019 г.). Много висока през 2020 г. е натовареността и в районните съдилища в Перник (61,38 дела месечно на един съдия), Пловдив (59,26 дела), Бургас (53,58 дела) и Кюстендил (52,70 дела). Под 40 дела месечно разглеждат съдиите в районните съдилища в Търговище (28,22 дела), Велико Търново (32,09 дела), Габрово (33,03 дела), Силистра (33,55 дела), Шумен (33,62 дела), Враца (33,79 дела), Добрич (34,09 дела), Ловеч (35,87 дела), Русе (37,35 дела).

Сред районните съдилища извън областните центрове, при средна натовареност от 39,89 дела за разглеждане месечно от един съдия, има съдилища с натовареност и под 10 дела – Ивайловград (9,54). Твърде слабо са натоварени и районните съдилища в Крумовград (18,08 дела), Кула (18,42 дела), Тополовград (18,58 дела). При други съдилищата от това ниво натовареността е над 70 дела месечно – Районен съд – Нова Загора (75,67) и Районен съд – Котел (75,57). Месечно един съдия в Районен съд – Сливница разглежда 68,15 дела, в Районен съд – Лом – 65,31 дела, а в Районен съд – Чирпан – 62,75 дела.

Въпросът за натовареността продължава да бъде сочен и в годишните доклади на апелативните съдилища. В този на Апелативен съд – Пловдив за поредна година се казва: „Констатациите в тази част на доклада са идентични с направените за предходния отчетен период, поради липса на промяна до момента. Те са свързани с организацията на работа в съдилищата и кадровата им обезпеченост, което от своя страна предпоставя осъществяването на правораздавателната им дейност при нормални условия. За целта е необходимо:

- СК на ВСС да прилага единни критерии и стандарти при определяне на броя на щатовете за съдии и съдебни служители за еднакви по степен съдилища, като съобразява и степента им на

натовареност не само по броя на постъпилите, разгледани и свършени дела, а и по данните, които съдържа Системата за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС), която отчита сложността, а оттам и необходимото време за разглеждане на делата;

- Да се ускорят процедурите по обявяване на конкурсите за повишаване в длъжност и преместване за свободните щатни бройки, както и извършване на необходимите действия за тяхното своевременно приключване от СК на ВСС. От години кадровото обезпечаване продължава да се осигурява чрез командироване, с което решаването на проблема в едни съдилища води до създаването на затруднения в работата на други;

- ВСС следва да прилага еднакви и ясни критерии по отношение на отделните органи на съдебната власт при разглеждане на предложенията, свързани с решаване на проблемите им със сградния фонд и да се признае своевременно по тях.“

В доклада на председателя на Апелативен съд – Велико Търново, както и през предходната година, се мотивира и предложение за увеличаване на щатната численост с един съдия: „Щатната съдийска численост на Апелативен съд – Велико Търново се състои от 17 магистрати, разпределени в две отделения. През последните години постъплението на наказателни дела бележи устойчивост. През 2019 година са постъпили 412 наказателни дела, а са разгледани 454 дела. През 2020 г. постъплението от наказателни дела е 411 бр., а са разгледани 450 бр. Поради това, че постъплението на наказателни дела в апелативния съд бележи една трайна тенденция на устойчивост в последните години, както и в изпълнение на взетото решение на Общото събрание на съдиите от Апелативен съд – Велико Търново, Протокол № 3/25.10.2017 г. за завишаване на щатната численост на съда с един съдия, е наложително да бъде увеличена щатната численост с една бройка „съдия“ в наказателно отделение.“

В доклада на Военно-апелативния съд се посочва: „За поредна година се констатира допълнителното натоварване на съдиите от военните съдилища, които се командирова в във Военно-апелативния съд съобразно разпоредбата на чл. 107, ал. 2 ЗСВ за участие като членове на съдебни състави или като съдии – докладчици по определени дела. Следва да се вземе предвид, че това е едно сериозно допълнително натоварване, което би следвало да бъде отчетено както по Правилата за оценка натовареността на съдиите, приети с решение по Протокол № 62/16.12.2015 г. на ВСС, така и отчетено като допълнителна дейност в годишните доклади на съдилищата, което впрочем вече се прави при отчитането на тяхната дейност. Това е и едно допълнително финансово обременяване, тъй като е свързано със средства и време за командироване. Би следвало по емпиричен път на тази заетост да се създаде определен часови показател, който да бъде предложен на Комисията „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към СК на ВСС и да бъде включен като критерий при

определяне на индивидуално разполагаемото годишно време за разглеждане и решаване на делата само за военните магистрати.“.

Глава четвърта.
КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ.
ИНСТАНЦИОНЕН КОНТРОЛ ОТ ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

Сред основните индикатори за качеството на правораздавателната дейност по отношение на точното прилагане на закона са резултатите от касационната проверка. Анализ по този показател за работата на съдилищата, придружен със съответните статистически данни, е направен в Годишния доклад за дейността на Върховния касационен съд през 2020 г.

I. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

1. Апелативни съдилища

През отчетния период касационната инстанция е извършила проверка на 489 съдебни акта, постановени от апелативните съдилища в страната²⁵. В сравнение с предходните години, съотношението е следното:

Година	Постъпили дела от апелативните съдилища, свършени от ВКС
2020	489
2019	536
2018	532

По критерия брой на постъпили дела от съответния апелативен съд, както и през предходния отчетен период, НК на ВКС е разгледала най-много дела, постъпили от АС – София (193 броя), следван от АС – Пловдив (80 броя), АС – Велико Търново (66 броя), АС – Варна (62 броя), АСНС (41 броя), АС – Бургас (34 броя) и ВнАС (13 броя)²⁶.

За поредна година се утвърждава тенденцията по-голямата част от съдебните актове на апелативните съдилища (малко над 58%) да бъдат оставяни в сила, което е траен показател за положителна оценка на правораздавателната дейност в тези съдебни органи. Тази насоченост, очертана през последните три години, е отразена цифрово в следната таблица:

Година	Оставени в сила съдебни актове на апелативните съдилища
2020	284

²⁵ Посоченият брой дела са изведени от данните в Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, като са изключени делата за подсъдност от к. 2.1.12 (2 бр.).

²⁶ Изключени са делата за подсъдност, постъпили от АС – Варна и АС – Пловдив – по 1 брой.

2019	319
2018	338

В сравнителен план процентът на потвърдени съдебни актове е почти колкото през 2019 г. (59,5%) и 2018 г. (малко над 60%). Видно от Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, с най-много оставени в сила съдебни актове са²⁷ АС – Бургас (67,65%) и АС – София (67,43%), следвани от АС – Велико Търново (63,74%), АС – Варна (62,07%), АС – Пловдив (58,03%), АСНС (57,14%) и ВНАС (25%).

В резултат на касационната проверка актовете по 90 броя дела са отменени и върнати за ново разглеждане на апелативните съдилища, което представлява малко над 20% от общия брой на постъпилите и свършени през 2020 г. дела от апелативните съдилища, при 15% през 2019 г. и 13% през 2018 г.

Най-голям брой отменени актове са постановените от АС – София (31 броя), от който съдебен орган са постъпили обаче и най-много дела за разглеждане (193 броя), а най-нисък е броят на отмените актове на ВНАС (4), от който съд са постъпили и най-малко дела за разглеждане (14 броя).

През 2020 г., както и през 2019 г., общо 3 въззивни съдебни акта на апелативните съдилища (1 на АС – Варна и 2 на АСНС) са отменени от ВКС и върнати на първата инстанция.

2. Окръжни съдилища, СГС, СНС

Броят на делата, постъпващи от окръжните съдилища за касационен контрол по реда на Глава двадесет и трета или Глава тридесет и трета от НПК, е по-малък спрямо предходните отчетни години²⁸:

Година	Постъпили дела от ОС, СГС и СНС, свършени от ВКС
2020	166
2019	238
2018	278

Отделно от посочените 166 броя касационни дела по глави 23 и 33 от НПК през 2020 г. са свършени и 66 броя частни производства по дела, постъпили от окръжните съдилища за промяна на местна подсъдност.

От свършените през отчетния период 166 дела 33 броя съставляват постъпили във ВКС по искания за възобновяване.

²⁷ От общия брой, поставен в съотношение с к. 2.1.9 „оставя в сила“, са приспаднати прекратените дела (к. 2.1.10), делата за подсъдност (к. 2.1.12), възобновявания (к. 2.1.13) и други (2.1.14).

²⁸ Посоченият брой дела са изведени от данните в Справка 2 „Свършени дела, разпределени по съд, чието решение се атакува, и резултат“, изготвена от Отдел ИСКСС на ВКС, като са изключени делата за подсъдност (66 бр.).

През отминалата година се запазва тенденцията за най-голям относителен дял на делата (без производствата за подсъдност), постъпващи от СГС – 45 броя, следван от ОС – Благоевград (15 броя), ОС – Варна (14 броя), ОС – Пловдив (10 броя) и ОС – Велико Търново (8 броя).

Най-малко дела (без производствата за подсъдност) през 2020 г. са постъпили от окръжните съдилища във Видин, Добрич, Сливен и Търговище – по 1 брой, Враца и Шумен – по 2 броя.

Статистическите данни показват, че от свършените през 2020 г. дела, постъпили от окръжните съдилища, 73 (малко над 61%) съдебни акта са оставени в сила от касационната инстанция, а 32 (близо 27%) – са отменени и върнати на въззивния съд, а 1 – на първоинстанционния съд.

3. Военни съдилища

През 2020 г. от военните съдилища са постъпили общо 2 дела – 1 по искане за промяна за местна подсъдност и 1 по искане за възобновяване.

4. Районни съдилища

През отчетната година в Наказателната колегия на ВКС са свършени общо 334 дела, постъпили от районните съдилища в страната, от които 312 броя (93,41%) са по частни производства (промяна на местна подсъдност), а 19 броя – по искания за възобновяване. Прекратени са 3 дела.

5. Други органи

През 2020 г. пред ВКС са образувани 2 производства по чл. 130, ал. 2 вр. чл. 7, ал. 7 от Закона за адвокатурата по постъпили искания за отмяна на решение на Висшия адвокатски съвет/Висшия дисциплинарен съд на адвокатурата в България. Исканията са оставени без разглеждане.

II. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

През отчетния период свършените дела, по които има постановен акт в Гражданската колегия, са 4540 броя.

1. Върховен касационен съд

През 2020 г. предмет на разглеждане са общо 245 граждански дела, образувани по жалби срещу определения на тричленни състави на колегията и по молби за отмяна на решения на ВКС. От тях отменени изцяло и върнати са 23 съдебни акта или 9,40% от всички, обезсилен и прекратен е 1 съдебен акт или под 1% от всички, отменени изцяло и пререшени са 4 съдебни акта или 1,63% от всички, оставени в сила са 197 акта или 80,41% от всички, по 1 дело, образувано по молба за отмяна, е

отменено и върнато решението, а по 1 дело е оставена молбата без уважение, по 3 дела са спрени производствата, а други производства са се развили по 15 дела.

В производството по допускане на касационно обжалване в Гражданската колегия на ВКС по реда на чл. 288 от ГПК са разгледани 2672 дела, от тях съставите на ГК на ВКС не са допуснали до касационно обжалване актове по 2056 дела или 77% от всички, подлежащи на допускане до касационен контрол касационни жалби, а допуснати са актове по 616 бр. дела или 23% от общия брой касационни дела. Процентът недопуснати до разглеждане касационни жалби е резултат на активната тълкувателна дейност на ВКС през последните години с даване на отговори по правни въпроси, свързани с противоречива съдебна практика по тях, поради което във все по-голяма степен актовете на въззивните съдилища са съобразени с тази задължителна и установена практика на ВКС.

2. Апелативни съдилища

Предмет на проверка през 2020 г. пред Гражданската колегия на ВКС са общо 1369 съдебни акта на апелативните съдилища (за 2019 г. те са 1489 бр.). От постановените от апелативните съдилища актове по граждански дела по реда на касационната проверка са отменени изцяло и върнати за ново разглеждане актове по 199 дела или 14,54% от общия брой на проверени актове, като те са се увеличили със 7,62% спрямо процента на отменените изцяло и върнати на апелативните съдилища дела за 2019 г. – 6,92%. Обезсилените решения на апелативните съдилища и прекратени производства са общо 29 бр. или 2,12% от всички актове на апелативните съдилища, които са намалели незначително с 0,1% спрямо 2019 г. – 2,22%. За 2020 г. отменени изцяло и пререшени са съдебни актове по 99 дела или 7,23% от всички, които са намалели с 1,23% спрямо отменените изцяло и пререшени дела за 2019 г. на апелативните съдилища – 8,46%. Частично отменени и пререшени са актове по 13 дела или 0,95% от общия брой, които намаляват незначително с 0,39% спрямо 2019 г., когато са 1,34%. Оставени са в сила 247 решения на апелативните съдилища или 18,04% от всички, което представлява намаление с 1,91% спрямо останените в сила актове на апелативните съдилища през 2019 г. – 19,95%. Спрени са 32 дела, а е имало произнасяне за определяне на компетентния съд по 6 дела на апелативните съдилища. От актовете на апелативните съдилища, предмет на обжалване пред касационния съд, недопуснати до касационно обжалване са 709 бр. или около 52% от всички актове на апелативните съдилища, като през 2019 г. те са 50%.

3. Софийски градски съд и окръжни съдилища

Предмет на касационна проверка през 2020 г. са актове, постановени от Софийския градски съд и окръжните съдилища по 2742 дела (през

2019 г. са 3028 дела). Отменени по реда на касационната проверка изцяло и върнати са актове по 150 дела или 5,47% от всички актове на СГС и окръжните съдилища, като през 2019 г. са 6,47%. Обезсилени и прекратени са актове по 96 дела на СГС и окръжните съдилища, което е 3,50% от всички дела, приблизително толкова са и през 2019 г. – 3,63%. Отменени изцяло и пререшени от ВКС са актове по 229 дела или 8,35% от всички актове на СГС и окръжните съдилища, които са намалели с 1,89% спрямо резултата за 2019 г. – 10,24%. Отменени частично и пререшени са актове по 15 дела на СГС и другите окръжни съдилища или под 1% от всички дела, приблизително толкова са и през 2019 г. – под 1%. Оставените в сила решения на окръжните съдилища и СГС са 301 бр. или 10,98% от всички проверени решения, като процентът намалява незначително с 0,74% спрямо този за 2019 г. – 10,24%. През 2020 г. има 2 върнати касационни жалби, което сочи на изключително прецизно изпълнение на задълженията от страна на председателите на отделения в изпълнение на Заповед № 2281/19.12.2012 г. относно забраната за образуване на дела по нередовни жалби, както и Правилата за образуването и случайното разпределение на делата във ВКС. В производствата по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения са отменени и върнати 4 решения на СГС и другите окръжни съдилища (за сравнение – през 2019 г. са отменени и върнати 7 решения), а 54 молби за отмяна са оставени без уважение, почти колкото са през 2019 г. – 56 броя. От актовете на окръжните съдилища и СГС недопуснати до разглеждане от касационната инстанция са 1777 бр. или 64,81% от всички актове на окръжните съдилища и СГС (през 2019 г. са 61,92%).

4. Районни съдилища

Предмет на проверка в производство по отмяна на влезли в сила решения и обжалване по частни жалби за връщане на такива молби през 2020 г. са общо 215 акта (решения и определения), постановени от районните съдилища. Отменен изцяло и пререшен е 1 съдебен акт. Оставени в сила са 16 акта на районните съдилища. В производствата по молби за отмяна на влезли в сила съдебни решения са отменени и върнати 19 решения на районните съдилища или 8,83%, а 115 молби за отмяна са оставени без уважение, което е 53,49% от всички разгледани актове на районните съдилища. Недопуснати до разглеждане от ВКС са 6 съдебни акта на районните съдилища.

5. Камара на частните съдебни изпълнители

През 2020 г. съставите на ВКС са се произнесли по 33 акта на дисциплинарни състави при КЧСИ, през 2019 г. те са 25 бр., през 2018 г. – 41 бр., през 2017 са също 41 бр. Отменен изцяло и върнат е 1 съдебен акт. По 11 дела актовете са отменени изцяло и пререшени. Частично отменени и пререшени са 2 акта, а оставени в сила са решенията по 15 дела или

45,45% от всички, като през 2019 г. този процент е 52%.

6. Висш адвокатски съвет

През отчетния период съставите на ВКС са се произнесли по 10 акта на Висшия адвокатски съвет. Обезсилени и пререшени са 4 акта на Висшия адвокатски съвет, оставени в сила са решенията по 5 дела или 50% от всички.

7. Нотариална камара на Република България

През 2020 г. са разгледани 4 акта на Нотариалната камара на Република България, като 1 акт е частично отменен и пререшен, оставени в сила са 2 решения на Нотариалната камара.

III. КАЧЕСТВО НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО ТЪРГОВСКИ ДЕЛА

1. Апелативни съдилища

Проверени през отчетния период общо са 2002 бр. свършени дела със съдебен акт на апелативни съдилища в страната. През предходните години броят на проверяваните актове на апелативни съдилища е: 2019 г. – 2249 акта, 2018 г. – 2105 акта, 2017 г. – 2281 акта, 2016 г. – 2430 акта, 2015 г. – 2097 акта, 2014 – 2154 акта.

По апелативни съдилища броят на проверените актове по дела е показан в следната таблица:

Година	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Апелативен съд – София	1213	1463	1294	1321	1345	1138	1166
Апелативен съд – Варна	217	240	239	278	315	319	335
Апелативен съд – Пловдив	307	293	299	370	408	326	328
Апелативен съд – Велико Търново	139	146	151	160	188	181	170
Апелативен съд – Бургас	126	107	122	152	174	133	155
Общо	2002	2249	2105	2281	2430	2097	2154

По отношение на резултата от проверката на обжалваните въззивни актове статистиката сочи, че от постъпилите през 2020 година и допуснати до касационно разглеждане дела, най-голям продължава да е броят на оставените в сила въззивни решения и определения (потвърдени) – общо

316 бр. (2019 г. – 402 бр., 2018 г. – 396 бр., 2017 г. – 446 бр.), което съставлява 15,78% (2019 г. – 17,98 %, 2018 г. – 18,81%, 2017 г. – 19,55%) от разгледаните дела, приключили с въззивен съдебен акт.

По съдебни райони най-голям след допускане на касационно обжалване е броят на потвърдените съдебни актове, постановени от Софийския апелативен съд – 194 бр., съставляващи 15,99% от всички проверени актове по делата, дошли от съответния съд (2019 г. – 250 бр., което е 17,08%, 2018 г. – 224 бр., което е 17,28%, 2017 г. – 253 бр., което е 19,15%). Потвърдените решения/определения на Апелативен съд – Пловдив са 45 бр., съставляващи 14,66% (2019 г. – 55 бр., което е 18,77%, 2018 г. – 56 бр., което е 18,73%, 2017 г. – 74 бр., което е 20%), на Апелативен съд – Варна са 36 бр., което съставлява 16,59% (2019 г. – 50 бр., което е 20,83%, 2018 г. – 49 бр., което е 20,50%, 2017 г. – 56 бр., което е 20,74%), на Апелативен съд – Велико Търново са 26 бр., съставляващи 18,71% (2019 г. – 32 бр., което е 21,91%, 2018 г. – 47 бр., което е 31,12%, 2017 г. – 37 бр., което е 23,12%) от всички проверени техни решения/определения. Най-нисък е процентът на потвърдените актове по дела, проверени от ВКС, на Апелативен съд – Бургас – 15 бр., съставляващи 11,90% (2019 г. – 15 бр., което е 14,01%, 2018 г. – 20 бр., което е 16,39%, 2017 г. – 26 бр., което е 17,10%).

В резултат на касационна проверка:

- отменените изцяло и върнати на въззивния съд съдебни актове са общо 124 бр. (2019 г. – 185 бр., 2018 г. – 124 бр., 2017 г. – 154 бр.), съставляващи 6,19% (2019 г. – 8,22%, 2018 г. – 5,90%, 2017 г. – 6,75%) от 2002 бр. актове (2019 г. – 2249 бр., 2018 г. – 2105 бр., 2017 г. – 2281 бр.);

- отменените изцяло и пререшени от ВКС дела са 153 бр. (2019 г. – 161 бр., 2018 г. – 121 бр., 2017 г. – 208 бр.) от общо 2002 бр. или съставляват 7,64% (2019 г. – 7,15%, 2018 г. – 5,75%, 2017 г. – 9,11%);

- отменени частично и пререшени са 18 бр. (2019 г. – 13 бр., 2018 г. – 10 бр., 2017 г. – 16 бр.) или 0,90% (2019 г. – 0,57%, 2018 г. – 0,47%, 2017 г. – 0,70%) от всички проверени решения/определения на апелативните съдилища;

- обезсилените и прекратени производства по делата са 70 бр. (2019 г. – 76 бр., 2018 г. – 86 бр., 2017 г. – 78 бр.), които съставляват 3,50% (2019 г. – 3,37%, 2018 г. – 4,08%, 2017 г. – 3,41%) от всички проверени съдебни актове;

- спрени производства по обжалване на решения/определения на апелативните съдилища – 1 бр. (2019 г. – 1 бр., 2018 г. – 7 бр., 2017 г. – 13 бр.) или 0,05% (2019 г. – 0,04%, 2018 г. – 0,33%, 2017 г. – 0,57%) от всичките обжалвани съдебни актове.

През 2020 г. по извънредния способ за отмяна на влезли в сила съдебни актове (чл. 303, ал. 1 ГПК и чл. 304 ГПК) са разгледани 56 дела (2019 – 106 бр., 2018 – 268 бр.).

Върховният касационен съд се е произнесъл през 2020 г. по 39 дела (2019 г. – 49 бр., 2018 г. – 70 бр., 2017 г. – 99 бр.), образувани по искиви молби по чл. 47 и сл. ЗМТА, като най-висок е броят на делата, образувани

по иски молби срещу решения на арбитражни съдилища със седалища в гр. София – 22 бр. (2019 г. – 29 бр., 2018 г. – 46 бр., 2017 г. – 65 бр.), следвани от Арбитражен съд – Варна – 4 бр., Арбитражен съд – Велико Търново – 3 бр., и Арбитражен съд СНЦ „Арбитер Юстициарум“ – 3 бр.

2. Софийски градски съд и окръжни съдилища

Предмет на касационна проверка през 2020 г. са общо 247 броя дела, по които са постановени съдебни актове от Софийския градски съд и окръжните съдилища. За сравнение с предходните години, когато броят на проверените съдебни актове на тези съдилища е по-висок – 307 за 2019 г., 376 за 2018 г. и 607 за 2017 г.

От постановените от СГС и окръжните съдилища решения/определения по търговски дела в резултат на проверка от ВКС след допускането им до касационно обжалване най-голям продължава да е броят на оставените в сила (потвърдени) въззивни актове – 48 бр. (2019 г. – 59 бр., 2018 г. – 97 бр., 2017 г. – 101 бр.) или 19,43% (2019 г. – 19,21%, 2018 г. – 25,80%, 2017 г. – 16,63%) от общия брой на проверените актове на тези въззивни съдилища.

Отменените изцяло и върнати за ново разглеждане са 13 бр. (2019 г. – 25 бр., 2018 г. – 22 бр., 2017 г. – 48 бр.) или 5,26% (2019 г. – 8,14 %, 2018 г. – 5,85%, 2017 г. – 7,90 %).

Отменените изцяло и пререшени са 11 бр. (2019 г. – 16 бр., 2018 г. – 20 бр., 2017 г. – 36 бр.) или 4,45% (2019 г. – 5,21%, 2018 г. – 5,31%, 2017 г. – 5,93%).

Обезсилените съдебни актове и прекратени са 15 бр. (2019 г. – 10 бр., 2018 г. – 26 бр., 2017 г. – 23 бр.) или 6,07% (2019 г. – 6,90%, 2018 г. – 6,90%, 2017 г. – 3,78%).

Проверените съдебни актове на СГС и окръжните съдилища по реда на отмяната на влезли в сила съдебни решения (чл. 231, ал. 1 и чл. 232 ГПК (отм.) и чл. 303, ал. 1 ГПК и чл. 304 ГПК) са 31 бр. (2019 г. – 55 бр., 2018 г. – 52 бр., 2017 г. – 78 бр.), от които са уважени 4 молби за отмяна.

3. Районни съдилища

Разгледаните съдебни решения, постановени от районните съдилища, по реда на отмяната са общо 20 бр. За сравнение през 2019 г. са 25 бр., през 2018 г. – 209 бр., а през 2017 г. – 62 бр.

4. Частни съдебни изпълнители

Постоянен е броят на проверените по реда на отмяната актове на ЧСИ – общо 2 бр., като през 2019 г. са 4 бр., а през 2018 г. и 2017 г. са по 3 бр.

Глава пета.

КОМУНИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА СЪДИЛИЩАТА ПРИ ИЗВЪНРЕНА ЕПИДЕМИЧНА ОБСТАНОВКА

Тази част от доклада съдържа информацията за изпълнението от страна на съдилищата на Механизма за мониторинг и оценка на Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020 г., приета с решение на ВСС по Протокол № 10/05.03.2015 г. През 2020 г. стратегията е изпълнявана в условията на извънредни мерки – ограничено по отношение на заложените в плановете цели, но много по-практично, смислено и насочено към нуждите на обществото и медиите. Реализираните от съдилищата дейности не са подчинени на отчитането на сухи статистически резултати, полезни единствено за демонстриране на изпълнението на проекта, въз основа на който е написан и приет този много бюрократичен и твърде слабо насочен към реалната работа с обществеността документ.

Здравната криза, причинена от COVID-19, развила се в целия свят, оказва през 2020 г. сериозно влияние и върху дейността на съдилищата, в това число и по отношение на комуникацията им с обществеността и средствата за масова информация. Обявеното извънредно положение в страната, последвалата извънредна обстановка и въведените противоепидемични мерки и указания на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (Правила и мерки за работа на съдилищата в условията на пандемия), приети на 12 май 2020 г. и допълвани впоследствие, водят до промяна в работата на службите за връзки с обществеността. Като отговор на пандемията са въведени новаторски подходи, засилено е онлайн присъствието и са проведени информационни кампании относно промените в режима на работа на съдилищата.

През 2020 г. е наложено ограничение на достъпа на външни лица, включително и на журналисти, до съдебните сгради и по отношение на присъствието им в съдебните зали при провеждане на открити съдебни заседания. Съгласно Правилата и мерките за работа на съдилищата в условията на пандемия служителите „Връзки с обществеността“ в съдилищата са задължени да предоставят на репортерите актуален телефон за постоянна връзка и електронен адрес за кореспонденция. Наблюдава се изключително висок ръст при изготвяните за медиите прессъобщения, справки, бюлетини и друга практична информация.

Спазвайки принципите на откритост и прозрачност на интернет страниците на съдилищата през 2020 г. се публикуват постановени решения по дела, за които не съществува забрана за обявяване в сайтовете на съдилищата, както и протоколи от проведени открити съдебни заседания, с изключение на тези, които се гледат по закон при закрити врати.

По отношение на спомената забрана за публикуване на някои съдебни актове по наказателни дела се налага за поредна година да бъде

напомнено, че Висшият съдебен съвет и съдилищата продължават да чакат отговор от Народното събрание на поискано автентично тълкуване заради неясноти по отношение на прилагането на изменения в НПК и ЗСВ, влезли в сила през 2017 г. През 2018 г. е прието и изпратено до председателя на Народното събрание следното решение от Пленума на ВСС по т. 7 от Протокол № 3/01.02.2018 г.: „Да бъде поискано автентично тълкуване от законодателя относно приложението на чл. 416, ал. 2 и ал. 7 от НПК и чл. 64, ал. 1 и ал. 2 от ЗСВ (нормите, регламентиращи реда за публикуване на съдебни решения в интернет страниците на съдилищата), като бъде посочено: Подлежат ли на публикуване в интернет сайтовете на съдилищата и в ЦУБИПСА обжалваемите актове на съдилищата по наказателни дела, с които деецът е осъден да изтърпи наказание, от момента на постановяването им до изтичане на срока за подаване на жалби и протест, или до постъпването на такива?“.

Неяснотите в цитираните норми и необходимостта от забавяне на публикуването на съдебните актове водят до объркване и пропуски в работата на съдилищата, които влияят негативно върху публичността и прозрачността на съдебната система. Така например при справка в интернет страницата на АСНС към момента на изготвяне на настоящия доклад прави впечатление, че от приключилите с влязло в сила решение на ВКС през 2020 г. и 2021 г. 20 броя дела, свързани с организирана престъпност, са публикувани въззивните съдебни актове едва по 4 от тях. По част от останалите 16 дори не е ясно с какъв акт са приключили пред АСНС и на коя дата е постановен той.

През 2020 г. съдилищата продължават да публикуват актуални списъци с насрочените за разглеждане дела с обществен интерес в съдилищата. След първоначалните изключително строги забрани за достъп до съдебните зали за репортери регламентът е променен и е създадена възможността, действаща и през 2021 г., при желание за отразяване на дадено дело журналистите да подават предварително заявления на електронната поща на пресофиса, за да бъде преценена възможността те да присъстват на заседанието, но при спазване на противоепидемичните мерки. В годишния доклад на Апелативен съд – Бургас е посочено, че през 2020 г. при изключителен интерес от страна на медиите и с цел избягване струпването на хора съдът е осигурил и друга възможност за журналистите – да наблюдават съдебни процеси онлайн в съседна зала на тази, в която се провежда съдебното заседание по дело, което искат да отразяват.

В някои съдилища е приета практиката за онлайн излъчвания на открити съдебни заседания след получаване на съгласие от страните и съдебния състав – за целта от ВКС е създаден в YouTube канал на съда, а от съдилищата в София е направена затворена група във Фейсбук със специален режим на допускане до нея на столичните съдебни репортери и на служителите „Връзки с обществеността“ на съдилищата. В тази група през 2020 г., а и през 2021 г., се излъчват съдебните заседания по част от делата с висок обществен интерес.

За постигане на информираност на обществеността за дейността на съдилищата по време на извънредната епидемична обстановка органите на съдебната власт използват активно възможностите на социалните мрежи Фейсбук и Туитър. В тях, както и на интернет страниците на съдилищата, са публикувани Правилата за работа на съдилищата по време на пандемия, приети от Съдийската колегия на ВСС на 12 май 2020 г., актуализациите им, информация за предприетите от административните ръководители мерки за опазване на живота и здравето на посетителите в съдебните сгради и работещите в съда, правилата за достъп до съдебните палати, както и каталози на електронните услуги, които се предлагат от съдилищата (такава практика е посочена в годишните доклади на апелативните съдилища в Бургас и Варна).

В Апелативен съд – Бургас е организирана и информационна кампания за насърчаване ползването на електронните услуги и електронното правосъдие, както и за информиране на обществото за начина на поэтапно нормализиране на работата на съда, движението на делата и съобразяването със задължителните предписания за безопасност, необходимото по-дълго време за провеждане на съдебно заседание, комуникацията със съда, необходимостта от разбиране и търпение с цел запазване на живота и здравето на всички – граждани, адвокати, вещи лица, съдебни заседатели, магистрати и съдебни служители.

Кризата, предизвикана от COVID-19, засяга пряко изпълнението на плановете по Комуникационната стратегия на съдебната власт 2014 – 2020 г. в съдилищата. Част от предвидените за 2020 г. дейности не са реализирани (дните на отворени врати, традиционни ученически посещения в съда с цел повишаване правната култура на младите хора, брифинги, пресконференции и др.), а друга част са проведени дистанционно.

В годишния доклад на Апелативен съд – Варна е посочено, че преди началото на кризата са проведени дни на отворените врати, както и събития в рамките на националната образователна програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“, „Правото в действие“, „Младите и правосъдието“, „Седмица на правото“ и „Дни на медиацията“. В някои съдилища са инициирани и кампании за събиране на средства за борбата с пандемията.

През 2020 г. се забелязва тенденция за увеличение на използването на вътрешните канали за комуникация в съдилищата, поради спазването на мерките за избягване на физически контакт между служителите. Използват се различни онлайн платформи (Google Meet, Zoom, Jitsi, Viber, Messenger) с цел ограничаване разпространението на вируса и спазване на противоепидемичните мерки.

Въпреки затрудненията и ограниченията, породени от кризата COVID-19, съдилищата и през 2020 г. продължават да осъществяват връзките си с други институции. В доклада на Апелативен съд – Велико Търново е посочено, че на 31 юли 2020 г. от Висшия съдебен съвет е открит първият и засега единствен в апелативния район Център по

медиация към Окръжен съд – Велико Търново в рамките на проект „Насърчаване използването на медиацията като алтернативен способ за решаване на спорове“, като е организирано публично събитие за популяризиране на културата за разрешаване на спорове по доброволен начин.

Българските съдилища традиционно поддържат и активни, истински полезни и практични връзки със съдилища от други държави, както и с международни организации.

През цялата 2020 г. Върховният касационен съд продължава да развива комуникацията си с Мрежата от председателите на върховните съдилища в държавите – членки на Европейския съюз, като представители на съда участват в провеждани от организацията срещи (дистанционно, онлайн), ВКС се включва и в обмена на информация между членуващите съдилища по повод на изготвянето на първия Доклад на Европейската комисия за върховенството на правото за 2020 г.

През изминалата година ВКС работи в сътрудничество и с Асоциацията на върховните касационни юрисдикции на франкофонските страни, като изпраща значими за правото решения по граждански, наказателни и търговски дела за публикуване в поддържаната онлайн база със съдебна практиката на страните – франкофони.

От Върховния касационен съд са подготвени през 2020 г. отговори по въпросници, изпратени от върховните съдилища на Хърватия, Чешката република, Италия, Азербайджан, Франция, Унгария, Португалия и др. Запитванията са свързани с ролята на върховния съд според националното законодателство, публикуването на съдебните решения, публичността на съдебните заседания, предизвикателствата пред съдилищата и предприетите мерки в условията на пандемия, приложението на изкуствен интелект и отворени данни, вземането на решения във върховните съдилища, таксите за преводачи в съдебните производства, извънредните средства за правна защита по граждански дела, структурата на съдебната система и др.

Представители на Върховния касационен съд са взели участие във форуми, организирани от Международния наказателен съд и от Глобалната мрежа за съдебен интегритет, както и във виртуална конференция на председателите на върховните съдилища от Централна и Източна Европа, проведена на 30 ноември и 7 декември 2020 г.

Председателят на ВКС е провел през изминалата година срещи с екип на Европейската комисия относно подготовката на Доклада за върховенството на правото за 2020 г., с представители на Венецианската комисия за обсъждане на предложените изменения на Конституцията на Република България, с г-жа Еманюел Легранд – магистрат, определен за контактна точка на Франция за Южна и Източна Европа.

През 2020 г. съдилищата спазват практиката да публикуват на техните интернет страници анализи на годишните отчетни доклади, като поради противоепидемичните ограничения не са организирани и провеждани пресконференции за представяне на резултатите.

Съдиите и съдебните служители продължават и през изминалата година да повишават своята професионална квалификация, като участват в различни онлайн обучения и форуми по важни правни въпроси.

В заключение може да се обобщи, че независимо от наложените извънредни мерки за работа на съдилищата в условията на пандемия, тези органи на съдебната власт са успели да организират своята дейност адекватно на ситуацията и по начин, който да не нарушава правата и интересите на гражданите. Служителите „Връзки с обществеността“ през 2020 г. са реагирали своевременно на ограниченията, като са предоставяли на обществеността необходимата информация за провежданите съдебни заседания по дела, публикували са прессъобщения за взетите решения, уведомявали са чрез различни информационни канали гражданите за мерките за достъп до съдебните сгради в периода на извънредното положение и продължилата и до момента епидемична обстановка. Нещо повече, забелязва се увеличаване на използването на онлайн платформи за провеждането на срещи, информационни кампании, брифинги, засилва се мобилната комуникация с медиите и публикациите на съдилищата в социалните мрежи.

**ЛОЗАН ПАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Статистически таблици за дейността на Върховния касационен съд през 2020 г.
2. Обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата за 2020 г., приети с решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по Протокол № 12/13.04.2021 г.
3. Решения, постановени от ВКС по корупционни дела през 2020 г.
4. Решения, постановени от ВКС по дела за организирана престъпност през 2020 г.